

Trgovina d.o.o.
LOVAC

VARŠAVSKA 4, 10000 ZAGREB, HRVATSKA

Remington

Smith & Wesson®

STEYR
MANNLICHER
COUNT ON IT

WALTHER

ČESKÁ ZBROJOVKA

Lellier & Bellot

Sabatti s.p.a.

Clever
srl Verona Italia
mirage

Performance AIRGUNS

SHANGHAI

Herbert Solingen

SCHMIDT BENDER

The Binocular-Specialists!
STEINER
GERMANY

meopta

NORCONIA

Wald & Forst

stil crin

VELEPRODAJA/SKLADIŠTE
ZAGREB, TESLINA 4
tel. 01/48 11 854, fax 01/48 11 834
www.lovactrgovina.hr

PRODAVAONICA
ZAGREB, TESLINA 4
tel. 01 48 11 851

SERVIS ORUŽJA
ZAGREB, TESLINA 4
mob. 091/48 30 109

BESKAMATNI KREDIT, OBROČNO PLAĆANJE DO 24 MJESECA!

LOVAČKI

VJESNIK

Godina
119
1-2
2010

DIVLJA SVINJA

Pucanje u pogonu
Znakovi pogotka
Guljenje i rasijecanje

EUROPSKI PROPISI

Odredbe o mesu divljači
Područja jelena
Punjenje strjeljiva

Hrvatska se u Dortmundu
predstavila Europi

ISSN 0024-6999

JOHANN FANZOJ

PUŠKARI OD 1790. FERLACH AUSTRIJA - ZAGREB

Veleprodaja - maloprodaja
 FANZOJ - INOX d.o.o. Ogrizovićeva 40,
 10000 Zagreb, Tel. 01/38 22 655
 Tel./faks: 01/38 20 185, e-mail: fanznoj@zg.htnet.hr
 Radno vrijeme: PON - PET 8,30 - 16,30 h

AKCIJA

PRENOSIVE MONTAŽNE ČEKE
 RAZNE VISINE, TEŽINA CCA 12 kg

SPECIJALNI KIŠOBRANI
 SA DRŽAČEM ZA ČEKU
 ZAŠTITITE SE OD
 UV ZRAKA I KIŠE NA ČEKI

LONCI ZA
ISKUHAVANJE TROFEJA
 SRNJAK - JELEN

DRŽAČ ROGA
 KOD ISKUHAVANJA

ZAŠTITNA MREŽA ZA DIVLJAČ
 ŠTITI OD INSEKATA

HART

Izuzetno nam je drago što smo spremni po izuzetno povoljnoj cijeni ponuditi odjeću Španjolske tvornice - "HART" koja se specijalizirala za izradu odjeće namijenjene najzahtjevnijim uvjetima kao što su gusta makija, glog, vlaga, snijeg itd.

Odjeća je izrađena od materijala propusnog da se ne znojite te je vanjski završetak izrađen od "KEVLARA" koji se koristi za proizvodnju neprobijne odjeće.

Jakne i hlače ove tvrtke posebno se preporučuje lovcima na divlje svinje, šljuke kao i za ostale lovove u teškim uvjetima gdje klasična odjeća ima kratak vijek trajanja.

NEW

Najpovoljniji uvjeti kupnje

Uz to što primamo sve kartice, od 1. travnja uveli smo i kreditiranje naših kupaca i to: potrošački kredit putem AMEX-a do 60 obroka i iznos do 100 000 kuna, AMEX do 6 obroka, bez kamata i bez naknade, MAESTRO od 3 do 12 obroka, PBZ CARD, DINERS na 3 do 6 obroka, bez kamata s naknadom kartičaru

LAPIS PLUS KATALOŠKA PRODAJA

OSTALE PROIZVODE IZ NAŠEG ASORTIMANA MOŽETE PRONAĆI NA WEB-SHOPU ILI
 POSJETITE MALOPRODAJNI CENTAR TRG A. MIHANOVIĆA 1. DUBEC, ZAGREB 01/2922-382
 TEL: 01/4668-785 WWW.IZFOTELJE.COM TEL: 01/4668-785

- Sastav, 50/50 NC
 -100% Pamučna podstava
 - Zimski uložak (gumbi)
 - Vodoodbojna
 - Potkapa u kragni
 - Patent zatvarač vojnih specifikacija
 - 4 velika džepa
 - Preklonni zaštitni rukavi

599 KN

-100% Satenski pamuk
 -100% Pamučna podstava
 - Zimski uložak (gumbi)
 - Vodoodbojna
 - Kapuljača u kragni
 - 4 velika džepa
 - Stezne uzice

499 KN

-100% Satenski pamuk
 -100% Pamučna podstava
 - Zimski uložak (gumbi)
 - Vodoodbojna
 - Kapuljača u kragni
 - 4 velika džepa
 - Stezne uzice

499 KN

Hlače uz LP-M-65 jakne (vodoodbojne, podesiv struk, bočni džepovi):
 -Pamučne (100% pamuk)

199 KN

veličine od 46 do 62
 -Extradur (50/50% N/C):

249 KN

LP-320
 Glavni spremišni prostor Tri bočna džepa Sigurnosna crvena traka.

249 KN

LP-310 (Vodonepropusni ruksak s glavnim spremištem s sigurnosnim veziv., 3 velika džepa, pokrovnim džepom, ojačanim remenicama i zaštitom kralježnice).....

199 KN

LP-410
 Lpov povrat prirodnim materijalima se jasno vidi i u ovom ruksaku. Klasični lovački/planinarski ruksak dimenzija 40x15x20 cm izrađen od 100% pamučnog platna s čeličnim kopčama i spojkama.

199 KN

LP-T-01A (lovačka torba za nošenje preko ramena -veća, vodoodbojna, jedan veliki i dva manja džepa i jedan bočni džep)

69 KN

LP-T-01B (lovačka torba za nošenje preko ramena - manja, vodoodbojna, jedan veliki i dva manja džepa i jedan bočni džep)

59 KN

PCO-77
 Univerzalni pribor za čišćenje svog kratkog i dugog oružja

253 KN

LP-201
 -Futrola za lovačku pušku-prelamaču
 -Protect-soft sustav zaštite sadržaja pretinci za cijevi i kundak
 -Remen za nošenje preko ramena.

99 KN

LK-02
 lovačka kapa šilterica

49 KN

ETUI za lovačko streljivo
 Etui novčanik - karabinsko streljivo (EK-01)
 Etui novčanik - kombinirani (EK-02)

59 KN

ETUI za lovačko streljivo
 Etui za kundak - karabinsko streljivo (KE-01)
 Etui za kundak - lovačka puška (KE-02)

Pro-lux

CILJNICI

4x20..... 62 kn
 4x32..... 222 kn
 6x40..... 262 kn
 3-9x40..... 349 kn
 3-9x40 IR 529 kn
 1,5-6x42 CE 997 kn
 3-12x42 CE 997 kn

DALEKOZORI

8x40..... 399 kn
 10x50..... 411 kn
 12x50..... 579 kn
 10-22x50..... 972 kn

Vrhunski noževi s sječivom od nehrđajućeg čelika i drškom izrađenom od kuhanog drva

BUCK 179 KN

POCKET

76 KN

SKIN 146 KN

WWW.LAPIS-PLUS.HR WWW.IZFOTELJE.COM

BELI MANASTIR Lupa d.o.o 031/700-101; BIOGRAD n/m-Trinaestica 023/383219 *CERNA T.O. Saran 032/843-367* DARUVAR - Lov i Ribolov 043/331940 * DELNICE Šport 051/811-907 * ĐAKOVO - Venator 031/821334 * ĐURĐEVAC - Šport 048/812158 * GOSPIĆ Diana 053/572619 * JELSA B.E.T.H.A. d.o.o 021/762-077 * JOSIPDOL - Gajo 047/581013; Vejama d.oo 047/581-237*KARLOVAC-T&T 047/611-339;T&T 047/601-678 KLOŠTAR IVANIĆ-Kloštar900 01/2892589* *KOPRIVNICA : Hitro d.o.o. 048/641308; KORČULA -Orka Korčula d.o.o 020/715-121KRALJEV VRH Franc 01/3352-719 KRIŽEVCI-KTCd.o.o. 048/681499 (130); *MAKARSKA Patricia 021/613880 *MOTOVUN Montona 052/681764 * NEDELIŠĆE - Studio Trade 040/822-083; OGULIN nazvati 01/4668785 * OSIJEK Turkalj Co. 031/502222; Ribo-Lov2 031/283986 *OTOČAC Milana 053/772287 * PAKRAC Breza & Iguana 034/411961; PAZIN T.O.Montona 052/622-687; Istracommerce 052/624251; PLOČE Reful 020/670767 * POREČ Hut d.o.o. 052/443405; Brati Ritoša d.o.o. 052/453580 * POŽEGA Jelen 034/275372; Pin Exclusive 034/274204;RIJEKA-T&T 051/675-106 * SINJ-Pastrva 021/822863 SLAVONSKI BROD Ribolov 035/443767; Jasna 035/445196* SLATINA Šport Shop. 033/552149 *SPLIT Bruner 021/468788 *Patricija 021/367261;STRMEC-T&T 01/3323-990 ŠIBENIK T.O. Duga 022/213-327;VIROVITICA Mirnovec 033/728-007 VELIKI ZDENCI Biondić 043/427214 *VINKOVCI Ribo-Lov3 032/331259*VRBOVEC Lov-Ribolov 01/2795192*ZADAR Liska d.o.o.023/311-863*ZAGREB Lapis Plus 01/4668-785; LAPIS PLUS TRG A.Mihanovića 1 01/2922-382 Nadra Šport 01/3887-736, DETONEX d.o.o. 01/3647-147 *ZABOK-Trgocentar d.o.o. 049/226-836 ZUPANJA - Venatio 032/833157

Lovački vjesnik

Glasilo Hrvatskog lovačkog saveza
i časopis za lovce i ostale ljubitelje prirode

Godina 119.

Prvi hrvatski lovački časopis utemeljen u ožujku 1892.
godine u Zagrebu pod imenom "Viestnik Prvoga obćega
hrvatskoga društva za gojenje lova i ribarstva"

Nakladnik
Hrvatski lovački savez, Zagreb, Nazorova 63

Za nakladnika
Đuro Dečak, predsjednik HLS-a

v.d. glavnog urednika
Marijan Lekić
e-mail: marijan.lekic@gmail.com

Izdavački savjet
Zlatko Stolnik (predsjednik), Alojzije Frković,
Slavko Labaš, Zdravko Piškori i Josip Janeš

Uredništvo
Josip Malnar (dopredsjednik HLS-a), Antun Ale-
gro, Mato Grgić, Mate Radić, Zdravko Vujnović,
Josip Cvetko, grafičko oblikovanje, Anica Košić,
lektorica, Snježana Kuzmanić, tajnica

Adresa uredništva
Lovački vjesnik
10000 Zagreb, Nazorova 63
Tel. 01/4834 562
Faks 01/4876 564
e-mail: lovacki.vjesnik@hls.t-com.hr

Priprema i tisak
Zrinski d.d., Čakovec
e-mail: priprema@zrinski.hr

© Hrvatski lovački savez
"Lovački vjesnik", sva prava pridržana

Članovi Hrvatskog lovačkog saveza ne plaćaju
posebno pretplatu za Lovački vjesnik, nego ga
dobivaju u sklopu članarine

Godišnja pretplata
za Hrvatsku 250 kn
za Europu 50 €
izvan Europe 100 \$

Pretplatu šaljite na žiro-račun HLS-a
2340009-1100010145 PBZ
poziv na broj 03-30401,
ili devizni račun
25000-99-82800-6323 PBZ

Rukopise i fotografije ne vraćamo. Objavljene
fotografije su autorsko vlasništvo Hrvatskog lo-
vačkog saveza i bez pismenog odobrenja ne
smiju se drugdje objavljivati.

Nakladnik ne odgovara za dizajn i sadržaj
plaćenih oglasa

Naklada ovog broja 54 320 primjeraka

Tajništvo HLS-a, evidencija članstva, lovačke i
lovočuvarske iskaznice, lovački ispiti, promjena
adrese članova HLS-a, prodaja, računovodstvo

Tel.: 01/48 34 560, 48 34 559
Faks 01/48 34 557

Lovački muzej, tel. 01/48 76 567
www.hls.com.hr

CIJENE OGLASNOG PROSTORA
Jedna stranica 1/1 (213x303 ili 190x277) 4.000 kn + PDV
Pola stranice 1/2 (190x136 ili 93x277) 2.000 kn + PDV
Trećina stranice 1/3 (60x277) 1.300 kn + PDV
Četvrtina stranice 1/4 (93x136) 1.000 kn + PDV
Osmina stranice 1/8 (93x66) 500 kn + PDV
Popust za 10 oglasa 15 %, za 5 oglasa 10 %, za plaćanje unaprijed 10 %

Mob. 099 60 60 613

Naslovna stranica: snimio Darko Prokeš

■ SJEĆANJE

Prof. dr. sc. Zvonko Mustapić 10

■ DOGAĐAJI

Noć muzeja 12

■ OBLJETNICE

15 godina LS-a Primorsko-goranske županije 14

■ LOVSTVO

Važnost zaklona za divljač 22

Uzgoj srneće i jelenske divljači 26

■ TRAGOVI DIVLJAČI

Tragovi vuka, lisice i psa 34

■ LOVAČKO STRJELJIVO

Punjenje strjeljiva za vlastite potrebe u EU 36

■ LOVAČKO ORUŽJE I BALISTIKA

Uporabljivost pumperice kratkih cijevi 38

■ ZAKONODAVSTVO

Štete u prometu i divljač 41

■ PRAVNI PROPISI I LOVSTVO

Zakonodavna praksa Europske unije 42

■ LOVAČKA PRAKSA

Kako pucati na divlju svinju u prigonu 44

Znakovi pogotka kod divlje svinje 45

■ PRAKTIČNI SAVJETI

Guljenje kože i rasijecanje crne divljači 48

■ INOZEMNA ISKUSTVA

Jelenska divljač i društvo 17

■ ZAŠTIĆENE PTICE 52

■ LOVAČKA KUHINJA 54

■ RAZBIBRIGA 56

■ NAGRADNA KRIŽALJKA 59

■ MALI OGLASI 60

■ SAJMOVI

Sajam lova Jagd & Hund - Dortmund 2010. 4

Sve važne obavijesti za Lovački vjesnik dostavljati na faks 01/4876-564,

e-mail: marijan.lekic@gmail.com

lovacki.vjesnik@hls.t-com.hr

ili poštom: Lovački vjesnik, Nazorova 63, 10000 Zagreb

Hrvatska zemlja lova

Sa svečanog otvaranja Sajma: Ministri, predsjednici lovačkih saveza i ostali uzvanici

Sinhro: Merijan Lekić

Hrvatska je, zahvaljujući naporima Hrvatskog lovačkog saveza i Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprave za lovstvo, izborila ekskluzivno mjesto u društvu europskih lovnih destinacija na sajmu "Jagd & Hund 2010", gdje je bila zemlja partner.

Ovogodišnji najveći europski sajam lova i ribolova otvoren je krilaticom "Hrvatska - zemlja lova" 2. veljače 2010. u Zlatnoj sali Dortmundske Westfallenhallen čijem je službenom dijelu otvaranja nazočilo preko 300 uzvanika, od čega osamdeset iz Hrvatske predvođenih jakom delegacijom.

Dobrodošlica Sajma: Otvaranju Sajma prethodila je večera dobrodošlice njemačkih domaćina priredena u čast zemlje partnera. Večeri je nazočila s hrvatske strane delegacija predvođena potpredsjednikom Vlade i ministrom regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

mr. **Božidarom Pankretićem** i državnim tajnikom **Hermanom Sušnikom**, predstavnicima veleposlanstva predvođenih veleposlanikom Republike Hrvatske u Njemačkoj dr. **Mirom Kovačem**, predstavnicima Hrvatskog lovačkog saveza predvođenih dopredsjednikom **Vladimirom Cvetkom** te predstavnikom Hrvatskog športskog ribolovnog saveza **Vladimirom Severom**. Od strane njemačkih domaćina nazočni su bili dr. **Alexander Schink**, državni tajnik, **Jochen Borchert**, predsjednik Lovackog saveza Nordrhein Westfalen i Njemačkog lovačkog saveza te potpredsjednik dr. **Hermann Hallermann**, gradonačelnica grada Dortmund

Birgit Jörder kao predstavnicu Sajma. Uz uzajamne pozdrave riječ dobrodošlice uputio je predsjednik lovačkog saveza Njemačke i pokrajine Nordrhein-Westfalen **Jochen Borchert** naglašavajući važnost i zadovoljstvo s njihove strane što je Hrvatska, predvođena Hrvatskim lovačkim savezom, prihvatila ulogu zemlje partnera na ovogodišnjem Sajmu, koji je ponovo srušio rekord po broju izlagača. Važnost upoznavanja Hrvatske kao lovnih destinacija sa sada dostupnim informacijama jest novi trenutak u otkrivanju nepoznatih činjenica, a što ovaj Sajam osigurava.

Europsko članstvo: Predsjed-

nik lovačkog saveza pokrajine Nordrhein-Westfalen i Njemačkog lovačkog saveza **Jochen Borchert** naveo je kako je Hrvatski lovački savez već i službeno postao dio Europske Unije putem članstva u FACE-u, dok Hrvatsku to tek očekuje, te uz ostalo istaknuo:

"Nadam se da ćemo pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji, za koju traju pristupni pregovori, pospješiti i intenzivirati našu suradnju i da će se to odraziti na području lovstva, turizma i gospodarstva. Nadamo se da mi ovim našim Sajmom koji zajednički organiziramo možemo dati doprinos tome da naša suradnja bude intenzivnija.

Potpredsjedniku Pankreću predsjednik pokrajinskog lovačkog saveza Njemačke Borchert uručio je fenjer kao simbol rudara

S konferencije za tisak

Đuro Dečak, predsjednik HLS-a i Jochen Borchert, predsjednik Njemačkog lovačkog saveza

Službeni dio razgovora njemačke i hrvatske strane na Sajmu

Radni sastanak predstavnika ministarstava, lovačkih saveza i uprave Sajma

U obilasku Sajma

Nastup pjevačkog mješovitog lovačkog zbora iz Klane

U izlagačkom prostoru HLS-a

Snimio: Marijan Lekić

Originalni suvenir udruge Slama, obitelj Faller, Baranja

Gravure u drvetu Željka Cara iz Ribnika

Predstavljanje HS Produkta, hrvatskog samokrijesa i jurišne puške te M-90, prve hrvatske tvornice strjeljiva iz Ozlja

Dražen Lozić s agencijom Balkan lov, predstavio je lovnu ponudu jelena i divljih svinja

Serval Zagreb vl. Igora Ilića predstavio je svoju video produkciju i lovnu ponudu kao turistička agencija

Marina tours, agencija s Punta na Krku koju vodi Gregor Žic vrlo je zadovoljna prodajom lovnih aranžmana

Zov prirode vl. Ante Guga predstavio je zanimljivu filmsku produkciju s temama lova

Aduť iz Donjih Andrijevaca vl. Stjepana Hanuljaka izložio je rustikalni namještaj od hrastovine

Azelija Kupa iz Zagreba vl. Đure Smrečinskog izložio je program drvenih kuća za odmor

Na izložbenoj postavi Hrvatskih šuma

Izvršno uređeni štand s rogovima jelena i kljovama vepra kod Agro Groma, Samobor, lovište Merolino privlačio je pozornost posjetitelja

Panonia hunting tours iz Satnice Đakovačke, agencija za lovni turizam

Direktor Hrvatskih šuma, Darko Beuk sa Vesnom Poljak i suradnicima na predstavljanju lovišta Hrvatskih šuma

Danijel Krpan iz Siska predstavio je ručno izradene podloške za trofeje

18 komercijalnih i 7 institucionalnih izlagača

Hrvatsku na ovom Sajmu predstavlja 7 institucionalnih i 18 komercijalnih izlagača. Institucionalne izlagače predstavlja Hrvatski lovački savez, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i vodnoga gospodarstva, Ministarstvo turizma, Hrvatska turistička zajednica s popratnim materijalima, Hrvatska gospodarska komora i Hrvatski športski ribolovni savez. Komercijalni izlagači na prostoru hrvatskog štanda koji predstavljaju lovni turizam su: HLS Hubertus d.o.o., Hrvatske šume d.o.o., Agro Grom d.o.o., Balkan lov d.o.o., Marina Tours d.o.o., Panonija Hunting Tours d.o.o.. Preostali dio izlagača sa svo-

jom ponudom upotpunjuje sliku Hrvatske kao male zemlje s puno mogućnosti: Gacka d.o.o. kao jedini predstavnik riječnog ribolova; Zov prirode d.o.o. i Serval d.o.o. sa video produkcijom; HS Produkt d.o.o., proizvođač hrvatskog pištolja i jurišne puške; M-90 d.o.o., prva hrvatska tvornica strjeljiva; Osječko-baranjska županija sa skulpturama od slame - Slama i Lovачki savez Osječko-baranjske županije; Adut d.o.o., kao proizvođač rustikalnog namještaja; Azelija Kupa d.o.o., proizvođač drvenih kuća; Car Design d.o.o., sa privjescima od drva; Danijel Krpan sa podlošcima za trofeje i Keramika Karačić d.o.o. sa proizvodnim asortimanom suvenira.

BOŽIDAR PANKRETIĆ POTPREDSJEDNIK VLADE RH

Biseri lovne ponude

Imamo čast kao zemlja partner na ovom Sajmu predstaviti hrvatska prirodna bogatstva i organizacije koje skrbe o lovu i ribolovu.

Hrvatska ima veliko bogatstvo u očuvanoj i osobito raznolikoj prirodi, a već dugi niz godina njeguje svoje prirodne vrijednosti i koristi na način kojim se one čuvaju i unapređuju. Tako smo potpisnici svih međunarodnih konvencija o zaštiti prirode, a različitim oblicima zaštite obuhvaćeno je 18 posto teritorija, te mnoge biljne i životinjske vrste. Spomenut ću da na samo 2,7 milijuna hektara šuma i šumskog zemljišta nalazimo 4500 biljnih vrsta i podvrsta (260 autohtonih vrsta drveća) i više od 100 biljnih zajednica, a 48 posto kopnenog teritorija RH pokriven je šumama, koje pripadaju među najočuvanije i najzdravije šume u Europi.

Ono što su prirodne ljepote, toplo more i mediteranska klima za jadranski turizam, to su lov, ribolov i seoski turizam za kontinentalni turizam.

U RH ima 1060 lovišta na 5500 km², a neka od njih su pravi biseri lovne ponude, tu je Hrvatski lovački savez, krovna organizacija hrvatskih lovaca koja već 85 godina brine o tim našim lovištima.

Hrvatska na ovom Sajmu ne predstavlja samo svoja prirodna bogatstva i vješte ruketvorine svojih izlagača iz ovog područja gospodarstva, već želi pokazati i povezanost održivog razvoja gospodarstva i prirode, stoga smatram da je Sajam Lovac i Pas izvrsna prilika da međunarodna javnost spozna mogućnosti i načine lova i ribolova u RH, koji se temelje na načelu trajnog gospodarenja prirodnim resursima.

Sajmovi poput ovog mjesta su koja omogućuju povezanost ljudi koji se bave gospodarstvom iz područja lovstva, ribolova i šumarstva s ciljem razmjene znanja i iskustva, što pridonosi očuvanju prirodnih staništa, ali i promoviranju zaštitarske i uzgojne uloge lovaca u društvu.

Pozivam posjetitelje Sajma da posjete Hrvatsku i upoznaju njezine znamenitosti i prirodne ljepote.

Izložbena postava njemačkih lovnih agenata

Snimio: Marijan Lekić

Naime, na ovom se Sajmu predstavlja Hrvatska kao zemlja partner tako da će naši lovci, ribiči i ljubitelji prirode imati priliku još bolje upoznati Hrvatsku kao zemlju partnera i da će to potaknuti njihovu znatiželju i njihovu želju da dođu i da će te zabilježiti veći broj gostiju iz naših krajeva.

Sajam Jagd & Hund najveći je sajam ove vrste, specijaliziran za promociju lovstva, ribolova, kinologije i prirode u cjelini u Europi. Svake godine bilježi porast broja izlagača te smo ove godine, kao zemlja partner na prvom mjestu po broju izlagača sa 7 institucionalnih i 18 komercijalnih dio novog rekorda od 680 izlagača iz 36 zemalja što je značajni porast u odnosu na proteklu 2009. godinu”.

Svečanost otvaranja: U utorak 2. veljače 2010. godine u zlatnoj sali Kongresnog centra Westfalenhallen Dortmund s početkom u 10 sati svečano je otvoren 29. međunarodni sajam Jagd & Hund. Na svečanom otvaranju sudjelovala je Hrvatska delegacija na čelu s potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske **Božidarom Pankrećem**, državnim tajnikom **Hermanom Sušnikom**, predsjednikom Hrvatskog lovačkog saveza **Đurom Dečakom**, tajnikom Ivicom Budorom, dopredsjednicima **Josipom Malnarom** i **Vladimirom Cvetkom**, veleposlanikom RH u Berlinu dr. **Mirom Kovačem**, generalnim konzulom u Düsseldorfu **Vjekoslavom Križancem** te predstavnicima Ministarstva turizma, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja na čelu s državnim tajni-

kom **Stjepanom Micolčićem**, župani Karlovačke županije **Ivan Vučić**, Osječko-baranjske županije **Vladimir Šišljagić**, gradonačelnici Grada Osjeka **Krešimir Bubalo**, Otočca **Mario Barković** te mnogobrojni predstavnici drugih županija i gradova, kao i predsjednik Hrvatskog športskog ribolovnog saveza **Vladimir Sever**, predstavnici Hrvatske gospodarske komore kao i članovi Izvršnog odbora Hrvatskog lovačkog saveza.

Hrvatska lovišta: Izaslanstvo Hrvatske pozdravili su domaćini, gradonačelnica Dortmundu **Birgit Jörder**, obračujući se zemlji partneru kao dragom sudomaćinu uz ugodan boravak u Dortmundu za vrijeme trajanja Sajma, predsjednik kinološke udruge lovno-radnih pasa **Werner Horstkötter** i predsjednik ribolovnog saveza NRW dr. **Ernst Heddergott**. Njemačku i Hrvatku delegaciju pozdravio je veleposlanik RH dr. **Miro Kovač**, **Eckhard Uhlenber**, ministar zaštite prirode i poljoprivredu pokrajine Nordrhein Westfalen te mr. **Božidar Pankreć** potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i Ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. U svojem obraćanju Potpredsjednik je istaknuo veliko prijateljstvo dvaju naroda i kako se u najtežim trenucima poznaju pravi prijatelji te ulogu premijerke Merkel u zagovaranju brzog ulaska Hrvatske u Europsku Uniju. Istaknuvši najvažnije činjenice o hrvatskoj brizi i zakonskom okviru kojim se štiti prirodne resurse upoznao je nazočne s činjenicom o 1060 lovišta na prostoru Hrvatske uz

Psi su šetali izložbom čije je ime „Lovac i pas“

poziv svima da posjete Hrvatsku. Naposljetku je Sajam svečano otvorio **Jochen Borchert**, predsjednik lovačkog saveza pokrajine Nordrhein-Westfalen i Njemačkog lovačkog saveza.

Svečanost otvaranja svojim nastupom uveličao je Mješoviti pjevački zbor „Matko Laginja“ iz Klane, koji je za ovu priliku doputovao iz Hrvatske, te pokrajinski puhački lovački orkestar.

Nakon svečanosti otvaranja krenulo se u obilazak Sajma.

Službeni obilazak započeo je posjetom izložbenom prostoru zemlje partnera - Hrvatske na koji su autobusima povezani svi sudionici svečanosti otvaranja. Više od 300 gostiju na štandu Hrvatske dočekao je zvuk lovačkog roga, predstavnika Đurdenovačkih rogista **Danijela Pavlića**, te pjesma Zbora „Matko Laginja“.

Susret izaslanstava: Izaslanstvo predvođeno ministrima **Uhlenbergom** i **Pankretićem** dočekao je domaćin, predsjednik Hrvatskog lovačkog saveza **Đuro Dečak** sa sto pedeset hrvatskih lovaca i članova Izvršnog odbora HLS-a koji su za ovu priliku doputovali u organizaciji Hrvatskog lovačkog saveza charter letom iz Zagreba.

Svi gosti našeg štanda počašćeni su prigodnim domjenkom spremljenim od hrvatskih proizvoda uz čašu hrvatskog vina profesionalno posluženog od strane hrvatskih ugostitelja obitelji Petrić regije Nordrhein-Westfalen.

Samom obilasku hrvatskih izlagača prethodio je kratki sastanak ministra Eckarda Uhlenberga i potpredsjednika Vlade

Božidara Pankretića te predsjednika nacionalnih saveza **Jochena Borcherta** i **Đure Dečaka** na institucionalnom dijelu štanda.

Po završetku službenog dijela sastanka predsjednik Hrvatskog lovačkog saveza **Đuro Dečak** poklonio je njemačkom kolegi, predsjedniku **Jochenu Borchertu** te ministru **Eckardu Uhlenbergu** drveni, ručno rezbareni sat s motivima divljači iz Hrvatske.

U sklopu kratkog obilaska naših izlagača župan Osječko-baranjske županije **Vladimir Šišljagić** poklonio je ministru **Uhlenbergu** i predsjedniku lovačkog saveza pokrajine NRW skulpturu od slame što je i posebnost ovog štanda gdje mladi umjetnik izrađuje i poklanja predmete od slame, dok je karlovački župan **Ivan Vučić** ukratko objasnio proizvodni asortiman HS-Produkta.

Poruke javnosti: Nakon obilaska Sajma uslijedila je konferencija za novinare na temu Hrvatska - zemlja lova.

Nazočnim predstavnicima medija obratili su se **Jochen Borchert**, predsjednik lovačkog saveza Njemačke; **Christof J. Marmann**, voditelj ureda lovačkog saveza pokrajine NRW; **Stefan Baumann** voditelj Sajma; **Božidar Pankretić** potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske; **Đuro Dečak** predsjednik Hrvatskog lovačkog saveza.

Božidar Pankretić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske naglasio je da je 70 000 posjetitelja garancija da će Hrvatska po prvi put moći predstaviti svoje lovstvo kako to i zaslužuje.

Ivica Stanho

Snimio: Marijan Lekić

ĐURO DEČAK PREDSJEDNIK HLS-a

Lovstvo visoke kvalitete

Đuro Dečak, predsjednik Hrvatskog lovačkog saveza, zahvalio se kolegama lovcima iz Njemačke i Vladi Republike Hrvatske koja je prihvatila inicijativu Hrvatskog lovačkog saveza da Hrvatska bude zemlja partner na ovom Sajmu.

U ime istine treba reći da su uz Hrvatski lovački savez u pripremi ove manifestacije sudjelovali Hrvatski športsko ribolovni savez, Hrvatska turistička zajednica, Hrvatske šume d.o.o. kao najveći ovlaštenik prava lova, Ministarstvo turizma, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i regionalnog razvoja i dakako resorno Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Hrvatska gospodarska komora te bez te potpore sumnjam da bismo se na ovakav način prezentirali na ovom Sajmu.

Danas imamao 55 000 članova u Hrvatskom lovačkom savezu i 10 000 ostalih lovaca. Oko 10 000 stranaca posjećuje hrvatska lovišta kroz godinu dana što nije ni približna brojka koliko se stranih lovaca ugostilo iz ovog prostora, prvenstveno iz Njemačke i Austrije. Naš je cilj vratiti prijašnju brojku posjeta stranih lovaca i zato ovaj Sajam smatram prvom odskočnom daskom koja bi nam trebala pomoći na tom putu.

Za ovu prigodu, zahvaljujući razumijevanju Hrvatske turističke zajednice tiskali smo brošuru „Hrvatska u očima lovca“ na šest jezika. U njoj ćete vidjeti kako užurbano radimo na obnovi lovačkih objekata visoke kategorije. Zahvaljujući razumijevanju Vlade RH omogućavamo iz sredstava za provedbu javnih ovlasti i iz naših sredstava kreditiranje namijenjeno lovačkim društvima za obnovu kuća.

Predsjednik Dečak napomenuo je i kako u RH organiziramo dva sajma lova i ribolova. Jedan u Osijeku, na istoku, a drugi u Varaždinu, na sjeverozapadu Hrvatske.

Na kraju svog obraćanja javnosti predsjednik Dečak je pozvao domaćina, predsjednika Borcherta, da s izaslanstvom posjeti Sajam u Hrvatskoj te da tom prilikom bude gost Hrvatskom lovačkom savezu.

PROF. DR. SC. ZVONKO MUSTAPIĆ

I još će dugo žuta polja...

*Lovimo što više,
odstrjelujemo što manje!*

Pierre Malbec

Zvonko Mustapić nakon lova sa stečenim muflonom

*...Tužne su šume,
livade i potoci,
tužan je Obljaj,
Bruban j i cijela okolina...*

Tako su 3. veljače svog dragog prijatelja prof. dr. sc. **Zvonka Mustapića** u novinama posljednji put pozdravili "njegovi lovci Darko, Kažo, Ivek i Lampaš". No nisu na Mirogoj te srijede na oproštaj s profesorom zagrebačkog Agronomskog fakulteta došli samo lovci, zato što ih je zasvagda zadužio "Lovstvom"- knjigom koju je doveo do enciklopedijskih razmjera - nego i mnogi njegovi znanstveni i stručni suradnici, studenti, poštovatelji, prijatelji...

Jer prof. Mustapić, koji se rodio 1948. godine u Lokvičićima pokraj Imotskog, ostavio je iza sebe uistinu golemu brazdu u hrvatskoj znanosti, a ponajviše baveći se tehnologijom proizvodnje, biologijom i fiziologijom industrijskog bilja. U 38 godina u našim je i stranim časopisima objavio više od stotinu radova, a među njegovim knjigama poseb-

Prof. Mustapić govori na predstavljanju "Lovstva" 1. srpnja 2004.

no mjesto ima "Proizvodnja i prerada uljane repice". Na svom fakultetu bio je u tom vremenu prodekan za nastavu i posloводство, dekan u dva mandata, član Senata i Odbora za nastavu Sveučilišta u Zagrebu, član Predsjedništva Hrvatskog agronomskog društva, član Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo HAZU, član Savjetodavnog vijeća za poljoprivredu Vlade Republike Hrvatske... Osobito će ga kao iz-

vrсна predavača pamtiti njegovi studenti.

Prof. **Zvonko Mustapić** ostaje, kako na rastanku s njim reče prof. dr. **Milan Pospisil**, neizbrisivo upisan u temeljima Zavoda za specijalnu proizvodnju bilja i Agronomskog fakulteta. ("I još će dugo žuta polja uljane repice diljem Hrvatske buditi sjećanje na kolegu, učitelja i prijatelja.") Srođenost s prirodom i strast prema njoj potvrdio je i prihvativši se uređivanja "Lovstva", udžbenika objavljenog 2004. godine u nakladi Hrvatskog lovačkog saveza, koji nije namijenjen samo lovcima. U njemu je okupio pedesetak istaknutih znanstvenih i stručnih suradnika, koji su na njegovih 600 stranica pokazali da naša znanost o prirodi i lovu ima duboka i čvrsta uporišta.

Prof. Mustapić cijeloga se radnog vijeka bavio oplemenjivanjem bilja. A i "Lovstvom" koje je ostavio svojim lovcima, i sadašnjima i budućima, poručio je da se u prirodu, dakle i u lov, mora ići samo s plemenitim pobudama.

Slavko Peršić

SPOMEN NA PROFESORA ZVONKA MUSTAPIĆA

Elegija banijskog lovišta

(Profi)

Pođimo od Proloma do Obljaja
 Od Brubnja do Kobiljaka
 Hrast, bukva, bor pa grab
 U ponekom godu ugrađeno i naše bivanje
 Horizonti događaja nisu zorni
 Rastaču se obrisi
 Omamljuju mirisi plodova ozrelih divljih vočki
 Žarko žuto, crveno, smeđe lišće u smiraju jeseni
 Otiđimo do najdubljih tajna šumaraka i dolaca
 U koje nismo kročili
 Gdje drijema divljač, geneza iskona
 Nakupimo dobra u naše pojate
 Za hladnu zimu i nevinost čistoće snijega
 Navucimo slaninu na savitljivu grančicu
 Napijmo se rujna vina
 Okupljeni uz vatru graba i kult kamina
 Spoznajmo tajne kako divljač prezimi duboku zimu
 Pričajmo što jede, gdje drijema
 Tresu li se male pidžamice od hladnoće
 Ili od gladnog vuka
 Kako vepar obide šume i isprazni velika jaja
 Gdje se zavukao jež
 Kako umakne krotko lane
 Pandžama okrutog risa
 Najbolji lovac iz pokreta pogađa *krug, tangentu*
I sjecište u beskonačnosti divljači u bijegu
 Neotkriveno vječno lovište opominje: *A kad se kos u crnoj šumi javi,*
to je tvoja propast,
Okani se prastarih legendi i tamnog tumačenja ptičijeg leta.
 U piršu beskrajem neotkrivenog lovišta
 U hladnim šumama zastanimo - mi strijelci
 Hranitelji naših obitelji, okupljači oko hrvatskih ognjišta

Bit ćemo opet u Buzeti

Kažimir Vrankić
Veljača 2010. g.

Zvonko Mustapić

Otišao je naš dragi profa Mustapić. Svima će nam jako nedostajati, ali će ostati kao most koji nas spaja u vječnosti, ono što nas je učio: da volimo divljač, prirodu, a prije svega čovjeka.

Studenti lovstva Agronomskog fakulteta u Zagrebu

SVEČANO PODIJELJENE DIPLOME O POLOŽENOM LOVAČKOM ISPITU

Istra bogatija za devedeset i šest novih lovaca

U pazinskom motelu "Lovac" krajem siječnja svečano su uručene diplome o položenom lovačkom ispitu novoj generaciji lovaca s područja Istarske županije.

Predavanja su počela u rujnu prošle godine, a ispiti su održani u listopadu i popravni u studenom prošle godine.

Od 107 prijavljenih kandidata iz cijele Istre, njih 96, mahom mladih članova, položilo je ispit. Ispiti su održani u Pazinu i Poreču. Iz prvog ga je pokušaja položilo 65 kandidata dok je njih 31 koji su na ispitu imali manje sreće diplomu steklo nakon popravnog.

Za najbolje pokazano znanje na ispitu, **Mauru Peteaniju** iz kršankopićanskog društva "Zec" i **Deanu Buršiću** iz bujskog "Fazana", predsjednik Saveza **Graciano Prekalj** uručio je knjigu "Lovstvo" **Zvonka Mustapića**.

Mauro Peteani, Graciano Prekalj i Dean Buršić

Vrijedi napomenuti da su lovački ispit položile i tri nove lovkyně, **Sanela Benčić, Mirjana Zenzerović i Vima Brčić**, te je sad u Istri ukupno 11 lovkyně.

Čestitajući im na položenom ispitu i zaželjevši im dobrodošlicu u organizaciju koja u Istri okuplja oko 4000 članova iz 38 udruga, predsjednik Saveza **Graciano Prekalj** upoznao ih je i s osnovnim aktivnostima Saveza. Posebno ih je upozorio da se u lovu s oružjem u ruci moraju ponašati oprezno i odgovorno.

Mladen Belušić

57. Generalna skupština CIC-a

Dubrovnik - Cavtat
od 6. do 9. svibnja

„NOĆ MUZEJA“ U LOVAČKOM MUZEJU U ZAGREBU

Predstavljen novouređeni Lovački muzej

Gradanima Zagreba i ostalim posjetiteljima u sklopu akcije Ministarstva kulture, „Noć muzeja“, vrata novouređenog Lovačkog muzeja bila su otvorena do kasno u noć. Nakon punih 45 godina Lovački muzej u Ulici V. Nazora 63 je preuređen i predstavljen s novim izlošcima, prije svega inozemne divljači sa svih kontinenata koje su donirali **Marijan Kraljević-King** - zbirka od oko 80 vrsta trofeja stečenih na svim kontinentima, te **Nacek Jurković**, trofeje iz lovova u jugoistočnoj Europi i Africi. Izuzetna posjećenost Muzeja pokazala je kako su građani Zagreba, djeca, omladina i studenti vrlo zainteresirani za upoznavanje naše i inozemne flore i faune.

Kako nam je rekao voditelj Muzeja **Mladen Milašinić**, Muzej je otvoren za sve posjetitelje od utorka do četvrtka od 12 do 17 sati a srijedom, petkom i subotom od 8 do 13 sati ili prema dogovoru s voditeljem. Tel./faks **01/4876-567** ili mob. **099/6060-616** te e-mail: **mladen.milasinić@hls.htnet.hr**.

Slika: Marijan Lekić

NA OTVARANJU MUZEJA PREDsjedNIK DEČAK PROČITAO JE IZVORNI ZAPISNIK IZ 1965. GODINE: Koliko je tko dao za Lovački dom i Lovački muzej u Zagrebu

Karlo Mrazović, tadašnji predsjednik Lovačkog saveza Hrvatske na Glavnoj je skupštini Lovačkog saveza Hrvatske, 26. veljače 1965. godine, naveo koliko je tko od lovačkih organizacija bivših kotara dao za gradnju Lovačkog doma i Lovačkog muzeja u Nazorovoj ulici u Zagrebu i to kako sljedi: Čakovec 31,5 %, Virovitica 12,90 %, Varaždin 8,93 %, Pula 8,56 %, Osijek 8,00 %, Našice 6,30 %, Koprivnica 4,61 %, Vinkovci 1,89 %, Split 1,62 %, Bjelovar 1,67 %, Zagreb 1,52 %, Slavonska Požega 1,48 %, Kutina 1,45 %, Šibenik 1,02 %, Makarska 0,99 %, Dubrovnik 0,91 %, Križevci 0,90 %, Rijeka 0,94 %, Sisak 0,81 %, Karlovac s Ogulinom 0,82 %, Zadar 0,72 %, Slavonski Brod 0,69 %, Krapina 0,63 %, Gospić 0,61 %, Nova Gradiška 0,58 % i Daruvar 0,40 %.

DAMIR JURKOVIĆ

Zbirku koju smo poklonili otac je skupljao cijeli život

S **Damirom Jurkovićem**, sinom Naceka Jurkovića, od kojeg su se lovci oprostili 2001. godine, u njegovoj 62. godini života, a koji je bio strastveni lovac u Jugoistočnoj Europi i Africi te je iza sebe ostavio velik broj značajnih trofeja divljači. Sve ih je poklonio Hrvatskom lovačkom savezu, obišli smo poklonjene trofeje u Lovačkom muzeju u posebnoj prostoriji gdje su izloženi trofeji sa svih kontinenata. Kao posebno zanimljive trofeje iz zbirke Naceka Jurkovića izdvajaju se lav s ulovljenom impalom, grizli, dva leoparda, los, mošusno govedo, sibirski vuk, kapitalni krokodil i sl. - Poklonili smo preko 30 trofeja razne divljači i zvijeri HLS-u i raduje nas što smo time obogatili Lovački muzej i što će posjetitelji moći vidjeti izloške koji su rijetki, a koje je naš otac jako volio - rekao nam je Damiro Jurković naglasivši kako je zadovoljan postavom muzeja, a volio bi da je i ime njegova oca istaknuto među donacijama.

Slika: Marijan Lekić

Damiro Jurković, sin Naceka Jurkovića, u Lovačkom muzeju s trofejima koje su donirali HLS-u

MARIJAN KRALJEVIĆ - KING

Lovom se usporava izumiranje faune jer ju čovjek ekspanzivno uništava

Poklonio sam HLS-u najveći dio zbirke, oko 80 vrsta, izuzetnih trofeja stečenih na svim kontinentima jer sam osjetio potrebu, s dolaskom godina, da ih podijelim sa svojim sunarodnjacima i uopće s ljudima. Drugi dio sam donirao studiju lovstva na Veleučilištu u Karlovcu. Bojim se da će u sljedećih 50 godina ogroman dio ovih životinjskih vrsta nestati s lica zemlje, a ljudi neće niti biti svjesni što su sve uništili ekološki nerazumnim i sebičnim načinom života. Zato je dobro da se barem ovako dio toga sačuva, ali i da se ljudi upoznaju s različitom faunom. Pitali su me koliko zbirka vrijedi? Samo prepariranje košta oko milijun eura! Evo računice: minimalni lov u Africi od 7 dana košta 10 000 €, stečene trofeje plaćaju se od 1500 do 2000 € plus prepariranje 50 % od te cijene. Danas to više ne bi mogao platiti. Sve što sam u životu zaradio potrošio sam na lov: nemam vikendicu, vozim auto star 20 godina, imam hipoteku na stan, otplaćujem kredite ... ali nije mi žao!

Na pitanje što će reći „prijatelji životinja“ na ove trofeje Marijan Kraljević kaže: - S njima teško mogu razgovarati jer su oni, na žalost, needucirani i ne znaju da je danas lov nužnost da bi se sačuvala ili barem usporila propast cjelokupne faune jer se čovjek ekspanzivno namnožio na planetu i stišće životne prostore. Treba

Sinhio: Marijan Lekić

Marijan Kraljević - King za vrijeme otvaranja Lovačkog muzeja s trofejima koje je skupljao cijeli život i poklonio ih HLS-u

znati da lov, pa čak i krivolov nije uništio divljač već ju je uništio ekološki nered koji vlada na ovoj Zemlji. Prema tome, oni zastupaju nešto potpuno krivo jer nisu informirani da je lov jedini način da se, koliko god duže može, sačuva mogući broj divljači u određenom ambijentu, rekli bi staništu. Naravno da je taj broj sve manji i naravno da će divljači jednom nestati!

Marijan Lekić

EXA 2010

29. međunarodni sajam sportskog oružja i sigurnosti

Travanj 10. • 13. – 2010.
Brescia • Italija

**ZA TRGOVAČKA
DRUŠTVA I JAVNOST**

Organizatori:

 **BRIXIA EXPO
FIERA DI BRESCIA**

Brixia Expo Fiera di Brescia S.p.A.
Tel. +39 030 34.63.483/485
Fax +39 030 34.63.480 • info@exa.it

STRAST I EMOCIJE

www.exa.it

15 GODINA LOVAČKOG SAVEZA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Organizirano čak pet lovačkih izložbi

Nedavno je LS Primorsko-goranske županije koji ima 3500 lovaca i pripravnika organiziranih u 40 lovačkih društava, a gospodari s 45 županijskih i državnih lovišta ukupne površine 260 819 ha, obilježio svoju 15. godišnjicu djelovanja.

Zvucima lovačkih rogova, u lijepo uređenoj dvorani Hotela "Bonavia" u Rijeci, obilježena je 15 obljetnice osnutka i rada Lovачkog saveza Primorsko-goranske županije. Bila je to prigoda da se lovci podsjetu na sve što je dosad učinjeno. Ovaj savez je u tijeku 15 godina organizirao čak 5 lovačkih izložbi za unapređenje lovstva, lovci su iz sredstava lovozakupnine utrošili preko 3,5 milijuna kuna.

Odličja zaslužnima: Zaslužnim lovcima dodijeljeno je 115 lovačkih odličja, od toga 99 redovnih i 16 prigodnih, od čega 15 odličja prvog reda, 37 odličja drugog reda i 63 odličja trećeg reda. Među odlikovanim su i dipl. ing. **Herman Sušnik**, državni tajnik Ministarstva za regionalni razvoj,

Otvaranje svečanosti 15. obljetnice Saveza

šumarstvo i vodno gospodarstvo i dožupan PGŽ-e dr. sc. **Vidoje Vujić**, kojima je uručeno odličje prvog reda. Odličja je u ime Hrvatskog lovačkog saveza uručio dopredsjednik HLS-a mr. sc. **Josip Malnar**. Županu PGŽ-e **Zlatku Komadini**, predsjedniku županijske Skupštine **Marinku Dumaniću** i pročelniku **Berisla-**

vu Tuliću dodijeljene su zlatne plakete HLS-a, a višoj lovnoj inspektorici **Arinki Pavić** srebrna plaketa HLS-a, **Robertu Laginji** i **Davoru Zecu** dužnosnicima resornog Ministarstva, **Marku Modriću** stručnom suradniku za lovstvo u PGŽ-i i **Predragu Kovačiću** brončane plakete HLS-a, za dobru suradnju i razvoj lovstva u

PGŽ. Dužnosnicima Saveza, bivšim predsjednicima i lovačkim udrugama dodijeljena su priznanja LS-a za doprinos u razvoju lovstva PGŽ-a.

Osnivanje Saveza: Predsjednik Saveza mr. sc. **Josip Malnar** podsjetio je na sve što se događalo i čime se Savez bavio u pro-

Dužnosnici Ministarstva, Županije i Hrvatskih šuma

Viša inspektorica A. Pavić s lovcima LD-a "Kamenjarka" Kukuljanovo

teklom petnaestogodišnjem razdoblju.

Osnivačka skupština održana je u jesen 1994. god., kad je i izabrano rukovodstvo Saveza. Iako je početak bio doista obećavajući, vrlo brzo se pokazalo da u rukovodstvu Saveza puno toga nije posloženo kako treba. Riješeno je privremeno pitanje prostora za rad Saveza i iskorištena su određena sredstva za opremu prostora i ulaganja u razvoj. Na žalost nastavilo se sa svakodnevnim sukobima što je rezultiralo ostavkom predsjednika i prije isteka redovnog mandata. Bilo je to razdoblje u kojem rad Saveza karakteriziraju međusobni sukobi i razračunavanja. Olakšavajuća okolnost je činjenica da je to bilo vrijeme konstituiranja cjelokupnog sustava lovstva, (formiranje lovišta, stvaranje novih lovačkih udruga, izrada LGO-a i sl.), što je s manjim promjenama prisutno i danas.

Velika izložba u Rijeci: Početak drugog mandatnog razdoblja datira od proljeća 1998. god. U ovom mandatnom razdoblju dolazi do smirivanja stanja, nema većih razmirica i sukoba. Ovaj period karakterizira dobra suradnja s Lovачkim savezima Ličko-senjske, Karlovačke, Istarske i Osječko-baranjske županije, kao i lovačkih sveza pograničnih područja Slovenije. Jedan od najznačajnijih uspjeha u ovom mandatu je organizacija 4. lovačke izložbe održane u Rijeci 2000. god.

Kupnja prostorija: Treće mandatno razdoblje, radi nekih proceduralnih problema, počelo je početkom 2003. god. Bio je to period konsolidacije Saveza na svim područjima, odnosno period kojeg karakteriziraju mali, ali kvalitetni pomaci. Trajno i na kvalitetan način riješeno je pitanje prostora za rad Saveza u samom centru grada, kompletirana je oprema, te su stvoreni izvrsni uvjeti za rad Saveza. Sredena je dokumentacija Saveza, posebno dokumentacija lovačkih ispita, a učinjen je i iskorak u informatizaciji poslovanja Saveza. Uspostavljeni su dobri međuljudski odnosi unutar svih struktura saveza, kao i dobri odnosi s Hrvatskim lovačkim savezom i ostalim institucijama. U ovom ra-

Uručivanje odličja

Izlov nezavičajne divljači

Jedan od ključnih problema s kojim se Savez susreće je izlov nezavičajne divljači na Kvarnerskim otocima. Iako lovci, skupa sa Savezom i uz potporu Županije, čine sve da bi brojno stanje divljači stavili pod kontrolu u tome se u potpunosti nije uspjelo. Rješenje treba tražiti u konkretnoj, a ne deklarativnoj suradnji svih subjekata, od resornog Ministarstva, preko Županije i Lovачkog saveza, do pojedinih interesnih skupina, raznih udruga, a naročito lokalne samouprave. Lovci se često nepravedno prozivaju i okrivljuju za sve što je vezano za ovu divljač, iako je poznato da divljač prirodni putem migrira i zauzima nova staništa, a lovci čine maksimalne napore da održe prirodnu ravnotežu, i da bi brojnost sveli na razumnu mjeru.

zdooblju obilježena je, na dostojanstven način, 10. obljetnica Lovачkog saveza.

Investicije u lovstvu: Četvrto mandatno razdoblje započelo je sredinom 2006. god. Ovo mandatno razdoblje karakteriziraju dobri međuljudski odnosi i suradnja na svim razinama rukovodnih struktura unutar i izvan Saveza. Savez je izgradio izvrsne odnose s Primorsko goranskom županijom, a posebno treba istaknuti korištenje sredstava lovozakupnina. Sredstva su korištena isključivo na osnovu ponudnih programa koji su u funkciji razvoja lovstva. Spomenut ćemo samo neke značajnije: Izgradnja i opremanje hladnjača i prostora za pripremu i odlaganje mesa divljači, opremanje strjeljane na

Kukuljanovu za disciplinu TRAP i lovni PARKUR, izgradnja i opremanje gatera za vježbu lovačkih pasa u lovu na divlje svinje u Skradu i Novom Vinodolskom, izlov nezavičajne divljači na Kvarnerskim otocima, nastup na sajmu lova i ribolova u Rijeci, opremanje muzeja šumarstva, lova i ribolova u Brodu na Kupi i niz drugih programa na koje se do sada utrošilo preko 3 500 000,00 kn. Posebno treba istaknuti organizaciju 5. lovačke izložbe 2007. god. u Novom Vinodolskom, koju ne bi bilo moguće organizirati bez pomoći lokalne samouprave, a posebno PGŽ-e i Grada Novog Vinodolskog, te resornog Ministarstva, HLS-a i Hrvatskih šuma. Tom prigodom promovirana je edicija "Naše trofejno blago" našeg po-

znatog autora **Alojzija Frkovića**, dipl. ing. šum. Nastavljena je uspješna suradnja s lovačkim savezima susjednih županija u Hrvatskoj i Sloveniji, te s Osječko-baranjskom i Sisačko-moslavačkom županijom. Od osnutka Saveza izuzetno mnogo napora ulaže se na organizaciju i ostvarenje obrazovanja lovaca, posebno lovnih pripravnika. Prosječno godišnje lovačke ispite polaže oko 100 pripravnika, 15 - 20 lovočuvara i ocjenjivača trofeja, tako da se brojno stanje Saveza iz godine u godinu povećava.

Što planiramo? Predsjednik **Malnar** odao je priznanje svim suradnicima na dobro odradenom poslu, te se osvrnuo na Plan aktivnosti u 2010. god., posebno na dio aktivnosti koji se odnosi na korištenje sredstava lovozakupnina kroz programe koji će se ugovarati sa Županijom.

Marinko Dumanić predsjednik skupštine PGŽ-e, koji je pozdravio u svoje ime i u ime župana **Zlatka Komadine**, te istaknuo izuzetno dobru suradnju i kvalitetan rad Lovачkog saveza, te izrazio nadu da će se ovakav trend suradnje nastaviti i u buduću. Naglasio je velike napore koje Savez ulaže oko rješavanja pitanja nezavičajne divljači na Kvarnerskim otocima.

U ime resornog Ministarstva državni tajnik **Herman Sušnik**, podsjetio je na izuzetno dobru suradnju u provođenju svih odredbi Zakona o lovstvu, a posebno donošenja lovnogospodarskih osnova za sva lovišta i dobrog gospodarenja. Podsjetio je na nedavno donesene izmjene i dopune Zakona o lovstvu s kojima se, pored usklađivanja sa zakonodavstvom EU-a, riješila "noćna mora" mnogih LD-a, a to je pitanje šteta od divljači u prometu. Pozvao je na daljnju suradnju uz obećanje svesrdne podrške Ministarstva u razrješavanju svih problema koji opterećuju lovstvo te je uručio predsjedniku Malnaru i grb Županije.

Dr. sc. **Vidoje Vujić** dožupan PGŽ-a, zahvalio se u ime svih dobitnika lovačkih odličja, uz želju da naša lovišta i nadalje budu među najboljima u gospodarenju i prva u razvoju lovstva, s posebnom brigom na očuvanju prirode.

Ante Šoić, prof.

LOVAČKI SAVEZ PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Potpisana Povelja o suradnji triju društava u uzgoju divljači

Tri susjedna lovačka društva, "Jelen" Čavle, "Lisjak" Kastav i "Zec" Klana, u utorak su i formalno učvrstili svoju petnaestogodišnju uspješnu suradnju. U prigodno uređenoj dvorani restorana "Mladenka" u Viškovu, pred više od stotinu uzvanika, lovaca sva tri lovačka društva i gostiju, tri navedena društva i formalno su potvrdila svoju izuzetnu suradnju potpisavši, na sve-

i **Anton Štemberger**, u svom obraćanju nazočnima, posebno su istaknuli petnaestogodišnju izvrsnu suradnju triju lovačkih društava na zajedničkom nastojanju dobrog i uspješnog gospodarenja lovištima, provođenju LGO-a, u organizaciji zajedničkih skupnih lovova i sl. Iskoristili su prigodu da i nešto više kažu o ovim uspješnim lovačkim društvima.

istoimenim nazivom i već je tada brojalo 80 lovaca iako pisani tragovi o organiziranom lovstvu potječu iz 1881. god. Danas ima 161 matičnog člana i gospodari s županijskim lovištem br. VIII/127 "Kastav" sa 11 437 ha lovišta. LD-o "Jelen" Čavle, najmlađe od tri lovačka društva, osnovano je 1945. god. Danas broji 187 matičnih članova i gospodari županijskim lovištem br. VIII/124

kih i lovno gospodarskih objekata, među ostalima, s velikim brojem dobro uredenih lovačkih kuća (LD "Lisjak", 7 lovačkih kuća, LD "Zec" Klana, 2 lovačke kuće i LD "Jelen" Čavle, 3 lovačke kuće, ukupno 12 lovačkih kuća) u kojima se odvija značajna društvena aktivnost.

U ime svih kojima je uručeno priznanje/povelja skupu se obratio predsjednik Lovачkog saveza

Riječ domaćina

Predsjednik LS-a s domaćinima

Riječ predsjednika LS-a PGŽ-a

čan način, Povelju o suradnji. Tom prigodom dodijeljena su priznanja/povelje sedamdesetoricu zaslužnih lovaca i institucija za doprinos razvoju lovstva. Među ostalima, priznanje/povelja dodijeljena je Primorsko-goranskoj županiji, Lovачkom savezu PGŽ-a, općinama Čavle, Klana, Matulji i Viškovo, te Gradu Kastvu, na čijim područjima djeluju ova lovačka društva.

Predsjednici lovačkih društava, **Livio Bančan**, **Marinko Linić**

LD "Zec" Klana najstarije je LD u PGŽ-u i jedno od najstarijih u Hrvatskoj. Prvi tragovi organiziranog lovstva u području Klane datiraju iz daleke 1891. god., s kojim datumom LD i obilježava svoje obljetnice. Danas broji 114 matičnih članova i gospodari županijskim lovištem br. VIII/121 "Klana" sa 2614 ha lovišta. LD "Lisjak" Kastav, također spada među starija lovačka društva. Osnovano je u Sv. Mateju, danas Viškovo, 1911. god., pod

"Grobnik" sa 12 837 ha lovišta. Tri lovačka društva u svom sastavu imaju 462 matična člana i gospodare sa ukupno 22 888 ha lovišta, ali nažalost urbanizacija je "pojela" i do 40% lovne površine.

Lovačka društva "Lisjak" Kastav i "Zec" Klana od svog osnutka su prolazila kroz niz transformacija spajanja i razdvajanja, te promjene imena. Danas raspoložu s velikim brojem objekata lovne infrastrukture - lovno tehnič-

mr. sc. **Josip Malnar**. Čestitajući svima kojima su uručena priznanja posebno je istaknuo značaj i ulogu ovih lovačkih društava u doprinosu razvoju lovstva u PGŽ-u i pozvao ostala lovačka društva da slijede ovaj primjer izvrsne dobrosusjedske suradnje. Na kraju je u ime LS-a svim lovačkim društvima poklonio grbove HLS-a koji će u buduće krasiti njihove prostorije.

Ante Šoić

"FAZAN" PITOMAČA

Završila lovna sezona

U nedjelju 31. 1. 2010. lovci LU-a "Fazan" Pitomača skupnim lovom na visoku divljač završili su lovnu sezonu. U lov su se odazvala 34 člana Udruge. Lovili su divlje svinje u Bilogori u predjelu Rogušta i Malog Jarka.

Ustrijeljeno je 6 divljih svinja, nazimadi. Uspješni strijelci su bili: (redom na slici) **Damir Erhatic**, **Tomislav Andročec**, **Ivan Alić**, **Željko Strahonija**, **Darko Pavleković** i **Branko Buri**. Dan ranije, u subotu, bili su u lovu na sitnu divljač. Ostvarili su planirani odstrjel sitne i krupne divljači. Ugodaj je bio pravi snježni, zimski. Slijedi zatišje do sljedeće lovne sezone, izjavili su lovnik **Darko Pavleković** i predsjednik LU-a "Fazan" Pitomača **Damir Erhatic**.

Barica Mihoković

Jelenska divljač i društvo

Pripremili: mr. sc. Darko Beuk, dipl. ing. šum.
mr. sc. Željko Marman, dipl. ing. šum.

Dinamika suvremenog načina življenja i sve veći pritisak čovjeka prema prirodi posebno se negativno odražava na populacije krupne divljači koje jednostavno ustupaju životni prostor jačemu. Koliko je to pogubno na sveukupne odnose između vrsta, ne treba posebno naglašavati, no vrijedi činiti svaki pa i najmanji napor da se ti neminovni procesi odraze na prirodu što manje. S tim u vezi svakako su dobrodošla iskustva koja imaju industrijski najrazvijenije zemlje, poput Njemačke, i koja su svakako dobrim dijelom primjenjiva na našim prostorima.

U prilogu donosimo članak „Jelenska divljač i društvo“ objavljen u njemačkom lovnom časopisu „Wild und Hund“ br. 18/2009, gdje su prikazana neka razmišljanja o ovoj temi. Kako su i u našoj državi opisana područja za krupnu divljač (Nijemci govore o uzgojnim zajednicama sa istim ili sličnim mjerama gospodarenja), dobro bi bilo provesti neka njihova rješenja za slučajeve za koje i kod nas struka upozorava da nisu dobri. Ovdje prije svega mislimo na pretjeranu prihranu divljači, (za neka naša lovišta prikladniji izraz bio bi „tov divljači“) koja ne samo da je štetna za divljač nego vodi u pravcu koncentracije populacije, a logična posljedica toga su prekomjerne štete. Istovremeno, izostaje na dulje vrijeme međupopulacijski kontakt koji je poglavito u poznatim jelenskim lovištima istočne Hrvatske rezultirao, uz ostale mjere, vrhunskom kvalitetom trofeja.

U članku su iznesene i neke tvrdnje s kojima se lovna struka ne može složiti, no one će biti teme za nastavak ovog komentara.

Članak je zaključen tvrdnjom da najveću odgovornost za provođenje mjera pravilnog gospodarenja jelenskom divljači imaju državna šumarska poduzeća kao najveći šumoposjednici, što je i razumljivo, no i sama zakonska regulativa trebala bi ići u tom smjeru.

San divljači je životni prostor

Jelen je neosporno kralj među njemačkom populacijom divljači. No monarh živi u getima, ponaša se poput lopova te ga krasi imidž štetočine. S novim postupanjima s plemenitom divljači već smo odavno zakasnili.

Poznajete li Rudija, Kastora ili djeda Wernera? Ne? Pa, sva trojica su jeleni. Prvi se nalazi u reklamama na etiketi poznatog gorkog likera (Jägermeister). Drugi je najjači jelen ikad ustrijeljen u Njemačkoj. A treći već neko vrijeme šalje redovite sms-ove s informacijama o svom staništu jednom istraživačkom timu iz Donje Saske. Sva tri primjera pokazuju kako jeleni fasciniraju ljude. Uz risa, divlju mačku i vidru jelen je važna i vodeća vrsta u diskusijama o rasejpkavanju i raseljavanju krajolika.

Za razliku od zaštitara prirode, marketinški stratezi odavno su shvatili da je jelen prikladan i simpatičan nositelj kampanja za najrazličitije proizvode. A kakvo djelovanje rogovi mogu imati na ljude, mi lovci znamo i predobro. No, unatoč svoj fascinaciji našom najvećom domaćom vrstom divljači, što se njihovih životnih uvjeta tiče, loše im se piše.

■ **Jelen samo u državnim lovištima:** U većini njemačkih saveznih država jelena trpe samo u područjima kojima gospodari država. Lovstvo je u nadležnosti saveznih zemalja te tako njemački federalizam baca sjenu i na postupanje s plemenitom divljači. Kako šumari posvuda žele iskoristavati svoje šume, poljoprivrednici se posvuda boje šteta od divljači, a autoceste presijecaju krajolik, za jelene više nema mjesta u svim državama. U bavarskoj Uredbi o provođenju Zakona o lovu piše doslovno: „Lovišta, osim onih u kojima obitava jelenska divljač ili zatvorenih lovišta, treba očistiti od jelenske divljači i takvima ih održavati“.

Takva uredba o odstranju za jelensku divljač, čija populacijska biologija uvjetuje seljenje po širokim prostranstvima izvan svog obitavališta, nije u provedbi samo u četiri savezne države. Po-

sljedica: genetski izolirani preci, smanjen fond na komadićku nekadašnjeg područja rasprostranjenosti.

■ **Sve manje slobodno lutajućih jelena:** Samo u saveznoj državi Mecklenburg-Vorpommern, u Donjoj Saskoj i Brandenburgju još danas ima više ili manje skupina slobodno lutajuće jelenske divljači na većim prostorima. Jelenske divljači nema prije svega u južnoj Njemačkoj. Zakonski je spriječena razmjena između populacija i ponovno naseljavanje prikladnih staništa.

Inovativnim putem krenula je savezna država Saarland: pojedinačna grla izvan jelenskih lovišta treba čuvati sve dok se ne izgradi konkretan lovni fond.

Kad bi jelenska divljač u Njemačkoj mogla slijediti svoje prirodno uvjetovano ponašanje, vrlo bi brzo ponovno naselila široke dijelove otvorenih prostora. To dokazuju vojna vježbališta i veća zaštićena područja.

Preživači moraju pasti više puta na dan. No, kako bi zadovoljili svoju izrazitu potrebu za sigurnošću, pritom se mnogo zadržavaju na jednom mjestu, gdje nanose mnogo štete i kopitima, između ostalog. Jeleni često napuštaju mlade nasade i potkresane šume tek noću, kako bi si napunili burag.

U bavarskoj Uredbi o provođenju Zakona o lovu piše doslovno: „Lovišta, osim onih u kojima obitava jelenska divljač ili zatvorenih lovišta, treba očistiti od jelenske divljači i takvima ih održavati“.

■ **Genetska izoliranost i smanjeni fond:** Takva uredba o odstranju za jelensku divljač, čija populacijska biologija uvjetuje seljenje po širokim prostranstvima izvan svog obitavališta, nije u provedbi samo u četiri savezne države. Posljedica: genetski izolirani

KOMENTAR „WILD UND HUNDA“

Državni gubitak vrijednosti

„Dalje s jelenskom divljači! Ubiti ih, kad čine štetu!“ - tako je Hermann Löns citirao stajalište nekih svojih suvremenika i kritizirao loše mišljenje o jelenskoj divljači. Lönsova kritika iz 1911. g. do danas nije mnogo izgubila na aktualnosti.

Nasuprot svim znanstvenim spoznajama koje upućuju na osobito zimsku potrebu jelena za mirom (Arnold, 2008.), savezna država Rheinland-Pfalz, na primjer, produljila je lovnu sezonu na jelensku divljač do kraja siječnja. Državne šume Rheinland-Pfalza već sad nude lov prigonom na jelensku divljač za siječanj 2010. Glavna vrsta divljači: Jelen, 80 strijelaca, lovna površina 500 hektara, status: sve rezervirano!

Čudno, budući da je Ministarstvo zaštite okoliša Rheinland-Pfalza s državnim lovačkim savezom potpisalo zajednički dokument o „odgovornom gospodarenju jelenskom divljači“. U njemu je između ostalog navedeno da se „vrijeme i metode lova trebaju ravnati prema životnom ritmu jelenske divljači“. Dobre ideje s upitnom provedbom. Jelenska divljač za državne šume izgleda ima barem novčanu vrijednost. Naposljetku, takav lov ipak donosi novac. Sa 110 eura po lovcu cijelih 8 800 eura na lovni dan. Uz to, tu je i prihod od divljačine, „iz regije“, razumije se.

To što se štete od divljači u siječnju povećavaju zbog njihove uznemirenosti, manje je važno. Štete će nadoknaditi već sljedeći grupni lov. Vražji krug!

precima, smanjen fond na komadićku nekadašnjeg područja rasprostranjenosti.

Tri mjeseca kasnije započinje već lovna sezona za košute i godišnjake-šiljkane. Uz takvu praksu ne čudi da se jelenska divljač zadržava i guli nasade te noću uzrokuje štetu u poljoprivredi. Ti problemi nastaju jer je jelenima onemogućen život normalan za njihovu vrstu.

Tajnovito ponašanje, štete od divljači i narušena struktura krda

rezultat su lovnog pritiska, intenzivnijeg bavljenja poljoprivredom i sve većeg rasijecanja životnog prostora. Jeleni su sve češće žrtvena janjad lošeg ljudskog ponašanja.

No kako bi moglo izgledati novo, bolje postupanje s našom najvećom vrstom jelena? Njemačka zaklada za divlje životinje u svom izdanju „Uzor jelenska divljač“ pokazuje putove za napredno gospodarenje tom divljači. Stručnjaci su taj doku-

Interesne zajednice za jelensku divljač

Jelenska divljač ne smije i ne može biti briga samo lova i šumarstva. Kako bi u Njemačkoj mogla voditi život prikladan za svoju vrstu, treba joj interesno udruženje koje će zakoračiti duboko u društvo i svratiti pozornost ljudi na sebe.

Zato je potrebno, prije svega, restrukturirati uzgojne zajednice u kompetentne i poduzetne organe. U idealnom slučaju one bi ujedinjavale sve vlasnike revira, kao i lovačka udruženja i privatne vlasnike lovišta, a djelovale bi u dogovoru sa zaštitarima prirode, uredima za oblikovanje krajolika i turističkim zajednicama.

divljač. U njima treba uskladiti lovačke ciljeve s oblikovanjem krajobraza, njegom biotopa, korištenjem zemlje i saniranjem šteta. Nadalje bi bilo smisleno dati preporuke u svrhu smanjivanja narušavanja mira jelenske divljači od strane lovaca ili rekreativaca u šumi.

■ **Gustoća jelena najmanje na 1000 ha:** Te uzgojne zajednice trebale bi se dogovoriti s uključenim interesnim skupinama o novoj okvirnoj veličini jelenske populacije na pojedinim područjima. U budućnosti ciljana gustoća naseljenosti jelenskom divljači po hektaru ne bi trebala biti taksirana na 100, nego na najmanje 1000 hektara. To bi bilo bliže prirodnim potrebama jelena.

Podjelu na područja u kojima obitava jelenska divljač i takozvana područja bez jelenske divljači u načelu treba zaboraviti. Uzgojna zajednica može preuzeti mjerodavnu ulogu u kontroli zimske prihrane divljači. Upravo u nizinskim i brežuljkastim područjima prihrana potiče umjetnu koncentraciju jelenske populacije i često skupa s trajnim lovnim pritiskom dovodi do još više šteta od divljači u šumi. Ako se prihrana - na primjer u vrijeme oskudice - i dalje smatra potrebnom, u tim se područjima moraju smanjiti i lovačke i turističke aktivnosti.

No, često lovačke metode i znanstvene pogreške u pojedinim revirima sprječavaju željeni uspjeh. Stalna ljudska prisutnost, lov na površinama za ispašu te noću, kao i korištenje neučinkovitih lovačkih metoda primorali su jelensku divljač na skrivanje. Pritom lov ne bi trebao spasti na pučko ispunjenje plana odstrjela. Pojedinačni lov, koji najmanje ometa divljač, mogao bi biti najefik-

snija metoda. No, onaj tko ucvili košutu nakon što joj ustrijeli mlado, ne bi se trebao čuditi što sve rjeđe može vidjeti jelena.

Ako divljač može pobjeći na otvorenu površinu, štete se smanjuju a uspjeh raste. Pretežni dio odstrjela trebao bi uslijediti u zajednički organiziranim lovovima. Hoće li oni ili neće direktno uznemiriti divljač, ovisi o lokalnim uvjetima.

■ **Prirodni kapital kojeg treba iskoristiti:** Jelenska divljač više je od plijena ili šumske točine. Ona je prirodni kapital koji treba pretočiti u vrijednost. Stoga aspekte prirodnog turizma i doživljaja divljih životinja treba uzeti u obzir više nego je to dosad bio slučaj. Upravo je doživljaj važan preduvjet za senzibiliziranje ljudi za probleme ove vrste.

Brojni primjeri pokazuju da ljudi gaje osjećaje prema jelenskoj divljači. Sve je veća potražnja za izletima i promatranjem rike jelena u „Dolini jelena“, projektu doživljaja prirode u Mecklenburg-Vorpommernu.

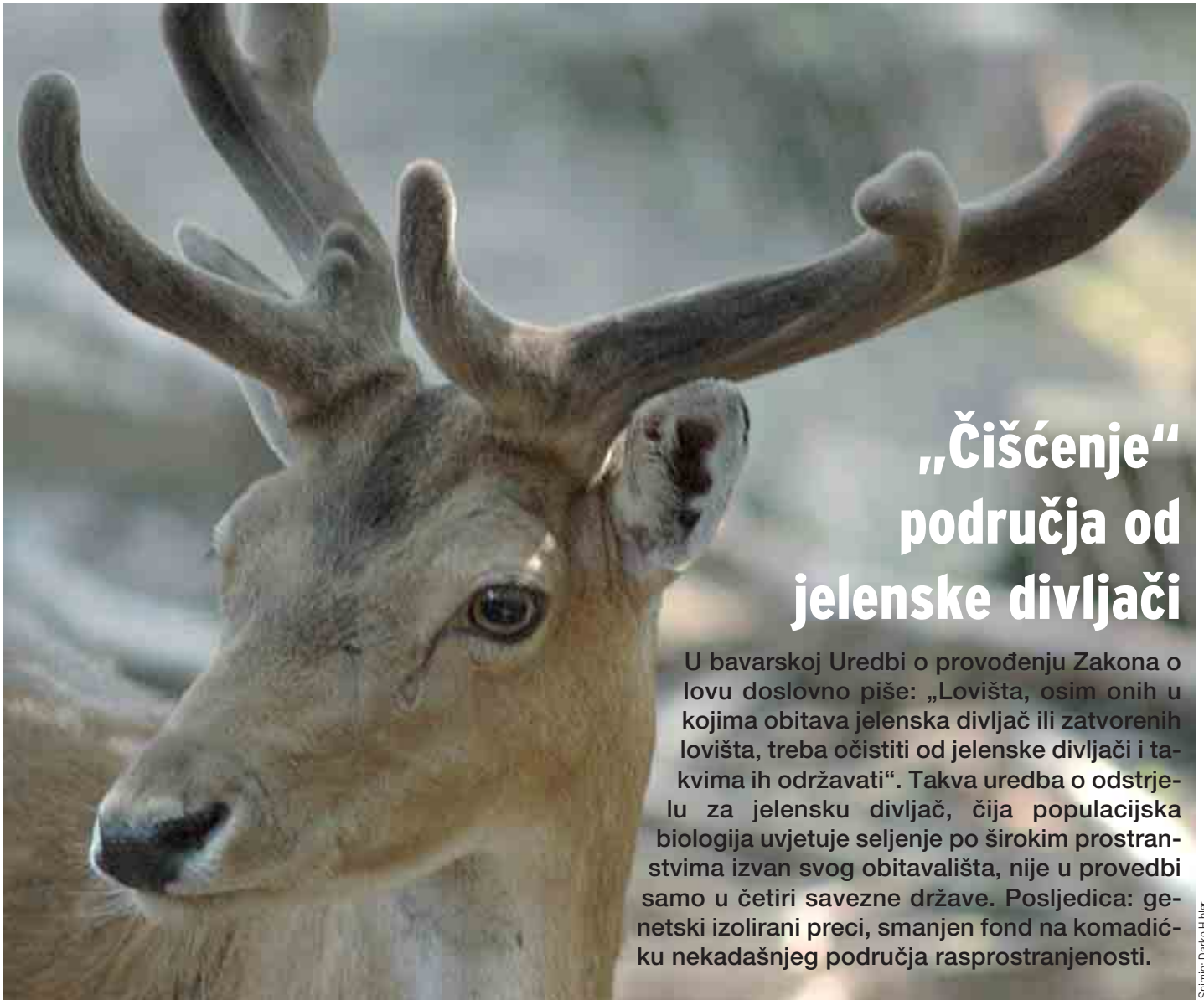
U Duvenstedter Brooku u blizini Hamburga posjetitelji također imaju mogućnost prisustvovati, odnosno promatrati riku divljih jelena. Međutim, to sve funkcionira samo ako se jelenu da dovoljno mira za očuvanje svog prirodnog načina ponašanja i življenja. Naravno da mirne zone najprije trebaju postojati za divljač, a ne za ljude u potrazi za odmorom. No, pojedinačne mogućnosti promatranja i doživljavanja divljači dovode do toga da će se više uzimati u obzir potrebe jelenske divljači. Mirne zone imaju još jednu prednost: jelenska divljač koja mirno i bez straha stoji na livadi i pase, ne guli stabla u gospodarskoj šumi.

ment izradili u suradnji s lovačkim i zemljoposjedničkim udrugama te udrugama za zaštitu prirode.

■ **Interesno udruživanje u zajednice:** Jelenska divljač ne smije i ne može biti samo stvar lova i šumarstva. Kako bi u Njemačkoj mogla voditi život prikladan za svoju vrstu, treba joj interesno udruženje koje će zakoračiti duboko u društvo i svratiti pozornost ljudi na sebe.

U tu svrhu potrebno je prije svega restrukturirati uzgojne zajednice u kompetentne i poduzetne organe. U idealnom slučaju one bi ujedinjavale sve vlasnike revira, kao i lovačka udruženja i privatne vlasnike lovišta. Djelovale bi u dogovoru sa zaštitarima prirode, uredima za oblikovanje krajolika i turističkim zajednicama.

Umjesto čistih odstrijelnih planova trebalo bi formulirati specijalne planove za jelensku

„Čišćenje“ područja od jelenske divljači

U bavarskoj Uredbi o provođenju Zakona o lovu doslovno piše: „Lovišta, osim onih u kojima obitava jelenska divljač ili zatvorenih lovišta, treba očistiti od jelenske divljači i takvima ih održavati“. Takva uredba o odstrjelju za jelensku divljač, čija populacijska biologija uvjetuje seljenje po širokim prostranstvima izvan svog obitavališta, nije u provedbi samo u četiri savezne države. Posljedica: genetski izolirani preci, smanjen fond na komadićku nekadašnjeg područja rasprostranjenosti.

Sinhio: Darko Hibler

■ **Zabraniti noćni lov na jelene:** Što se lova tiče, stručnjaci za jelensku divljač iz znanstvenih krugova, zaklada i udruga već su davno formulirali konkretne zahtjeve: skraćena lovna sezona do 31. prosinca trebala bi doprinijeti tomu da se jelena nepotrebno ne uznemirava baš u vrijeme smanjene aktivnosti metabolizma. Ispunjenje plana odstrjela po svim je pravilima moguće ostvariti do Božića. Potreban odstrjel divlje svinje ne bi se trebao održavati na rubu glavnih obitavališta jelenske divljači. Hrana za mamljenje, dakako, ne smije biti pristupačna jelenima.

Noćni lov tjera jelensku divljač još dublje u sastojine. Posljedica su sve veće štete. Zakonska zabrana noćnog lova na jelensku divljač smije se ublažiti samo privremeno i ograničeno kako bi se smanjile štete na poljoprivrednim površinama.

Sinhio: Pavle Vratarić

■ **Označiti mirnu zonu za divljač:** U svakoj uzgojnoj zajednici trebalo bi označiti površinu veličine najmanje 100 hektara u najužem obitavalištu jelenske divljači kao mirnu zonu za divljač. U tom arealu treba izbjevati svako uznemiravanje divljači od strane lovaca ili rekreativaca.

U idealnom slučaju u mirnu zonu bi trebalo uključiti i otvorena ili poluotvorena područja. Lovačke aktivnosti tamo se smiju ograničiti na maksimalno dva lovna termina na godinu. Šumarska poduzeća kao najveći šumoposjednici ovdje moraju igrati vodeću ulogu. Na mnogim mjestima, iako nažalost ne svugdje, već su preuzeli tu odgovornost.

*(Prema Wild und Hundu“
18/2009 prevela Ana Juričić
Musa, prof.)*

LD „JASTREB“ PRIMOŠTEN

Vepar koji nije dočekao Novu godinu

Jedan sasvim običan dan nije ni dao naslutiti da će stara godina biti ispraćena s jednim nezaboravnim i lijepim iskustvom za trojicu lovaca LD-a „Jastreb“ iz Primoštena. Riječ je o lovcima **Željku Nižiću**, **Juri Huljevu** i **Stipi Jadrijeviću**.

Tog dana ovaj trio odlučio se za lov na djelu Supljak-Luketini, nisu ništa puno očekivali, krenuli su sa tri psa, jednim posavskim goničem i dva

posavke i ptičarke. Kako Stipe kaže, glas im je bio totalno čudan i naslutio sam da nešto nije kao i obično, lajale su na mjestu te je došao i treći pas ptičar pa se tada grdosija koju su „oblajavali“, pokrenula. Pomislio sam da je riječ o divljoj svinji. Istim mahom singnalizirao je Stipe kolegi Željku da pripremi kugle da je riječ o divljoj svinji, dok je treći lovac Jure bio upoznat sa situ-

Sinhro: Josip Jadrijević

Nakon lova lovci su prepričavali ovu dogodovštinu, te zaključili da pošto vepar nema dvije rane, a Nižić je pucao dva puta, da je pogodio oba puta na isto mjesto. Je li riječ o stvarnoj spretnosti ili o strahu, ostat će Nižićeva tajna. Kljove koje su izvadene ovom veprom bit će poslane na ocjenjivanje jer su bile dugačke čak 19,5 cm.

kratkodlaka ptičara. S prvim zraka sunca pošli su u lov. Prvi dio lova nije se pokazao uspješnim za ovo troje, par hvaljenih pernatih divljači, druge nisu ni vidjeli, iako su mislili da će naići možda na grupu čagljeva koji već godinama teroriziraju ovo područje. Međutim, vrijeme je možda također utjecalo na lov, jer je prethodne dane padala jaka kiša.

Vrijeme je bilo za „marendu“ pa su se naši lovci uputili na roštilj koji je već bio spreman kod Jadrijevića, čakulali su i pokušali utvrditi činjenice koje su rezultirale neuspjeh u lovu. Dvumili su se da li ići ili ne u daljnji lov, al' pojedinci kao da su osjećali ono što će se dalje dogoditi, zahtjevali su da se krene dalje.

Već u prvim trenutcima druge prilike u lovu, Stipi se učinilo nešto neobično u lavežu njegovih pasa,

acijom i imao je već pripremljeno strjeljivo za odstrjel krupne divljači poput veptra.

U jednom trenutku vepar je i ozlijedio dvoje ptičara, ali na sreću nisu bile ozbiljnije ozljede. Vepar je pokušao pobjeći, ali je naletio na spremnog Nižića koji ga je tada odstrijelio te je već prvim metkom zadao smrtonosnu ozljedu veprom. Sreći nije bilo kraja, Željko je vikao svojim kolegama kako je „Golijat“ pao. Kad su ostali došli, imali su što vidjeti, na kamenju je ležala grdosija od 150 kg. Slijedila je muka, transport i obrada ove grdosije, koja je privukla mnogobrojne znatiželjnike i ljubitelje lova koji su joj se divili. I tako je vepar donio feštu među ove lovce koji su kasnije uz pjesmu dočekali Novu godinu koju će zauvijek pamtili.

Josip Jadrijević

Grof
Olgier E. J. Kujawski
MESO DIVLJAČI

cijena za primjerak:
99 kn
+ poštarina

Gert G. von Harling
SRNJAK

cijena za primjerak:
99 kn
+ poštarina

LOVAČKA PRAKSA

METODE I STRATEGIJA – ISPRAVAN STAV
SIGURAN USPJEH

Vladimir Dimitrijević
JELEN

cijena za primjerak:
99 kn
+ poštarina

JELEN
LOV NA JELENSKU DIVLJAČ

Edgar Böhm
LOV NA DIVLJE SVINJE
Lovna praksa u lovištu divljih svinja
Od traganja do komadanja (od A do Z)

Edgar Böhm
LOV NA DIVLJE SVINJE

99 kn
+ poštarina

Narudžbe na:

042/207-215

042/641-215

www.stanek.hr,

info@stanek.hr

Važnost zaklona za divljač

Zaklona za divljač je sve manje jer se krče šumarci, preoravaju međe, kose odvodni kanali i sl., kako bi se dobile što veće obradive poljoprivredne površine pa je taj nedostatak zaklona za divljač veliki problem u gospodarenju s divljači na poljoprivrednim staništima.

Usitnjeni poljoprivredni posjedi s dosta zaklona

Slika: Dražen Degmečić

Dr. sc. Dražen Degmečić,
dipl. ing. šum.

Poljoprivredne i šumske površine stanište su divljači, njihova životna sredina koja je svakim danom sve ugroženija jer ju čovjek potiskuje intenzivnim gospodarenjem. Također je poznato da je stabilnost prirodnih zajednica usko zavisna od broja biljnih i životinjskih vrsta koje nastanjuju određeno stanište: zajednica će biti stabilnija što je više različitih biljnih i životinjskih vrsta na nekom staništu. Stabilnost prirodne zajednice za lov je bitna jer, između ostalog, neposredno utječe na prirast populacije divljači.

■ **Postupno nestaju zakloni:**

Danas je osnovni problem u gospodarenju s divljači na poljoprivrednim staništima nedostatak zaklona za divljač, jer kao što niti jedna životinja ne može preživjeti bez hrane i vode ne može preživjeti niti bez zaklona budući da je zaklon mjesto za parenje i podizanje mladunčadi, štiti ju od predatora i ekstremnih klimatskih uvjeta kao što su hladnoća, snijeg, led, vjetar, visoke temperature i sl., životinje ga koriste i za prebacivanje do nekih

drugih polja ili šumskih staništa, ali je i izvor hrane tijekom zimskih mjeseci kada hrane nema na poljima. Tu potrebnu mrežu zaklona čine šumice, gajevi, živice,

grmlja, zaštitni i vjetrobrani pojasevi vegetacije uz rub šume i polja ili između dvije poljoprivredne površine ili pak pojas vegetacije uz melioracijske kanale.

Velike i gole površine poljoprivrednih monokultura zimi

Još je engleski kralj Richard I. brinuo o zaklonima

Prvi zakonski akt koji se odnosi na reguliranje nasada uz granice posjeda u Engleskoj donio je kralj Richard I. (1189. - 1199.) ograničivši visinu takvih nasada na 1,30 m, a kao razlog je naveo da je to visina koju jelen može lako preskočiti.

Sve ovo ubrzano nestaje s polja te ostaju velike poljoprivredne površine često zasijane jednom kulturom. Ta kultura obično pruža dobar zaklon vrstama koje koriste takvo stanište, no nakon žetve ostaju gole, prazne i ubrzo poorane površine.

■ **Danak industrijalizaciji:** S jedne strane je razumljivo da današnja poljoprivredna tehnologija na ovaj način nastoji postići veće prinose i opravdati ulaganja u mehanizaciju, no uklanjanjem ovakvih zaklona uklanjaju se ključni čimbenici opstanka poljskih staništa sveg živog svijeta takvih staništa pa tako i divljači.

Višegodišnji zakloni su dom velikom broju kukaca, sisavaca i ptica. Kada govorimo o divljači u poljskom tipu staništa nalazimo fazana, trčku, prepelicu, zeca, srnu, lisicu, čaglja, jazavca, kunu i dr. Sve te vrste tijekom cijele godine koriste drvenastogrmaste zaklone u polju. Koriste ga za zaklon, hranu, podizanje mladunčadi, bijeg od grabežljivaca, koriste ih kao koridore uz pomoć kojih sigurnije dođu do drugih polja ili šume, a grabežljivci ga upravo koriste i za lov jer se njihov plijen upravo tamo i nalazi.

Snimio: Dražen Degmečić

Dok nema zaklona u polju srna koristi rub drvenasto-grmastih zaklona za svoje aktivnosti

Snimio: Dražen Degmečić

Kada ima zaklon srnu možemo naći na cijeloj površini poljskog staništa

■ **Mješavina drveća i grmlja:** Slobodno se može reći da se veliki dio života u polju odvija upravo oko takvih drvenasto-grmastih područja. Takvi zakloni su obično mješavina drveća i grmlja na koje se nadovezuju penjačice, livadno cvijeće i trave te korovi. Istraživanja takvih zaklona u Engleskoj su ponudila zanimljive zaključke: utvrđeno je postojanje

600 različitih biljnih vrsta, 1500 vrsta kukaca, 65 vrsta ptica i 20 vrsta sisavaca. Nadalje je utvrđeno da su biljke uz rubove šume i u ovakvim zaklonima puno bogatije hranidbenim elementima.

Na našim slavonsko-baranjskim poljima sastav vegetacije takvih zaklona čine sljedeće vrste: glog, crni trn, klen, lijeska, poljski jasen, divlja jabuka, hrast

lužnjak, svib, vrba iva, bijela vrba, ruže, brijest, grab, kupina, bazga, trešnja i dr. Vrste koje donose plod za hranu te vrste koje imaju trnje kako bi zaklon učinile nedostupnim. Izrazito veliko bogatstvo koje osigurava opstanak života poljskih staništa. Takve zaklone ne samo da treba prestati uklanjati već ih je potrebno na područjima gdje ih nema i sadi-

ti u obliku višegodišnjih remiza. Tri su načina kako nastaju takvi drvenasto-grmastaki zakloni.

Prvi je spontano formiranje zaklona uz rubove poljoprivrednih posjeda ili pak uz kanale, drugi način je da su neki zakloni ostaci nekadašnjih većih šumskih područja koja su krčena radi stvaranja poljoprivrednih površina, pa su dijelovi ostavljeni da čine

Zec uz ivicu drvenasto-grmastih zaklona

Sinhio: Drazen Degmečić

Ivica drvenasto-grmastih zaklona i polja posebno je zanimljiva pernatim grabežljivcima, ali i dlakavim kao što su lisica i kuna

Izgled drvenasto-grmastih pojaseva u Engleskoj

Jazavac je čest stanovnik takvih zaklona, što zbog bogatstva hrane, što zbog zaklona

granicu sa susjednom poljoprivrednom površinom te treći način je planska sadnja takvih višegodišnjih remiza.

■ **Engleski primjeri:** Diljem Europe, a posebno u Irskoj i Engleskoj poznat je upravo taj treći način osnivanja zaklona. Kod njih se na taj način već stoljećima označuju granice posjeda. Nakon drugog svjetskog rata te okrupnjavanja posjeda je i kod njih došlo do

velikog krčenja takvih graničnih nasada, no 1972. g. takva praksa prestaje, da bi se 1997. godine u Engleskoj zakonski reguliralo uklanjanje takvih nasada na način da je potrebno tražiti posebna odobrenja za uklanjanje takvih nasada, a održavanje postojećih i sadnja novih nasada se potiče od strane države. Takvi višegodišnji drvenasto-grmastih nasadi su označeni kao utočišta i zakloni za sav živi svijet u poljoprivrednim sta-

ništima. Kao zanimljivost se može istaknuti da je prvi zakonski akt koji se odnosi na reguliranje nasada uz granice posjeda u Engleskoj donio Richard I. (1189. - 1199.) koji je ograničio visinu takvih nasada na 1,30 m, a kao razlog je naveo da je to visina koju jelen može lako preskočiti.

■ **Ukras krajolika:** Na takve zaklone u poljoprivredi ne treba gledati samo kao na potencijal-

nu opasnost za prinos iz koje će moguće iskočiti divlja svinja i napraviti štetu ili će bacati hlad na dio poljoprivredne kulture, već ih promatrati kao ukras krajolika, kao stanište mnogih vrsta biljaka i životinja, kao vjetrobrani pojas koji sprječava isušivanje i eroziju tla, kao pojas iz kojega će se čuti ptice i iz kojega će iskočiti srna i oživjeti nepregledna, ponekad i hladna polja bez grančice zaklona.

DRŽAVNO LOVIŠTE "JASENOVA" KOD VELIKOG GRĐEVCA

Borba jelena za goli život

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji populacija jelenske divljači se izuzetno povećala, tako da je uz Moslavačku goru na jugu županije očito povećanje populacije i na sjeveru, na Bilogori kao i na Papuku. Jelenska divljač sada obitava u nekim revirima u kojima je godinama nije bilo, jer je brojnost te vrste u tim revirima svedena na biološki minimum za vrijeme i iza Domovinskog rata, što je zasigurno rezult

di" koji nisu i ne smiju biti dio prirode, a koje ne možemo smatrati niti predatorima, jer predatori su korisni u prirodi, već štetocinama, grabežljivcima i krvolocima koji ubijaju divljač svim sredstvima, pa i čeličnim sajlama.

Lovozakupnik državnog lovišta VII/6 "Jasenova" **Ivan Santo** tijekom prosinca u svom redovnom obilasku lovišta, u reviru Paripovac nedaleko Velikog Grđevca naišao je na muško grlo jele-

Jelen se mučio živeći omotan žicom od zamke

tat dobrog gospodarenja naših lovozakupnika. Lovci ove županije postali su ponosni zbog toga te su ponosni i na činjenicu da je "kralj" naših šuma obnovio nekadašnja rikališta, tako sada ružanskom rikom odzvanjaju i tršćaci i šumski proplanci i rubni pašnjaci.

Nažalost, pojavljuju se oni "lju-

na običnog slabe tjelesne konstitucije i loše trofeje pa ga je odlučio izlučiti iz lovišta. Tek nakon odstrjela zapazio je oko desnog rožišta omotan ostatak dijela čelične sajle debljine oko 8 milimetara koja je vezana obujmicom i vijcima.

Zaključujemo da je jelen bio uhvaćen u zamku izradenu u

"kućnoj radinosti" od debele čelične sajle koja se na svu sreću omotala samo oko desnog rožišta tako da se jelen nije ugušio, već je ostao živ. Jelen je do odstrjela ostao živ samo zato što ga sajla nije obuhvatila oko vrata, već oko roga, ali tko zna koliko se on dugo borio i patio dok je strgao debelu čeličnu sajlu i tako

se oslobodio kobnog zagrljaja.

Iz ovakvih primjera izvlačimo zaključke o pojedinim ljudima koji žive s nama, o njihovoj razini svijesti i kulturi življenja, o njihovom odnosu prema majci prirodi čiji su dio i oni sami, ne znajući da će im to ta ista majka priroda vratiti istom mjerom!

M. Kovačević

ČUDI PRIRODE

Znatiželja ga koštala života

Na području lovišta "Grabarje - Luščić", kojim gospodari LU "Srndać" Retkovci, dogodio se neobičan i nemio događaj! Lovočuvar **Marko Šebalj** prilikom obilaska šume u kojoj je bila sječa stabala pronašao je mladog srnjaka koji je zaglavio robove u rupi u panju hrasta i uginuo. Što je tamo tražio ostala je tajna.

LS VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Zabrinjavajuće širenje čagljeva u Podravini

Čagalj se pojavio i u lovištu LU-a "Fazan" Stari Gradac u Podravini na opće iznenađenje lovaca koji su na njega naišli u organiziranom skupnom lovu na divlje svinje u nizinskom dijelu lovišta 22. studenoga oko podne: ustrijeljena je ženka čaglja (*Canis aureus*) koja je vjerojatno odnekud zalutala. Junak dana bio je naš lovac **Nikola Vida** koji je čaglja odstrije-

lio, a nije dvoumio treba li pucaati jer se zna koliko on čini štete na divljači. Ovo je još jedan primjer kako se čagalj brzo širi izvan prvobitnih staništa. Očito je čagalj krenuo u osvajanje Podravine pa je za svaku pohvalu ovakav odstrjel jer se tako sprječava njegovo razmnožavanje.

Tomislav Jakupec

Starost, podatak kojeg ne treba zanemarivati

Pravilan uzgoj srneće i jelenske divljači, sukladno planu gospodarenja, podrazumijeva da se stručno utvrdi njihova starost. A budući da kvaliteta trofeja u pravilu raste s godinama života, ovisno o dobroti staništa, bitno je znati u kojem se dobnom razradu nalazi odstrijeljeno grlo, kako bi se plan odstrjela mogao ispraviti u planovima u sljedećim godinama s ciljem da se ne naruši dobna struktura divljači.

Dr. sc. Dražen Degmečić,
dipl. ing. šum.

Uzgoj srneće i jelenske divljači regulira se planom koji se temelji na utvrđivanju matičnog brojnog stanja (proljetni fond) i njegovog spolno/dobnog sastava, ocjeni stvarnog (realnog) prirasta i evidenciji ukupnog izlučivanja iz populacije (odstrjel i gubitci). Brojnost i sastav matičnog fonda zavise od prirasta, gubitaka i lova, pri čemu je odlučujuće u kojoj mjeri odstrjel i gubitci zadiru u

spolno/dobne razrede. Dakle, za praksu je nužno korektno voditi podatke o brojnosti, prirastu, spolnom sastavu, dobnom sastavu, kvaliteti trofeja, tjelesnim masama i o korištenju pojedinih dijelova staništa/lovišta od strane divljači - gustoći naseljenosti.

Bilježiti, razumjeti i iskreno prihvatiti ove podatke u lovnom gospodarenju znači približiti se zacrtanom cilju. U suprotnom je teško pratiti što se s populacijom događa, a stvarnost na terenu postaje drugačija no što ju mi zamišljamo.

■ **Prirast pred lov:** Prirast pred lov najlakše ćemo ustanoviti u kasno ljeto ili ranu jesen kada sa čeka motrenjem upisujemo broj ženki i broj mladunčadi te na taj način dobijemo omjer ženki i mladunčadi. Na isti način, motrenjem cijele godine utvrdit će se brojnost, te omjer spolova.

■ **Gustoću naseljenosti:** Gustoću naseljenosti možemo procijeniti na temelju motrenja, brojanjem tragova te brstom na grmastoj populaciji. Tjelesna masa

i kvaliteta trofeja su dva parametra koje promatramo, pratimo i ocijenjujemo njihovu uspješnost kroz dobnu strukturu, odnosno kroz starost grla.

Kod starosti posebno treba obratiti pažnju na iskrenost. U suprotnom će se stvari ponavljati i svake godine ćemo biti dalje od postavljenih ciljeva. Kada govorimo o starosti u praksi ne treba robovati točnom broju godina života, već je populaciju dovoljno podijeliti na nekoliko dobnih razreda. Za praksu će biti dovoljno razvrstati grla na mladun-

Neki od elemenata na temelju kojih se procjenjuje starost

Crveni kvadrat upućuje na rožišta:

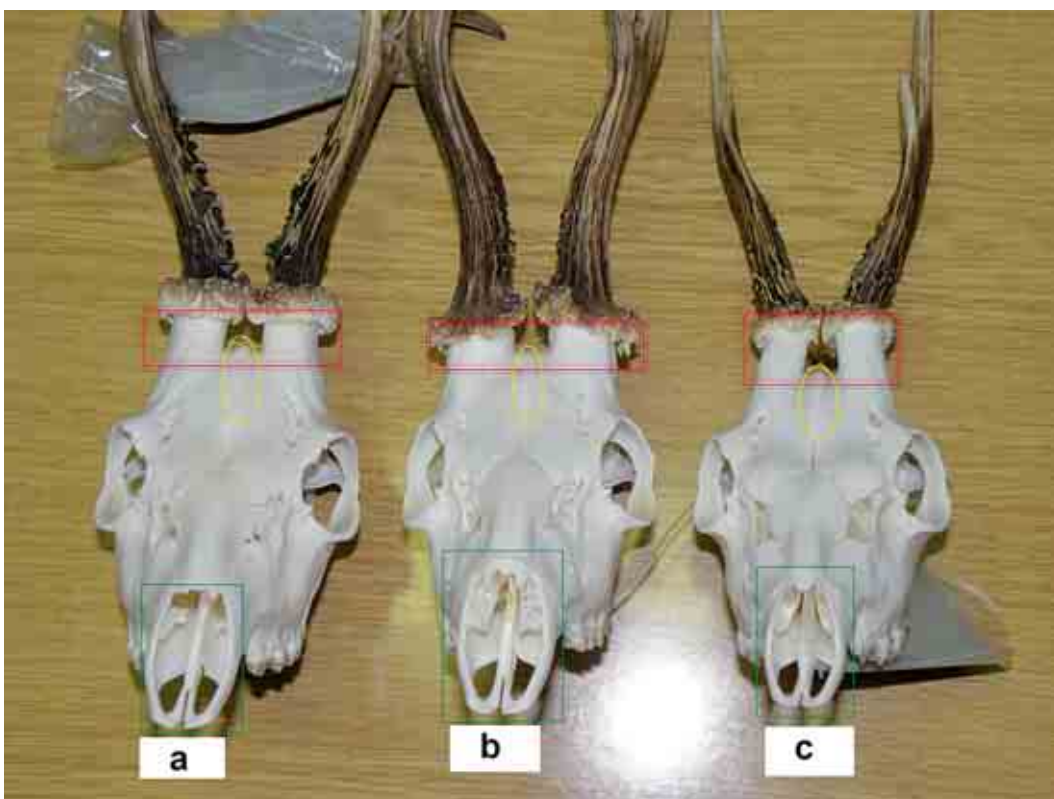
1. položaj rožišta:
 - prema unutra (c) i (a) sugerira da se radi o mlađim grlima
 - lijevo i desno rožište paralelno jedno s drugim sugerira da se radi o zreлом grlu (b),
2. Visina i promjer rožišta - sa starosti se visina rožišta smanjuje, a promjer povećava

Žuta elipsa upućuje na čeone šavove:

- po stupnju sraštenosti (gustini) šavova te po tomu da li šavovi formiraju ispupčeni hrbat ili se širenjem čela taj hrbat izgubio, može se procijeniti starost.

Zeleni kvadrat upućuje na nosne kosti:

- što su srnjaci stariji, to su izraženije (dulje) nosne kosti, a posebno su za procjenu starosti interesantni završetci nosnih kostiju

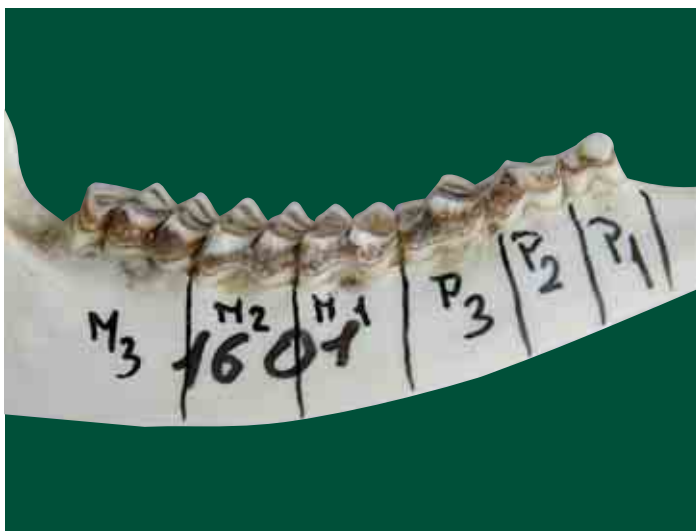
Snimio: Dražen Degmečić

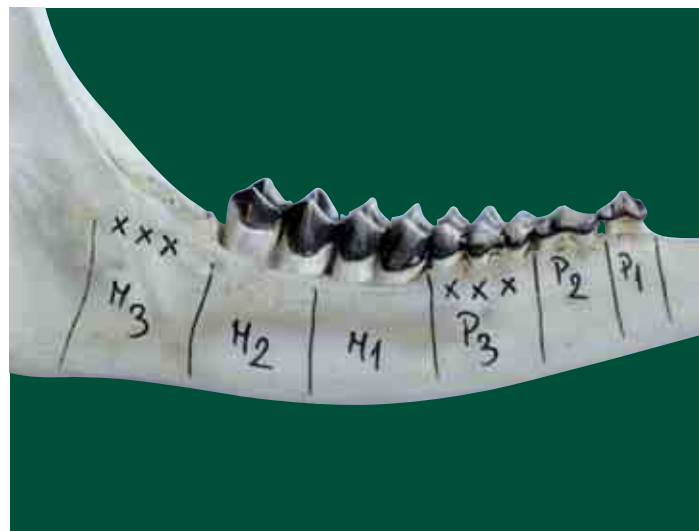
Treći pretkutnjak (P3) kod srneće divljači je kao mliječni zub trodjelan, a kao stalni zub dvodjelan. Na slici se vidi kako stalni dvodjelni P3 polako izbacuje mliječni i istrošeni trodjelni P3. Sigurno možemo tvrditi da je ovo grlo u drugoj godini života. Dakle, ako je odstrijeljen mužjak onda je on u drugoj godini života s prvim pravim rogovima.

U potpunosti zamijenjeni mliječni zubi sa stalnim zubima, no zubi nisu niti malo istrošeni. Pogotovo obraćamo pažnju na istrošenost P3 i M1. Možemo procijeniti da je ovo grlo staro ili 3 ili 4 godine (drugi ili treći rogovi)

U potpunosti zamijenjeni mliječni zubi sa stalnim zubima. Zubi su vidno istrošeni posebno P3 i M1. Možemo procijeniti da je ovo grlo staro pet ili više godina života (najmanje četvrti rogovi)

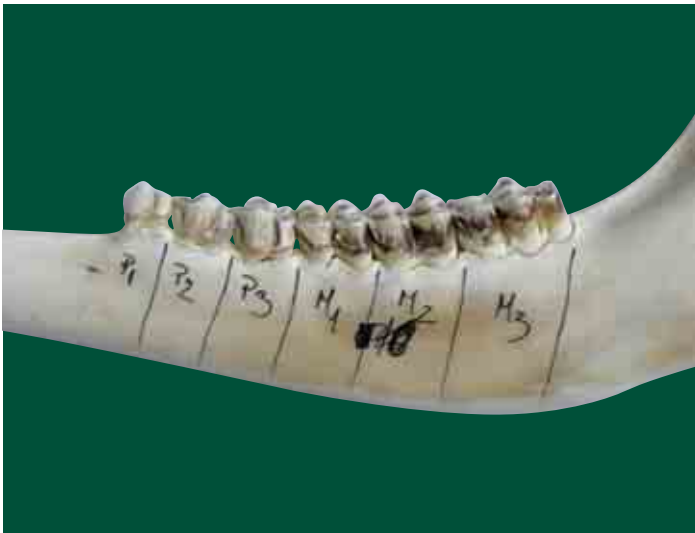
Jelensko grlo tijekom druge godine života: P3 je trodjelan, još uvijek nije zamijenjen dvodjelnim stalnim zubom i M3 je tek počeo nicati

Jelensko grlo tijekom treće godine života. P3 je dvodjelan, što znači da je stalni zub, a i M3 je izrastao, ali ne u potpunosti, još uvijek raste treći dio trodjelnog M3

Jelensko grlo tijekom četvrte ili pete godine života. U potpunosti izrasli stalni zubi, dakle i M3 je trodjelan, ali još uvijek oštiri ne istrošeni kruna (gornjih dijelova zuba)

Jelensko grlo tijekom šeste, sedme ili osme godine života (srednjedobno grlo). Vidljiva istrošenost zuba u donjoj vilici, a posebno P3 i M1

Jelensko grlo devet i više godina starosti (gospodarski zrelo grlo). Izrazita istrošenost zuba u donjoj vilici, a posebno P3 i M1

Slika: Dražen Degmečić

čad, mlada grla, srednjedobna grla i gospodarski zrela grla.

■ **Poželjan omjer grla:** Uvažavajući posebnosti svake vrste generalno u proljetnom fondu bi poželjan omjer bio 50 % mlada grla, 30 % srednjedobna grla i 20 % zrela grla. Takva dobna struktura bi osigurala kontinuitet i potrajnost gospodarenja, u smislu prirodne stabilnosti i kontinuiranog korištenja divljači - lova. S obzirom da kvaliteta trofeja u pravilu (ovisno o dobroti staništa) raste s godinama života bitno je znati u kojem dobnom razredu se nalazi odstrijeljeno grlo, kako bi se plan odstrjela mogao korigirati kroz planove za sljedeće godine, a sve s ciljem da se dobna struktura ne naruši.

Starost odstrijeljenih grla procijenjujemo na nekoliko načina:

a) parametri lubanje - rožište (visina, promjer i kut), čeoní šavovi (sraslost, gustina i ispučćenost), stupanj sraslosti klinaste kosti, pregrada nosne kosti (okoštalost hrskavice), završetci nosne kosti (dugački, šiljasti, tupi i kratki) te debljina kostiju lubanje (orbitalni dio).

b) izmjena mliječnih zuba u stalne i istrošenost pretkutnjaka i kutnjaka donje vilice,

c) rezanjem zuba - najčešće se koristi prvi kutnjak M1 jer on odmah izrasta kao stalni zub.

Metodu pod b i c koristimo obično skupa te definiramo izgled istrošenosti pretkutnjaka i kutnjaka u donjoj vilici za neko lovno područje.

Fotografija starosnih zona (10 x povećanje), jasno se vide šire bijele zone i uske tamne zone. Brojanjem starosnih zona očitavamo starost odstrijeljenog grla. Nakon utvrđivanja starosti grla se raspoređuju po dobnim razredima. Nakon rezanja zuba moguće je i stvoriti sliku istrošenosti zuba u donjoj vilici po dobnim razredima. S obzirom da istrošenost zuba ovisi o vrsti hrane koju divljač nalazi u lovištu, metodu istrošenosti zuba u donjoj vilici je moguće koristiti samo lokalno

Kada u praksi određujemo starost grla ne treba robotovati točnom broju godina života, već je populaciju dovoljno podijeliti na nekoliko dobnih razreda. Primjerice: Bit će dovoljno razvrstati grla na mladunčad, mlada grla, srednjedobna grla i gospodarski zrela grla.

■ **Starost srne obične:** Za praksu lovnog gospodarenja srne obične dovoljno je ustanoviti da li je starost odstrijeljenog grla do godinu dana (lane), dvije godine (prvi pravi rogovi), tri do četiri godine (drugi ili treći rogovi) te pet i više godina. Srna je vrsta velike ekološke valencije, pionirska vrsta, što znači da može živ-

jeti od najboljih do najoskudnijih staništa. No, upravo zbog odlike da je pionirska vrsta, njen uspjeh ovisi u prvom redu o staništu u kojem živi. Rogovi kod srnjaka mogu varirati od godine do godine te nema pravilnog rasta i opadanja jačine trofeja kroz godine života. Tako da srnjak i kao godišnjak i kao gospodarsko

zrelo grlo može imati samo gole grane, može biti četverac, a može biti i šesterac. Važno je znati da nam rogovi kod srnjaka ne mogu otkriti njegovu starost. Slike 2., 3. i 4. prikazuju jednostavan način grupiranja srneće divljači u dobne razrede, a istovremeno dostatan za potrajno gospodarenje srnom.

■ **Starost jelena običnog:** Za praksu lovnog gospodarenja jelena običnog dovoljno je ustanoviti da li je starost odstrijeljenog grla do godinu dana (tele), dvije godine (prvi rogovi), tri do pet godina, šest do osam godina te devet i više godina života. Da li neko grlo pripada u dobní razred telad, vidljivo je na osnovu tjelesnog razvoja, a da li pripada u dobní razred - druga godina života kod mužjaka zaključujemo na osnovu nepostojanja vijenca na prvim rogovima, a kod ženke na osnovu uzrasta i razvoja zuba. Ocjena životne dobi grla starijih od dvije godine i grupiranje u dobne razrede vrši se na temelju razvoja zuba i rezanja zuba M1 te brojanjem starosnih zona. Za praksu je dostatna Almasanova metoda rezanja zuba i određivanja starosti. Višegodišnjim rezanjem zuba i uspoređivanje rezultata s istrošenosti zuba donjih vilica moguće je predstaviti si koliko i kako su te donje vilice istrošene po dobnim razredima, no taj standard i ta slika istrošenosti vrijedi naravno samo za lovište gdje su takvi standardi i ustanovljeni.

NOVE KNJIGE

Lovstvo Kutine i okolice

U Kutini je u Vatrogasnom domu predstavljena monografija „Lovstvo Kutine i okolice“ autora **Dragutina Pasarića** na kojoj su bili nazočni predsjednici i tajnici i ostali lov-

i Dan sv. Huberta. Zato je i promocija svečano započela nastupom lovačkih rogista Sisačko-moslavačke županije, a potom je KUD „Ilova“ izveo dio svog programa. Pored autora **Dragu-**

nije **Vlado Kireta**, te predsjednik Hrvatskog društva za gajenje lova i ribolova **Ognjen Krnjačić**.

Monografija ima 125 stranica formata 17 x 24, meki uvez, a ilu-

članova, aktualno rukovodstvo te planovi razvoja. Obuhvaćene su ove udruge: „Fazan“ Kutina, „Vepar“ Kutina, „Košuta“ Velika Ludina, „Šljuka“ Popovača, „Fazan“ Voloder, „Jelen“ Ciglenica, „Sr-

Autor Dragutin Pasarić, urednik Rudolf Krznarić i Krunoslav Hafner

Izložba trofeja LD-a „Srndać“ Banova Jaruga

Sudionici promocije

ci uglavnom lovačkih društava Saveza lovačkih udruga Moslavine. Bilo je oko 130 sudionika, a na taj je način, kako je naglasio Krunoslav Hafner, obilježen

tina Pasarića o knjizi je govorio urednik **Rudolf Krznarić**, a posebne pohvale izrekao je tajnik HLS-a **Ivica Budor**, predsjednik LS-a Sisačko-moslavačke župa-

stirana je fotografijama iz povijesti i rada udruga. U uvodu se govori o lovu općenito, a potom se prikazuje svaka udruga sa svim podacima o njezinu radu, popis

ndać“ Banova Jaruga i „Lipovljani“ Lipovljani. One ukupno imaju 454 lovca i gospodare s oko 40 000 ha lovišta.

Marijan Lekić

LOVAČKO KRŠTENJE U LU „LOVAC“ BJELOVAR

Muke po Saneli

Sanela Grbaš je u jesen prošle godine postala lovkinja kada je i pohađala seminar i položila lovački ispit u Bjelovaru pred Povjerenstvom Hrvatskog lovačkog saveza i pokazala izvrsno znanje iz svih šest ispitnih područja. Stažirala je u LU "Lovac" iz Bjelovara gdje je stekla prva lovačka iskustva, pa je tako nakon dobivene lovačke iskaznice i nabavne dozvole za lovačko oružje i prvi put odstrijelila fazana za što je prema dobrim starim lovačkim običajima uz mladoga lovca **Dražena Siteka** i bila krštena. To se dogodilo nakon uspješnog lova na fazane u zajedničkom lovištu VII/107 "Bjelovar-Plavnica" kojim gospodari LU "Lovac" iz Bjelovara. Krštenje je održano u lovačkom domu u Gornjim Plavnicama: tužitelj je Sanelu optužio, branitelj branio, a časni sud kaznio sa dvije vruće i tri hladne poture, dok je njezin mentor **Vlado Benčak** morao otkupiti jednu vruću za sudionništvo u kaznenom djelu s pet mokrih. Mlada je lovkinja "muški" podnijela krštenje i pokazala da, bez obzira na svoju krhku građu, može ravnopravno s ostalim kolegama nositi se s lovačkim običajima, ali i poslovima, a osobito kad joj u tome pomažu kavaliri kao ovoga puta mentor Benčak.

Mato Kovačević

Nakon uspješna lova

Sanelino "drugo" krštenje

Mlada lovkinja već ima i lovačkog psa

LD „SRNA“ LUPOGLAV - DUGO SELO

Uspješan lov, zahvaljujući brizi o divljači

LD „Srna“ Lupoglav - Dugo Selo u svakom lovu do sada imala je uspjeha, a posebno kada su odstrijeljene tri svinje, krmača, nazime i veliki vepar. Najveću sreću imao je **Zvonko Jedvaj**, koji je odstrijelio vepara.

Ovakve uspjehe ne bi imali da se redovno ne iznosi hrana u hranilišta: sijeno, vlastiti kukuruz koji je pohranjen u našem kukuruzaru, a kontrolu hranjenja divljači vode lovočuvari **Zvonko Smetko** i **Ivan Debak**, koji upozoravaju lovce u slučaju da u hranilištima srna, fazana i divljih svinja nema hrane, dok predsjednik **Zvonimir Kutica** na svakom zboru lovaca podsjeća lovce na potrebu zimske prihrane divljači.

Mijo Karoglan, ing.

Lovci „Srne“ nakon lova

LU "JASTREB" SV. NEDJELJA

Lov na fazane u LU "Jastreb" Sv. Nedjelja

Zajednički snimak poslije lova

Lovačko krštenje

Lovci LU-a "Jastreb" već više godina surađuju s Veleučilištem u Karlovcu na hvatanju zečeva u mreže u svojem lovištu i na njihovu preseljenju u dijelove svojeg lovišta gdje postoje bolji uvjeti za život i razmnožavanje (LU "Jastreb" poklonila je prije dvije godine NP-u "Risnjak" pet pari zečeva kojima je prije puštanja, u suradnji s Veleučilištem, stavljen radiouređaj za telemetriju). Naime, grad Sv. Nedjelja u posljednjih se desetak godina naglo proširio, izgrađene su tzv. Hoto vile, sela su se proširila, izgrađene su nove prometnice te se tako i smanjio životni prostor za divljač što je rezultiralo izme-

đu ostalog i mnogim naletima automobila na divljač.

Za suradnike spomenute akcije lovci LU-a "Jastreb" Sv. Nedjelja u drugoj su polovici siječnja priredili lov na fazane. Lovilo se u reviru Kobiljak, gdje su prije dvije godine isпустиili nekoliko pari zečeva. Rezultat je bio više nego dobar: kod nabrojanih 45 zečeva prestali su s brojanjem.

Osim **Antuna Alegra**, dekana na Veleučilištu u Karlovcu, Odjel studij lovstva i zaštite prirode, lovu na fazane prisustvovao je **Krunoslav Pintur**, voditelj studija lovstva i zaštite prirode, te predavači **Krešimir Veble**

Anton Vrščaj, predsjednik CIC-a za Jugoistočnu Europu

i **Želimir Štahan**. Novoizabrani predsjednik CIC-a za Jugoistočnu Europu **Anton Vrščaj** također je bio u lovu i pohvalno se izrazio o broju videne divljači.

Poslije lova druženje se nastavilo u lovačkoj kući gdje je i održano jedno lovačko krštenje lovca iz gorske Hrvatske, za njegova prvog odstrijeljenog fazana.

Snimio i napisao: Boris Debogović

LD „SRNDAĆ“ GRIŽANE-BELGRAD

Lovci pomažu eko-školi naseljavanjem ptica

LD “Srndać” Grižane - Belgrad za vrijeme blagdana priključilo se akciji OŠ “Juraj - Julije Klović” iz Triblja u očuvanju statusa eko-škole kojeg ima od 2004. godine i pomoći u očuvanju ptica dupljašica u parku škole. Lovci su im poklonili 10 kućica za ptice dupljašice, a predsjednik Društva Zrinjko Lučić učenike je učio kako se postavljaju kućice i hrane ptice. Primjericice, kućice se ne smiju postavljati na živo drvo, već na osušeni dio drveta, na poseban stup ili sl. Ravnateljica **Marica Klarić** i biologinja **Simeonka Klepac** bi-

le su prezadovoljne jer će imati čime djecu učiti. Kućice su priobavljene u suradnji s Lovčkim savezom Primorsko-goranske županije i Šumarijom Gerovo.

LD “Srndać” Grižane - Belgrad spada u red starijih društava u županiji. Osnovano je 1936. god. pod nazivom LD “Viševica”. Za vrijeme II. svjetskog rata Društvo je prestalo s radom da bi se aktiviralo nakon završetka rata pod nazivom LD “Srndać” Grižane - Vinodol. Danas djeluje pod nazivom LD “Srndać” Grižane - Belgrad i broji 67 matičnih članova i pripravnika,

Dio eko-parka ispred škole

Predsjednik Lučić s učenicima škole i kućicama

te se priprema da iduće godine svečano obilježi srebrni jubilej, 75 god. postojanja. Poznato je, ne samo po dobrom gospodarenju na uzgoju i zaštiti divljači, već i po tome što su članovi Društva uključeni u sve aktivnosti lokalne samouprave općine vinodolske, pa je i ova suradnja s osnovnom školom dio te šire suradnje.

Ova lijepa gesta grižanskih lovaca trebala bi poslužiti kao primjer i ostalim lovačkim društvima s ciljem uključivanja u zaštitu faune i flore u lokalnim zajednicama u kojima djeluju.

Ante Šoić

LD „PANOS“ VRHOVINE

Lovci kipom donirali buduću crkvu

U župnome uredu u Sincu vlč. **Peji Ivkiću**, župniku Sinca, Ramljana, Čanka i Vrhovina izaslanstvo Lovackoga društva “Panos” iz Vrhovina predalo je brončani kip Majke Božje i prvu donaciju od tisuću kuna za gradnju katoličke crkve u Vrhovinama. Izaslanstvo “Panosa” predvodio je predsjednik Društva **Antun Svrtan**, a s njime su bili i lovnik Društva **Ivan Vragović**, član Izvršnog odbora **Slavko Pecimota** i lovočuvnik **Tomo Bukovac**.

Svečanosti u Sincu nazočio je i predsjednik ličko-senjskog županijskog lovačkog saveza **Ivica Marković Icina**, koji je i član Iz-

vršnog odbora Hrvatskoga lovačkog saveza, te tajnik Lovackog saveza Ličko-senjske županije **Mile Ugarković**, koji je i predsjednik Nadzornog odbora Hrvatskoga lovačkog saveza. Marković i Ugarković predali su u ime županijskoga lovačkog saveza vlč. Ivkiću i ček od 5000 kuna za gradnju crkve u Vrhovinama.

Brončani kip Majke Božje koja će krasiti buduću crkvu u Vrhovinama djelo je Ljevaonice braće **Bujan** iz Novoga Marofa, a ona će izraditi i kovani križ za crkvu koju će donirati obitelj Šalamon-Svrtan.

Kada će početi gradnja kato-

Sudionici svečanosti u Vrhovinama

ličke crkve u Vrhovinama, koja će nositi ime sv. Petra, još nije definirano. Kako je rekao vlč. Ivkić, zemljište na kojem će se ona graditi uz cestu prema naselju Čor-

ci darovao je **Vlado Čorak Lemo**, a idejni projekt izradio je **Božo Nikšić**, direktor projektnog ureda “Eurokon” iz Otočca.

Josip Cvitković

LD "DRUŽAC" BOSILJEVO I LD "VINICA" IZ VINICE

Druženje s druge strane Kupe

LD "Družac" Bosiljevo potpisalo je Povelju o bratimljenju sa susjednim društvom "Vinica" iz Vinice u Sloveniji još 1977. godine i odtada se druže i love.

Ove su godine lovci LD-a "Družac" Bosiljevo na čelu s **Marijanom Lipoščakom**, predsjednikom društva, organizirali zajednički lov za zbratnjene lovce iz Slovenije koje je predvodio **Vinko Franković** a na koji su se odazvali i lovci iz Krapinsko-zagorske županije kao i lovci gosti iz Karlovačke županije.

- Naše se međusobne veze temelje na povezanosti ljudi ovoga kraja koje datiraju od davnina - rekli su na druženju. A rijeke ih povezuju, a ne razdvajaju.

Uz dobro organizirani lov u kojem je palo 7 prasadi dok se krmača i vepar nisu odstrjeljiva-

Počast divljači nakon lova

Lovačko "krštenje" Hrvoja Leskovara

li te jedna lisica, po završetku lova po lovačkim regulama i običajima odana je počast divljači a druženje lovaca nastavljeno je u lovačkom domu uz domjenak i

zabavu uz mješoviti hrvatsko-slovenski "bend". Bilo je i lovačko krštenje "mladog" lovca Hrvoja Leskovara koji je došao u goste i na svoju nesreću ostrijelio je svo-

Mješoviti hrvatsko-slovenski bend

ju prvu divlju svinju.

Podignuta je "lovačka optužnica" i izrečena kazna od 3 "vruće" koju je izvršio poznati "krvnik" domaćin **Andrija Galo-**

vić, a predsjednik lovačkog suda **Mario Lipoščak** izdao mu je pismenu potvrdu o lovačkom krštenju.

Andrija Štalcar

LOV ZA GOSTE U LU „JELEN“ VOĆIN

Uživali u lovu, ali i slavonskim specijalitetima

Godišnji lov sa 40-ak lovaca za prijatelje i domaće lovce organizirala je LU „Jelen“ Voćin. Iako je bilo kišno vrijeme s jakim vjetrom i na granici smrzavanja, lov je održan na opće zadovoljstvo gostiju iz različitih dijelova Hrvatske. U samo tri sata lova i jednim pogonom gosti su ugodno iznenađeni sjajnim rezultatom: Trinaest svinja uključujući i jednog mladog veptra nagradili su upornost i zalaganje vrijednih Slavonaca, a gosti su do kasno u noć uživali u specijalitetima s domaće trpeze i slavonskoj glazbi.

Divo Čurlića

Tragovi vuka, lisice i psa

U čitanju tragova vuka, lisice i psa često ih se zamjenjuje jer su slični budući da su prstohodne životinje koje na prednjim šapama imaju po pet, a na stražnjim po četiri prsta. U čemu su slični, a u čemu različiti?

Zoran Timarac

Svi predstavnici obitelji pasa prstohodne su životinje. Naši - vuk, lisica, pas i čagalj - imaju manje ili više slične tragove. Na prednjim šapama imaju po pet, a na stražnjim po četiri prsta. Palčevi prednjih šapa su kraći od ostalih, smješteni su visoko i pri kretanju ne dotiču podlogu i ne ostavljaju otisak. Na taj način tragovi bilo kojeg grabežljivca iz te obitelji sadrže otiske četiri jagodice prstiju s dobro izraženim noktima i jednom stopalnom blazinom i manje ili više izraženim noktima. Slični su otiscima pripadnika obitelji mačaka, no oni ne ostavljaju otiske noktiju, koje pri kretanju po tlu uvlače kao mač u korice. Trag prednje noge je obično krupniji i po obliku se razlikuje od traga stražnje. Stražnji dio stopalne blazine prednje noge završava udubljenjem, a stražnje - ispupčenjem. To je dobro vidljivo na vlažnom tlu ili snijegu.

■ **Trag vuka:** Trag krupnog vuka dostiže 12 do 14 cm u dužinu i 9 do 10 cm u širinu. U mužjaka su šape primjetno šire nego u ženke i, koristeći se tim znakom, moguće je odrediti spol vukova. Širina traga prednje šape vuka - samca odnosi se prema dužini u omjeru 1:1,3, dok je u ženke taj omjer 1:1,5. Trag prednje šape ženke po dimenzijama je jednak tragu mladog vuka-mušjaka.

■ **Pas skitnica:** U lovištima obično ima dosta pasa skitnica, pa se njihovi tragovi, kao i oni lovačkih pasa mogu često naći. Trag krupnog psa ima izvjesne sličnosti s tragom vuka. Otisci šapa tih dvaju životinja mogu se razlikovati po slijedećim znacima: U vuka je trag skladniji, više izdužen, nokti i jagodice prstiju u tragu su oštrije izraženi. Otisci dvaju srednjih prstiju vučje šape kao da su istureni naprijed, između njih i otisaka dva stražnja prsta moguće je poprijeko traga položiti slamku. Stopalna blazina ima

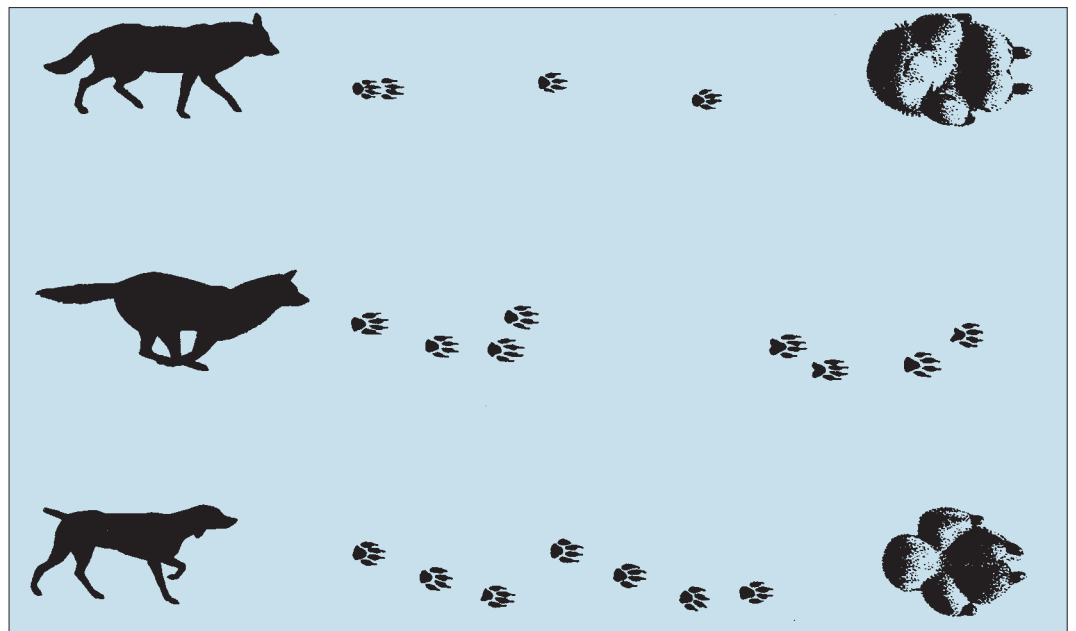
tipični trostrani oblik, smještena je dosta pozadi, tako da, slično kao i u otisku šape lisice, ostaje dosta veliko slobodno mjesto između svih blazina u otisku.

Kod pasje šape blazine su kompaktnije, skupljene u grudvicu, pa slamka, položena na trag, istovremeno će doticati ili sjeći otiske sva četiri prsta. Kada vuk ide korakom, a osobito kasom,

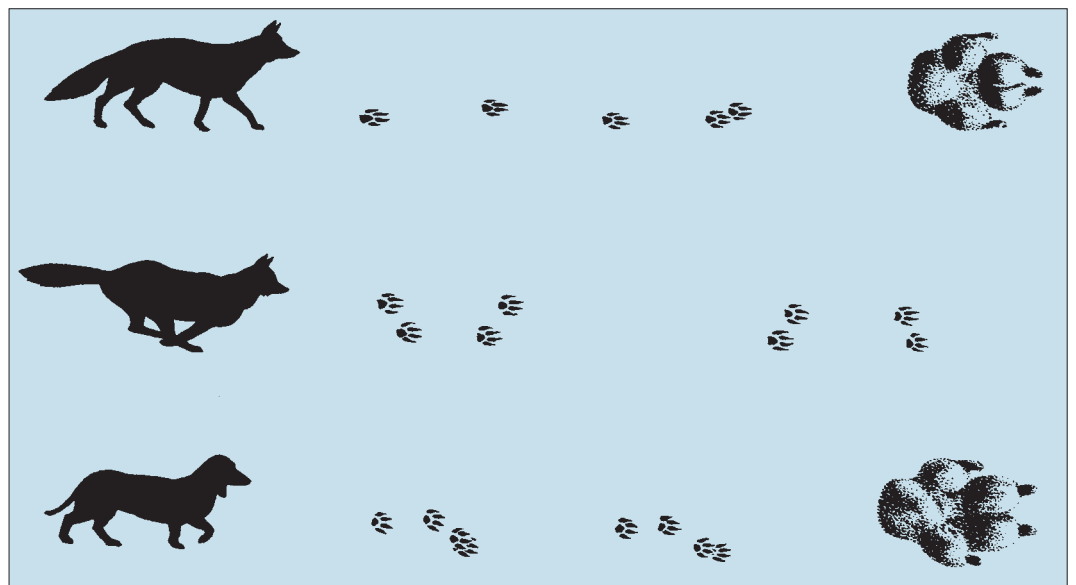
otisci njegovih šapa poredani su po skoro ravnoj liniji. Što je brže kretanje vuka, to je ravniji niz otisaka. Stražnje noge zvijer stavlja u otiske prednjih, tako da praktično vidimo samo otiske stražnjih šapa. Koliko vukova ima u čoporu može se vidjeti kada zvijeri obilaze neku prepreku ili zaokreću, odnosno kada se raspoređuju prema lovinu.

■ **Galop vuka:** Pri kretanju vuka galopom ili skokovima na tragu ostaju otisci sve četiri šape, pri čemu zvijer stavlja stražnje šape ispred otisaka prednjih. Što je brže kretanje, to je razmak između ljevih i desnih šapa, odnosno širina traga veća.

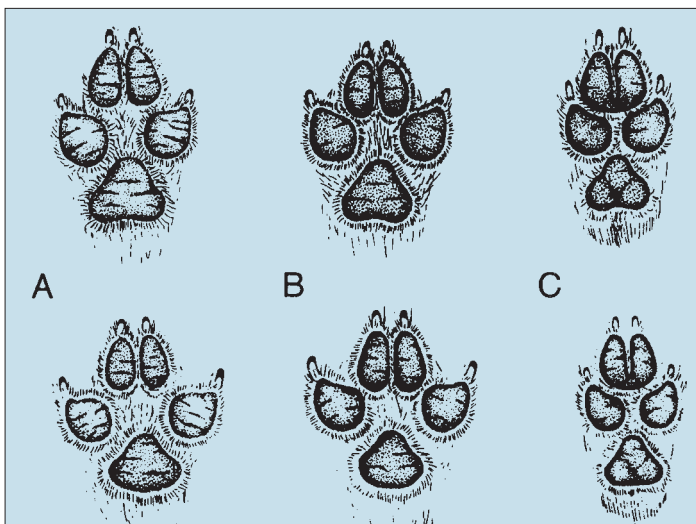
Pri kretanju korakom, koje vuk rijetko koristi, dužina koraka se kreće oko 40 cm, pri kasu,

Odozgo prema dolje: vuk u kretanju kasom i otisak stražnje desne šape, vuk u kretanju galopom, lovački pas ptičar u kretanju kasom i otisak lijeve stražnje šape

Odozgo prema dolje: lisica u kretanju kasom i otisak lijeve stražnje šape, lisica u kretanju skokovima, lovački pas jazavčar u kretanju galopom i otisak desne stražnje šape

Otisk prednje šape pripadnika obitelji pasa obično je krupniji i stražnji dio stopalne blazine ima udubljenje, a u stražnje šape je na tom mjestu ispupčenje

koje je najčešći način kretanja vukova, povećava se na 60 pri kretanju vuka galopom ili skokovima na tragu ostaju otisci sve četiri šape, pri čemu zvijer stavlja stražnje šape ispred otisaka prednjih. Što je brže kretanje, to je razmak između lijevih i desnih šapa, odnosno širina traga veća.

Pri kretanju korakom, koje vuk rijetko koristi, dužina koraka se kreće oko 40 cm, pri kasu, koje je najčešći način kretanja vukova, povećava se na 60 do 100 cm, a najveća dužina koraka je pri skokovima - preko 200 cm.

■ **Otisci lisice:** Otisci šapa odrasle lisice dugački su 6 do 7 cm, a širina je nešto manja. Otisci okruglih, ne mnogo izduženih prstiju, su jače izraženi nego stopalna blazina, čiji je otisak zimi nejasniji zbog jače dlakavosti. U odnosu na trag/manjeg/ psa trag lisice je skladniji, kao da je više stisnut s bokova, otisci bočnih prstiju ne dotiču završetke otisaka prednjih prstiju i ne obuhvaćaju ih s bokova. Šapa je manje skupljena u grudvicu nego u psa, nokti su duži i tanji i ostavljaju jasniji otisak, dobro vidljiv na vlažnom tlu ili snijegu.

Lisica ima karakterističan trag u kretanju korakom ili kasom. Primjerice, na plitkom snijegu se vidi izvučen u jednu liniju - sve četiri šape zvijer kao da stavlja u crtu. Izvjesni otkloni od ravne linije primjetni su na tragovima krupnog mužjaka ili u dubokom snijegu. Pri običnom hodu lisica stavlja šape nešto unutra i po tome se mogu razlikovati otisci šapa lijeve i desne strane tijela.

■ **Lisica u pokretu:** Kada lisica prelazi na brži korak, stražnje šape donosi iza prednjih. Obratno, ako lisica u hodu osluškuje ili se prikrada, prelazi na jako male korake, gotovo da se sastaju otisci šapa, a otisci stražnjih šapa nešto zaostaju za otiscima prednjih ili ih prekrivaju samo djelomično.

Pri gonjenu plijena ili spašavanju od opasnosti lisica prelazi na brže načine kretanja - galop ili skokovi. Taj način predstavlja niz skokova, pri čemu se otisci stražnjih šapa uvijek nalaze ispred otisaka prednjih, a otisci sve četiri šape čine figuru, koja liči trapezu. Što je brže kretanje zvijeri, to je trapez izduženiji. Korak lisice je dugačak 20 do 30 cm, u skokovima 120 do 180 cm, no kada goni plijen ili je sama gonjena mogu dostići 300 cm.

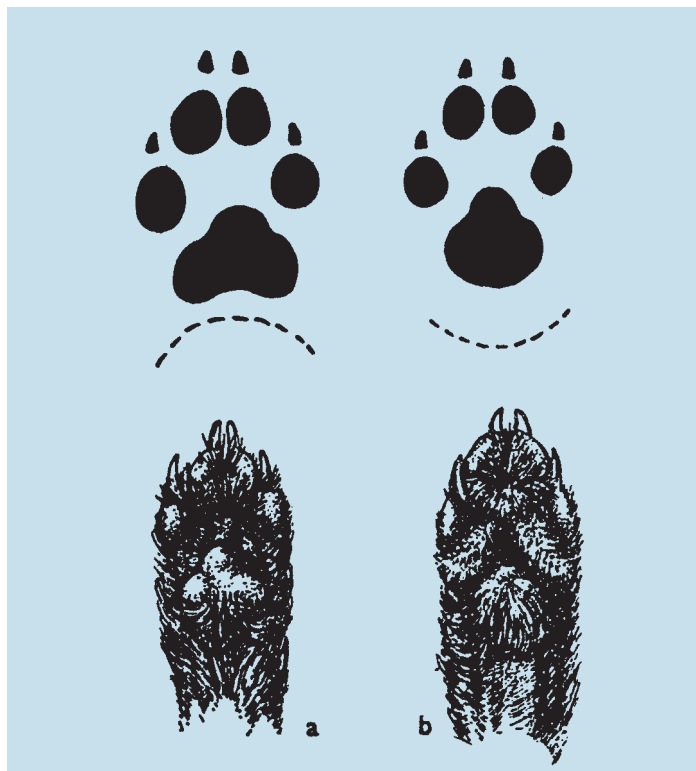
■ **Trag psa:** U psa su donji dijelovi blazina prstiju stiješnjeni prema sredini otiska šape, tako da su blizu stopalne blazine. Otisak šape je "pun" otisaka blazina, između njih nema nikakvog slobodnog prostora. Srednja dva prsta u otisku su više ili manje raširena i često su usmjerena vrhovima u stranu. Kada njihove osnove spojimo linijom, uvijek će sjeći krajeve otisaka vanjskih prstiju.

U kretanju korakom ili kasom, za razliku od vuka i lisice, u tragu psa postoji manji ili veći razmak između lijevih i desnih otisaka šapa. Zato se ti otisci mogu spojiti samo izlomljenom linijom. U kretanju galopom ili skokovima razlike u tragovima vuka, lisice i psa su zanemarive.

KAKO NAŠ POZNATI LOVNI ZNALAC IVO ČEOVIĆ PREPOZNAJE TRAG ČAGLJA

Sličan povećem psu, ali malo dulji

Otisci šapa čaglja toliko su slični otisku šapa povećeg psa da gotovo nema razlike. Moglo bi se reći da idu malo u duljinu, čime bi se donekle približili otisku šapa vuka.

Jagodice srednjih prstiju prednjih i stražnjih šapa u čaglja su na donjem kraju spojene. Duljina tih jagodica na prednjim šapama iznosi oko 2,8 cm, a širina oko 1,5 cm. Duljina postranih jagodica iznosi oko 2 cm, a širina oko 1,8 cm. Vrhovi postranih jagodica leže u visini donje trećine srednjih jagodica, dakle slično kao u psa, a ne kao u vuka. Tabanska jagodica /mekuš/ ulazi svojim vrhom gotovo do polovine postranih jagodica. Na donjem kraju je dosta jako udubljena. U širinu mjeri oko 2,9 cm, a

u duljinu kroz sredinu do vrha udubljena oko 2,5 cm, dok u duljinu po strani oko 3,5 cm.

Čapci su tupi, s donje strane udubljeni. U duljinu mjere do 2 cm, u mekanom tlu njihov se otisak dobro vidi. Cjelokupna duljina otiska prednje šape /bez otiska čapaka/ iznosi oko 6 cm.

Šape stražnjih nogu su manje, a prema tome su i njihove mjere nešto manje od navedenih za šape prednjih nogu, pa je i njihov otisak manji.

(Prema Ivo Čeović: *Tragovi divljači, Panorama Zagreb 1964.*)

SERVIS OPTIČKIH INSTRUMENTATA
Jela 20, 10040 Zagreb
tel., fax: 01 2930-018
Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak : 8,30 - 16,00 h
subotom i nedjeljom ne radimo

**OD 04.01.2010. GODINE POTRAŽITE NAS
NA NOVOJ LOKACIJI U ISTOM NASELJU,
ULICA JELA 20, 10040 ZAGREB**

Vršimo servis i uređenje:

- optičkih ciljnika
- dvoгледа
- IC uređaja
- mikroskopa
- optomehatroničkih uređaja

STARA LOKACIJA
ČESMINA 16 NOVA LOKACIJA
JELA 20

PUNJENJE STRJELJIVA ZA VLASTITE POTREBE U EUROPSKOJ UNIJI

Lovci koji sami pune, moraju se za to obučiti

Već danas mnogi lovci sami pune strjeljivo zbog toga što im je to jeftinije, a i kvalitetnije je. Trebali bismo i mi takvo punjenje što prije regulirati propisima jer se ipak radi o ozbiljnom i opasnom poslu pa bi onaj tko puni strjeljivo u vlastitoj izvedbi za to trebao biti obrazovan.

Zoran Merlić, dipl. ing., ovlaštenu stručnjak za lovačko oružje i balistiku, München, SR Njemačka

Punjenje strjeljiva za vlastite potrebe postala je prava moda u europskim zemljama. Nekad su lovci, prije početka masovne proizvodnje jeftinijeg strjeljiva, punili strjeljivo sami nabavljajući sastojke odsvukud. Češće se punilo sačmeno, a rjeđe karabinsko strjeljivo.

■ **Zašto sam puniti:** Strjeljivo su lovci sami punili stoga što se tada vrlo teško moglo doći do bi-

Prvi je visoka cijena kvalitetnog strjeljiva. U zadnjih 6 - 7 godina stalno raste cijena od 20 do 30 % godišnje, a da istodobno osnovne sirovine i komponente nisu pratile taj trend. Te se činjenice mogu opravdati jedino trkom za što većim profitom kompanija koje proizvode strjeljivo. Kad se uzme u obzir da su mnoge, stoljećima etablirane, vrhunske marke danas više ili manje globalizirane tj. pokupovane od nekoliko velikih koncerna koji samo koriste njihove brandove za širenje svoga poslovanja sveobuhvatnu kontrolu tržišta.

Drugi je bitan razlog veća kvaliteta tako izrađenog metka. Mnogim lovcima nije poznata činjenica da kupnjom najskupljeg standardnog strjeljiva nisu dobili garanciju da je uvijek 100 % identično s prethodnim serijama istog strjeljiva. Tu ponekad dolazi do značajnog odstupanja od serije do serije u količini i vrsti baruta za isto zrno, što praktički ponekad znači da bi poslije svake nove kutije strjeljiva trebali ispaliti probni hitac da bi bili sigurni kako puška nosi! Vrlo je bitna i kvaliteta komponenti koje možemo koristiti kada sami punimo kao i vlastito laboriranje tj. optimiranje i

nje baruta, čija greška iznosi 0,1 grain u usporedbi sa standardnom tolerancijom od 0,5 grana. Tako da lovci samostalno napunjenim strjeljivom ne uštede samo na cijeni već dobivaju iznimno kvalitetno i izjednačeno strjeljivo koja je potpuno prilagođeno vlastitom oružju. Ta je kvaliteta u lovačkoj praksi neprocijenjiva.

Pravno je u Europskoj uniji vlastito punjenje strjeljiva za lovce prilično jednostavno riješeno: u većini država lovci tijekom izobrazbe, teoretski i praktično, prolaze cijeli proces punjenja strjeljiva. Oni tako poslije položenog

Pribor za punjenje strjeljiva

lo kakvog strjeljiva, a pritom je bilo toliko skupo da je za dio lovaca ono bilo nedostupno. Mnogi su lovci kojekako improvizirali, pa je to često bilo i vrlo opasno. Bilo je i birokratskih prepreka tadašnjih država koje su praktično željele kontrolirati svaki metak u građana.

■ **Danas je drugačije:** u trgovini se može kupiti strjeljivo kakvo tko želi pod uvjetom da ima uredne dozvole za nošenje i držanje oružja. Također su i cijene sačmenog strjeljiva postale višestruko niže nego prije te se gotovo ne isplati sam puniti tu vrstu strjeljiva.

■ **Cijena i kvaliteta:** Drugačije je sa strjeljivom za puške sa užlijebljenom cijevi tj. karabinima. Postoje dva osnovna razloga zašto se danas više nego ikada ranije isplati sam puniti karabinsko strjeljivo.

Usput treba naglasiti da se to nije dogodilo samo s proizvođačima strjeljiva, isti je globalistički trend i kod proizvođača oružja. Tako je npr. danas švicarski vojni koncern RUAG vlasnik poznatih europskih tvornica strjeljiva: RWS®, Rottweil®, GECO®, Norma® i Hirtenberger®. Tendencija je da sve više lovaca pune sami svoje strjeljivo jer im se to već kod ispućanih 100 metaka godišnje isplati. Čak i ako koriste najkvalitetnije komponente: čahuru, zrno, kapislu i barut. Cijene tako napravljenog metka najmanje su 50 % niže nego kod odgovarajućeg standardno proizvedenog strjeljiva.

■ **Ulaganje koje se isplati:** Naravno zbog objektivnosti treba naglasiti, da je na početku potrebna i jednokratna investicija od oko 500 € u odgovarajuće alate i opremu za punjenje.

prilagodavanje strjeljiva vlastitom oružju. Tim postupkom možemo strjeljivo optimirati uzevši u obzir parametre maksimalne preciznosti prema maksimalnoj brzini zrna te položaja zrna u metku. Izvlačeći zrno što bliže ulasku u cijev gdje počinju žljebovi, istovremeno poštujući maksimalnu dozvoljenu dužinu metka koju je definirala međunarodna standardizacija strjeljiva koju određuje C.I.P. (Commission Internationale Permanente) te vlastitu dužinu ležišta metka u puški, mi dolazimo do jedne dodatne preciznosti koja nije moguća upotrebom standardnog strjeljiva.

■ **Veća preciznost:** Mnogi su strijelci i lovci bili ugodno iznenađeni koliko im je upotrebom takvog strjeljiva vlastita puška postala precizna. Uzrok je smanjeni let zrna bez rotacije. Dodatnu kvalitetu pruža preciznije punjenje

ispita mogu bez posebnih ispita kupovati komponente i puniti strjeljivo za vlastite potrebe. U Njemačkoj koja vjerojatno ima najstrožiji zakon o oružju na svijetu obavezno je, za onog tko hoće sam puniti strjeljivo da položi državni ispit za punitelja strjeljiva. Taj praktično-teorijski ispit polaže se nakon jednodnevnog tečaja. Nakon uspješno položenog ispita dobiva ovlaštena osoba dozvolu kojom može kupovati određenu količinu nitroceluloznog baruta (npr. 10 kg). Dozvola vrijedi 5 godina, a produžuje se po potrebi. Vjerujem kako je nužno i u Hrvatskoj pravno regulirati to područje jer već mnogi sami pune strjeljivo. U tom bi slučaju HLS u suradnji s MUP-om mogao po županijama organizirati tečajeve i ispite za ovlaštene punitelje strjeljiva, a ti bi ispiti bez sumnje naišli na veliki odaziv članova HLS-a tj. lovaca.

Snaga kalibra i oštećenje mesa (2)

U pravilu ovlaštenici prava lova ne vole u lov na krupnu divljač pozivati one lovce koji na divljač pucaju neodgovorno ili rekli bi, „bez rezona“, pouzdajući se u svoj jaki kalibar puške pa dolazi do nelovačkih pogodaka, primjerice u prsa ili stražnjicu, a tako se i oštećuje meso divljači.

Čitajući u LV 11/2009. tekst Mladena Leškovića, uvaženog poznavatelja balistike i lovačkog oružja pod naslovom „Snaga kalibra i oštećenje mesa“ htio bih ga, u dobroj namjeri, samo nadopuniti. Potpuno se slažem s autorom kada skreće pažnju kako je većina teških optičkih kalibara (naročito onih za pet velikih), neprikladna za našu većinom laganiju i mekaniju divljač, spram afričke. Ovdje bih želio samo nadopuniti s nekoliko podataka.

Što manje oštetiti divljačinu:

Još sam u LV 5/2003. god. pisao o svom malo jačem kalibru puške s kojom lovim a to je za mene najbolji i najuniverzalniji kalibar 8 x 68 S. S tim kalibrom lovim već 30 godina a s kupljenom puškom od 1980. godine odmah

sam srećom kupio i 400 kom. strjeljiva RWS KS (Kegl-špic) 11,7 grama, iste šarže, iste haboracije i istog datuma proizvodnje što je veoma važno i što autor najbolje zna. Istom puškom odstrijelio sam oko 130 grla divljači od lisice, vuka, srnjaka pa do jelena i medvjeda. Nikada s tim kalibrom nisam imao ranjavanje divljači (promašaja je bilo), a time ni potreba za aktiviranje psa krvosljednika.

Oštećenje divljačine je bilo minimalno s time da sam divljač uvijek gađao pravilno tj. s bočne strane, i to uvijek dva prsta (3 - 4 cm) iza plečke. Ovdje moram skrenuti pažnju mnogim lovcima koji neprestano tvrde da divljač treba gađati točno u plečku gdje u pravilu uvijek dolazi do velikih oštećenja divljačine koristeći bilo koji kalibar. Ova tvrdnja se

odnosi na našu divljač.

Loš pogodak, a ne kalibar:

Mnogo je efikasniji i etički pravilniji hitac 3 - 4 cm iza plečke gdje se u pravilu nalazi srce i splet krvnih žila. Zrno u pravilu uništi taj centar te ošteti eventualno koje rebro te u pravilu nema velikih oštećenja divljačine - mesa. Primjer koji navodi M. Lešković tj. pogodak puškom cal. 8 x 68 S sa zrnom RWS KS 11,7 grama u prsni koš srnjaka baš i nije najbolji. Da smo u isto mjesto srnjaka pogodili cal. 8 x 57, 7 x 64 ili 3006 oštećenja bi bila ista, pucajući bilo kojim zrnom mekanog vrha.

Znači nije kriv kalibar već loš pogodak. U pravilu trebalo bi izbjegavati gađanje divljači u prsa i stražnjicu. Kod takvih gađanja u 90 % slučajeva događaju se pro-

mašaji ili ranjavanja, a kod pogodaka, imamo velika oštećenja divljačine.

Mnogo je važnije kod većih kalibara, ako želimo izbjeći veća oštećenja mesa - divljačine da divljač pravilno pogodimo (iza plečke) te da odaberemo tvrda zrna, koja se ne raspadaju pri pogotku kako i preporuča gosp. M. L. Inače, kalibar 8 x 68 S sa zrnom RWS KS 11,7 grama naročito me oduševio u lovu kod odstrjelja divokoza (11 grla), na velikim daljinama tj. 200 - 350 metara, zbog svoje razantne - položene putanje, a oštećenje divljačine je bilo minimalno.

Tvrtka RWS je prije nekoliko godina proizvela novo zrno „evolution“ 13 grama, možda i bolje od KS 11,7 grama, ali ja ću i dalje ostati vjeran ovom zadnjem.

Franjo Sokač

Petak
26. ožujka
dan ženskih lovaca
i ribolovaca
ULAZ GRATIS

SAJAM

LOV & RIBOLOV

od **26. do 28. ožujka** 2010
sa područjem "OFF-ROAD"
(bespuće)

SAJMIŠTE KLAGENFURT

SNIŽENA ULAZNICA

Za ovaj originalan kupon dobit ćete na svim sajamskim blagajnama ulaznicu od 26. do 28. ožujka

umjesto za 7,- €
za SAMO € 3,-

Uporabljivost pumperice kratkih cijevi

Posvećeno Stjepanu Bruseku*

O puškama pumpericama glatkih cijevi pisao sam prije sedamnaest godina kada su kupljene za obranu Domovine, a bile zabranjene za uporabu u lovu. Danas su one po zakonu lovačko oružje, pa je od važnosti podsjetiti se za što se mogu rabiti, čak i onda kada imaju kratke cijevi.

Ivica Zvonko Jakelić, prof.

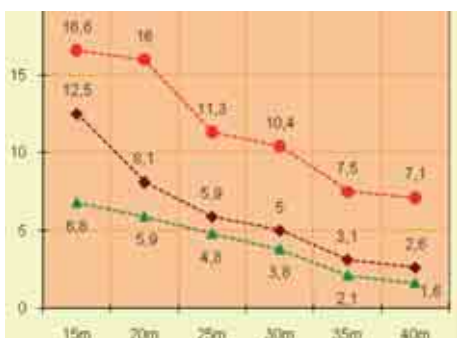
Puška pumperica-sačmarica ima raznih tipova s različitim duljinama cijevi, od 46 cm do 96 cm. U cjevasti spremnik stane ovisno o njegovoj duljini od 5 do 8 naboja. Mnoštvo naboja otežava prednji dio puške. Sa svakim hitcem težište puške pomjera se prema natrag pa se lovac vježbanjem mora na to priviknuti.

Iskušavanje puške s cilindričnom cijevi duljine 46 cm i nabojštem 76 mm obavljeno je na strjelistu LD-a "Priroda Sesvete" u Sesvetkom Kraljevcu uz potporu dr. Ivana Srbančića, a sva pucanja sa velikim žarom obavio je g. Stjepan Brusek* koji, nažalost, više nije među nama.

Uporaba sačme: Za odstrjel sitne divljači potreban je pogodak određenog broja kuglica odgovarajuće veličine, koje imaju dostatnu energiju odnosno brzinu. Granični hitac je najveća udaljenost na kojoj će divljač pogoditi dostatan broj kuglica. Povećanjem udaljenosti smanjuje se gustoća posipa sačmenog snopa odnosno broj kuglica sačme koje pogađaju metu (divljač).

Granična udaljenost može se odrediti pomoću prosječnog broja pogodaka po jednom polju mete na različitim udaljenostima koji nazivamo koeficijent polja. On je za različite veličine sačme i različite udaljenosti dan na grafu 1., a određen je pucanjem naboja kalibra 12/70 u standardne mete promjera 75 cm podijeljene na 16 polja jednakih površina. Za primjer ćemo odrediti graničnu udaljenost za odstrjel zeca za kojeg je dovoljno da ga pogodi 6 kuglica sačme promjera 3,5 mm, najmanje brzine 190 m/s. Zec prosječno „pokriva“ dva polja mete pa je dostatan koeficijent polja 3. Iz grafu 1. vidimo da

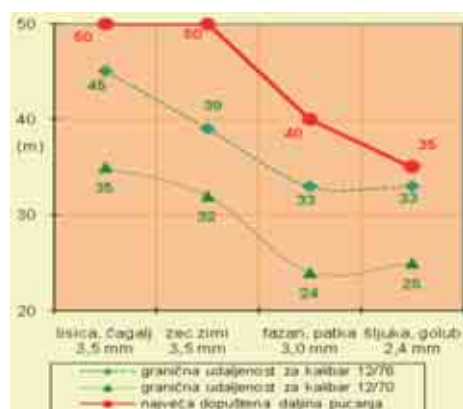
Graf 1. Koeficijenti polja za različite veličine sačme i udaljenosti

je koeficijent polja 3 između 30 m i 35 m, pa je oko 30 m granični hitac na zeca sa sačmom promjera 3,5 mm.

Uporabivost puške s obzirom na udaljenost i vrste divljači približno prikazuje graf 2. uz uvjet da je divljač okrenuta bočno, najvećom ciljnom površinom. Ako divljač bježi od lovca, ciljna površina je manja i vrijednost graničnog hitca smanjuje se za oko desetak metara.

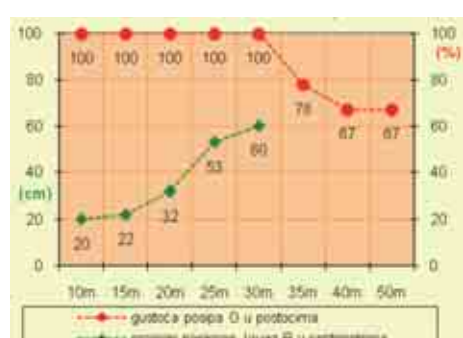
Graf 2. Granične udaljenosti za odstrjel sitne divljači sa nabojima kalibra 12/70 i 12/76 te zakonski najveće dopuštene daljine pucanja naglašene crvenom bojom

Ako dane granične vrijednosti-mogućnosti puške usporedimo sa zakonskim normama lako se vidi kako su mogućnosti puške ispod crvenih vrijednosti. Puška s nabojima kalibra 12/70 može poslužiti za lov pernate divljači na udaljenostima oko 20 m, a dlakave sitne divljači oko 30 m. S magnum kalibrom 12/76 te su vrijednosti desetak metara veće.

Radi iskušavanja puške pucano je i sa sač-

Graf 3. Gustoća posipa i promjer posipnog kruga sačme promjera 8,5 mm

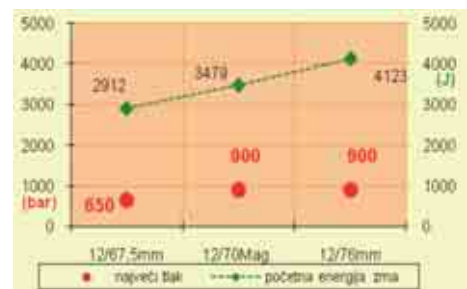
mom promjera 8,5 mm. Do 30 m udaljenosti svih devet kuglica je u meti ili gustoća posipa krupne sačme je 100%! Puška kratke cijevi krupnu sačmu usko nosi pa je jasna njena uporaba u državnim postrojbama posebnih namjena ili za osobnu obranu.

Uporaba zrna: Lov na divlje svinje prigonom je naporan, privlačan i uzbudljiv. Puška pumperica je vrlo kratka pa je njome lako rukovati. Puni se povlačenjem potkundaka natrag-naprijed. Cijeli postupak traje vrlo kratko vrijeme, pa se s pumpericom može vrlo brzo pucati.

Ovdje navodim balističke podatke za svjetski poznata zrna „Brenneke“ u tri različita kalibra, a koji se svi mogu rabiti u pumperici. Obratite pozornost na najveće tlakove (900 bara!) jer se ti naboji ne smiju rabiti u svim puškama, pa zatim na velike vrijednosti energija zrna za puške glatkih cijevi! (graf 4.)

Zrno za sačmarice je velikog kalibra i velike mase što su pozitivni elementi za odstrjel

Graf 4. Balistički podatci za zrna Brenneke u različitim kalibrima

Slika 1. Ciljnik s crvenom točkom pogodan je za uporabu na sačmaricama pri pucanju naboja sa zrnima

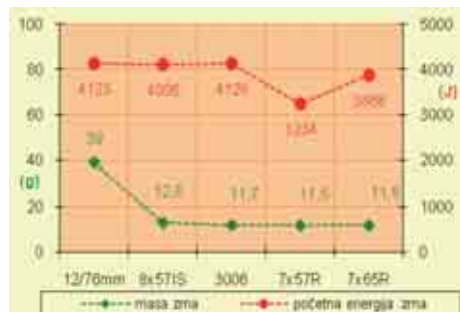
Lov s pumpericom u skladu je s lovnom etikom

Savjestan, odgovoran i stručan lovac neće nikad pucati na divljač sa prevelike udaljenosti, a to znači više od četrdesetak metara. S povećanjem udaljenosti smanjuje se vjerojatnost pogađanja i odstrjela divljači, a povećava broj ranjene i izgubljene divljači.

Ako želimo loviti s ovom puškom, moramo se više približiti divljači, a to traži dodatne kvalitete lovca, ali i povećava priliku divljači da nas osjeti i umakne. Stoga je lov s ovom puškom izrazito športskog duha i u skladu s lovnom etikom.

crne divljači i veće biomase. Masa najtežeg zrna (39 g) za puške glatkih cijevi je preko tri puta veća od masa zrna za risanice naših standardnih kalibara. U šumi je to određena pogodnost jer zrno velike mase dobro „krči“ put kroz mnoštvo tankih - mekih „prepreka“ (grmlje, grančice,...) (graf 5.).

Graf 5. Usporedba zrna klasičnih kalibara sa „najačim“ od zrna za glatke cijevi po energijama i masama

Za preciznija ciljanja crne divljači u pokretu zrnima iz pušaka sačmarica poželjno je na puške ugraditi raznolike ciljnice: s „crvenom točkom“, optičke ciljnice malog povećanja ili povećanja 1x.

Iskušavanje rasipa pogodaka. Zbog kratke puščane cijevi pumperice odlučili smo sa zrnima pucati na metu udaljenu 35 m umjesto na 50 m. Rezultati to opravdavaju. Iskušane su dvije vrste naboja sa standardnim i potkalibarnim olovnim zrnom u kalibru 12/70. Od prve vrste naboja (Brenneke) prva dva pogotka međusobno su udaljena 12 cm blizu središta mete, a ostali su pogodili izvan mete. Ako bi lovac rabio samo dva naboja punjena zrnima Brenneke rezultat je dobar.

Nakon hlađenja cijevi pucano je sa drugom vrstom naboja. Prva dva pogotka međusobno su udaljena 17 cm dok su ostali „pobjegli“ izvan mete. Općenito, sveukupno su

to slabi rezultati, posebno uzimajući u obzir da su treće, četvrto i peto zrno promašili cijelu metu!

Lovci koji imaju samo jednu pušku - sačmaricu po tabličnim balističkim osobitostima zrna mogu polučiti dobre rezultate, ako puška nema veliki rasip zrna. Na temelju prethodnih rezultata iskušavanja pumperice lako je zaključiti kako bi sve puške glatkih cijevi trebalo iskušati kako „nose“ zrna pa se tak tada odlučiti za njihovu uporabu u lovu divljih svinja. Najbolje što bi lovci mogli učiniti da ostvare uspješan odstrjel crne divljači jest vježbanje pogađanja pokretne mete divlje svinje čime bi upoznali mogućnosti puške i svoje strjeljačke kvalitete.

Zaključci:

1. Puška sa uporabom naboja 12/70 pogodna je za „šumski“ lov, a s nabojima 12/76 za šumsko-poljski lov.

2. Iskušana pumperica nije preporučljiva za lov divljih svinja zbog prevelikog rasipa pet zrna.

3. Za svaku pušku sačmaricu trebalo bi utvrditi rasip pogodaka zrna i gdje pogađaju srednji pogodci. Bez tih znanja ne bi se smjelo u lov na divlje svinje.

4. S obzirom na veličinu spremnika i brzinu punjenja-pražnjenja puške duše i spremnik bi trebalo blokirati za primanje samo dva naboja. (opaska autora: Zakon ne predviđa blokiranje spremnika kod opetusa).

*Stjepan Brusek - omiljeni „Štef“, „Brus“, bio je iskonski lovac široke duše i velika srca, pun energije, dobre volje, vrijedan i zabavan, uvijek raspoložen da pomogne. Vrsni strijelac, bio je višestruki državni prvak u lovnom strjeljaštvu na glinene golubove. Tragično je preminuo na radovima za prihranu divljači.

AGROOPSKRBA

MATEJ
d.o.o.

E22
MPC 2844,53kn

E12
MPC 1976,07kn

DODATAK ZA PASIRANJE
MPC 766,23kn

DODATNA OPREMA

PROFESIONALNE
MESOREZNIČE

10

10 GODINA
ZAJEDNO
S VAMA
HVALA NA
POVJERENJU
1999-2009

e-mail: agroopskrba-matej@zg.t-com.hr

Veľeprodaja: Maksimirska 68, ZAGREB,
Tel. 01 23 08 261,

Tel.Fax. 01 23 15 630, 098 202 988

Maloprodaja: Maksimirska 60, ZAGREB,
Tel. 01 23 31 521, 098 216 118

Dodjela lovačkih odličja

Povjerenstvo za dodjelu lovačkih odličja održalo je 23. prosinca 2009. godine svoju sjednicu na kojoj je izvršilo pregled dostavljenih zahtjeva za dodjelu odličja koji su potvrđeni od strane županijskih lovačkih saveza. Povjerenstvo je utvrdilo da su zahtjevi u skladu s Pravilnikom koji regulira ovu materiju. Povjerenstvo je posebno pažnju usmjerilo na postupnost dodjeljivanja odličja.

LS OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Odlikovanje II. reda:

- LD „Belje“ Duboševica
Martin Sabolek
Anto Mijatović
- LD „Vepar“ Gašinci
Slavko Stipić

Odlikovanje III. reda:

- LD „Fazan“ Strizivojna
Robert Vlahović
Antonio Glavačević
- LD „Vepar“ Gašinci
Tomislav Franjić
- LD „Prepelica“ Šag-Nard
Ivica Pandurić
LD „Prepelica“ Osijek

LS VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Odlikovanje I. reda:

- LD „Srnjak“ Ludbreg
Vladimir Brkić
- LD „Kobac“ Bartolovec
Zdravko Jerešić
- LD „Srnjak“ Ludbreg
Antun Novota

Odlikovanje II. reda:

- LD „Šljuka“ Petrijanec
Vladimir Bešvir
- Lovna jedinica „Zelendvor“
Goran Habuš
- LD „Kobac“ Bartolovec
Drago Janičar
- LD „Srnjak“ Ludbreg
Marijan Margić
Marijan Tetinjak
- LD „Belupo“ Ludbreg
Marko Pokos
- LD „Trakošćan“ Bednja
Slavko Poljak
Vladimir Zbodulja
- LD „Jelen“ Ivanec
Darko Zaplatić
- LD „Šljuka“ Martijanec
Kruno Žunec

Odlikovanje III. reda:

- LD „Kuna“ Klenovnik
Radovan Artić
- LD „Fazan“ Veliki Bukovec
Stjepan Bahat
- LD „Kalnik“ V. Toplice
Stjepan Belavić
- Lovna jedinica „Zelendvor“
Vjekoslav Bogadi
- LD „Srnjak“ RG Lepoglava
Ivan Canjuga
- LD „Trčka“ Šaulovec
Anton Detić

- LD „Lane“ Cvetlin
Ivan Drakšić
- Lovna jedinica „Zelendvor“
Mirko Dvorščak
- LD „Fazan“ Varaždin
Ivica Flegar
- LD „Fazan“ Maruševec
Josip Gazdić
- LD „Šumski zec“ Margečan
Zvonimir Grdan

Lovna jedinica „Zelendvor“

- Nenad Gulija
- LD „Srnjak“ Ludbreg
Boris Habrka
- LD „Kalnik“ V. Toplice
Stjepan Horvat
Ivan Laušin
- LD „Fazan“ Veliki Bukovec
Antun Hrupec

LD „Opeka“ Vinica

- Miljenko Hrženjak
- LD „Graničar“ Višnjica
Zdravko Hrženjak
- LD „Vepar“ Novi Marof
Zvonimir Ivanušec
- LD „Graničar“ Višnjica
Blaž Jakopiček

LD „Trčka“ Voća

- Rajko Kočet
- LD „Grebengrad“ Madžarevo
Stjepan Kuzmić

Lovna jedinica Zelendvor

- Stjepan Lovrečić
Ivan Martan
- LD „Sv. Hubert“ Cestica
Miroslav Majhen
- LD „Zec“ Varaždin Breg
Mladen Medved

LD „Prepelica“ Mali Bukovec

- Ivan Orehovec
- LD „Kobac“ Bartolovec
Igor Petek

LD „Srnjak“ Ludbreg

- Zlatko Pišpek
- LD „Grebengrad“ Madžarevo
Ivica Plantak

LD „Jareb“ Visoko

- August Plantić
- LD „Sv. Hubert“ Cestica
Stanislav Pšak

LD „Kuna“ Klenovnik

- Josip Ribić
- LD „Kobac“ Bartolovec
Pero Sajko

LD „Grebengrad“ Madžarevo

- Dragutin Slunjski
- LD „Trčka“ Jalžabet
Ninoslav Šemiga

Udruga prijatelja „Zelendvor“

- Slavko Šmic
- LD „Fazan“ Varaždin
Vlado Šobak

LD „Vepar“ Ljubeščica

- Andelko Španić

- LD „Srndač“ Bisag
Đuro Trglačnik

- LD „Lisac“ Breznički Hum
Ivan Tržec

- LD „Cestica“ Cestica
Josip Vinček

- LD „Trčka“ Šaulovec
Josip Vindiš

- LD „Vidra“ Breznica
Renata Zrinski

LS ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Odlikovanje I. reda:

- LD „Srnjak“ Dugo Selo
Ivan Bičanić
Ivica Smolčić
Vladimir Grabrovec
- LD „Strijelac 2000“ Ježevo
Josip Antol
Dragutin Čvorig
- LD „Šljuka“ Opatinec
Živko Vrbančić

LD „Šljuka“

- Sv. Martin pod Okićem
Milan Žitković

- LD „Patka“ Orle
Josip Panijan

- LD „Srna“ Velika Gorica
Drago Klarić

- LD „Šljuka“ Ščitarjevo
Josip Mihinica

- LD „Trčka“ Novo Čiče
Ivan Mišerić

- LD „Šljuka“ Bistra
Ivan Prša

Odlikovanje II. reda:

- LD Srna“ Lupoglav
Ivan Hajdina
Branko Kocet
Zvonko Smetko

- LD „Vepar“
Jamnica Pisarovinska
Ivica Zvonar

- LD „Šljuka“
Sv. Martin pod Okićem
Franjo Požgaj
Stjepan Geušić

- LD „Kuna“ Kravarsko
Josip Kovačić
Zvonko Tičarić

- LD „Patka“ Orle
Ivica Kumic

- LD „Srna“ Velika Gorica
Stjepan Škrblin

- LD „Šljuka“ Ščitarjevo
Stjepan Pokupec

- LD „Trčka“ Novo Čiče
Srećko Šestok

- LD „Fazan“ Preseka
Branko Martić
Ivan Rožman

- LD „Gaj“ Gradec
Stjepan Mesec

- LD „Jelen“ Lubena
Franjo Hajduković

- LD „Sokol“ Vukšinar
Ivan Lenardić

- LD „Srndač“ Poljanski Lug
Mato Budiselić
Josip Šilipetar

- LD „Vepar“ Poljana
Velimir Šimunec

- LD „Vidra“ Cugovec
Ivan Žuraj

- LD „Zec“ Banovo
Dragutin Markuš

- LD „Šljuka“ Bistra
Drago Škreblin

- LD „Sokol“ Petrovina
Marinko Šebečić

- LD „Sokol“ Petrovina
Marinko Šebečić

Odlikovanje III. reda:

- LD „Srna“ Lupoglav
Zdravko Šimunić

- LD „Srnjak“ Dugo Selo
Krešimir Očić

- LD „Strijelac 2000“ Ježevo
Stjepan Jambrišak

- LD „Zec“ Oborovo
Mario Antoliš
Matija Jug
Stjepan Horvat

- LD „Prepelica“ Ivanić Grad
Milan Erjavec

- LD „Šljuka“ Opatinec
Milan Mihaljević
Mirko Turčinec

- LD „Šljuka“ Opatinec
Milan Mihaljević
Mirko Turčinec

- LD „Golub“
Jamnica Pisarovinska
Tomo Slovinac

- LD „Šljuka“ Donja Kupčina
Ivan Stepić
Ivan Tatar
Ivan Matas
Stjepan Brcković

- LD „Vepar“
Jamnica Pisarovinska
Tomo Miković

- LD „Jastrebo“ Sv. Nedjelja
Krešimir Klešić
Slavko Mužinić
Željko Vlašić

- LD „Šljuka“
Sv. Martin pod Okićem
Ivan Skender

- LD „Kuna“ Buševec
Ivan Cvitaš
Ivica Kompes
Darko Založnik

- LD „Kuna“ Kravarsko
Stjepan Kovačić

- LD „Patka“ Orle
Zdravko Petriček
Branko Latin

- LD „Srna“ Velika Gorica
Juraj Đumlija

- LD „Šljuka“ Ščitarjevo
Josip Lončar
Stjepan Podlejan
Ivan Vuhan

- LD „Trčka“ Novo Čiče
Hrvoje Diković
Ivan Kos
Čedomil Mihelić
Mirko Šmit

- LD „Fazan“ Lojnica
Stjepan Baček
Ivan Forgač

- LD „Gaj“ Gradec
Petar Ledinščić

- LD „Golub“ Dubrava
Damir Runjavec
Josip Sadecki

- LD „Jelen“ Lubena
Marinko Senković

- LD „Orao“ Vrbovec
Stevo Jembri
Ivan Mlinarić

- LD „Sokol“ Vukšinar
Ivan Starčević

- LD „Šljuka“ Rakovec
Branko Jaklinović
Zvonko Uradin

- LD „Vepar“ Poljana
Ivan Benko

- LD „Vidra“ Cugovec
Tatjana Sjever

- LD „Zec“ Banovo
Mario Svečnjak

- LD „Fazan“ Pušća
Zlatko Novak
Željko Hren
Stjepan Antolić
Drago Maršanić
Marijan Mihalinec

- LD „Šljuka“ Bistra
Ivica Zrinski
Ivica Borovec
Ivan Cigula

LS PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Odlikovanje I. reda:

- LD „Lisjak“ Kastav
Ugo Dorcich

Odlikovanje II. reda:

- LD „Lisjak“ Kastav
Branko Banović
Ivo Spincić
Alojz Rubil

Odlikovanje III. reda:

- LD „Lisjak“ Kastav
Davorin Milih
Vasiljko Starac

ŠTETE U PROMETU I DIVLJAČ

Zakon o cestama ponovo vraća lopticu lovcima

Ovo što se događa liči na igru stolnog tenisa jer loptica odgovornosti za štetu prebacuje se s jedne strane na drugu! - komentirao je predsjednik jednog lovačkog društva koje se naplaćalo šteta samo zato što im prometnica ide kroz lovište. I tek kad su se obradovali da više neće plaćati, zakonodavac je izmjenama Zakona o javnim cestama ponovo prebacio odgovornost na vozače a u konačnici na lovce.

Polovinom prošle godine Sabor Republike Hrvatske donio je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu, o čemu smo već u više navrata pisali. Kao što je poznato, tim su se zakonskim rješenjima lovačke udruge, tj. lovozakupnici oslobodili odgovornosti od šteta koje nastaju u prometu kad se divljač zatekne na prometnici, osim ako je na prometnicu natjerana lovom, budući da prometnice nisu lovište, a odgovara vozač ako je prebrzo vozio ili vlasnik prometnice. Te izmjene uslijedile su nakon dugogodišnjih ukazivanja HLS-a tj. nezadovoljnih lovaca i ovlaštenika prava lova sudskom praksom koja se temeljila na Zakonu o obaveznim odnosima kojim se odgovornost za počinjenu štetu koju počinji opasna stvar (čitaj divljač) prebacivala na onoga tko ju posjeduje, odnosno ovlaštenika prava lova koji je divljač dobio u zakup ili koncesiju, a nositelji prava lova (županija ili država) ugovorom su obvezali ovlaštenika prava lova (lovozakupnika) da snosi odgovornost i za štetu koju počinji divljač u prometu.

Budući da su lovozakupnici plaćali enormne novčane iznose za štetu koja je počinjena od divljači, a mnogi od njih dovedeni su na „prosjački štap“, resorno ministarstvo je, na prijedlog HLS-a Saboru RH, predložilo pri donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu izmjene tih odredaba koje su godinama išle na štetu lovstva što je i usvojeno (NN75/2009.)

Tim zakonskim promjenama na prvo mjesto za odgovornost u toj vrsti šteta **odgovoran je vozač** prema odredbi članka 37. stavak 3. navedenog zakona **odno-**

sno pravna osoba koja gospodari prometnicom na kojoj je šteta nastala.

Predah i zadovoljstvo lovaca tj. lovozakupnika nije dugo trajalo. Naime, isti saziv Sabora RH je gotovo nečujno i bez velike rasprave, potkraj prošle godi-

ukoliko nije prilagodio brzinu kretanja uvjetima na cesti odnosno brzinu nije prilagodio prometnim znakovima.

Odgovornosti pravne osobe koja gospodari prometnicom više nema, odnosno smatra se prema članku 7. Zakona o jav-

nosti za štetu koju počinji divljač. Lovci se pitaju koja će se odredba i kojeg zakona primjenjivati kad nastane štetni događaj? Koji će zakon sud primjenjivati ako dođe do spora pa stranke izađu pred sud? Pitam se kako će i na čemu će sud temeljiti svoje odluke?

Očito ova nova zakonska rješenja vrte nas u krugu jer nas vraćaju ponovo na početak priče i problema koje smo mislili da smo konačno riješili. Očito je da će se ponovno, u slučaju štete od divljači na prometnicama primjenjivati Zakon o obaveznim odnosima koji je temeljni Zakon kad je riječ o odgovornosti po štetnim događajima i po kojem će **pretpostavljam** ponovo lovcima odnosno lovozakupnicima odgovarati za štetu koju počinji "opasna stvar" tj. divljač.

Iako smo kao lovci tj. lovozakupnici smatrali da smo se riješili brige i novčane nedaće kada je donijet Zakon o izmjenama i dopunama zakona o lovstvu očito smo se prevarili: ponovo će se morati pokucati na vrata osiguravajućih kuća budući najnoviji događaji i praksa suda upućuje da se traži, ako ne odgovornost lovaca/lovozakupnika ili podijeljenoj odgovornosti sudionika u štetnom događaju koji će se dakako temeljiti na zapisniku o štetnom događaju koju mora sačiniti policija koja je izvršila očevid. To smo imali i ranije i znamo kako su lovci prolazili tom prilikom i kolike su novčane štete morali isplaćivati jer su, kao po pravilu oni uvijek bili krivi: uvijek je divljač naletjela na automobil, a ne pamti se da je, kad je nastao spor, automobil naletio na divljač i bio vozač zbog toga kriv!

Andrija Štalcar, dipl. krim.

ne, točnije u prosincu 2009. donio **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim cestama** kojim se člankom 13. dodaje novi članak 32.a Zakona o javnim cestama koji regulira pitanje odgovornosti za štetu na javnim cestama koju počinji divljač osobama ili vozilima. Tim izmjenama je za štetu odgovoran i nadalje, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu, vozač

nim cestama odgovornom samo u slučaju ne pravovaljanog održavanja prometnice što je vrlo teško dokazati, a to praktično znači da nikada neće snositi štetu.

Što će sada lovci tj. lovozakupnici, odnosno što će se primjenjivati u sudskoj praksi, teško je reći. Jedno je očito: Ova dva zakona su u koliziji tj. jedan drugog isključuju kad je riječ o odgovor-

ZAKONODAVNA PRAKSA EUROPSKE UNIJE

Odredbe o mesu divljači

Budući da se Hrvatska intenzivno priprema za ulazak u Europsku uniju nužno je i prilagoditi odredbe naših propisa s odredbama zakonodavstva Europske unije kad je riječ o divljači i njezinom mesu tj. divljačini. Stoga donosimo najvažnije odredbe europskog zakonodavstva koje se odnosi na ovo područje.

Postoje mnoge odredbe EZ-a i nacionalne odredbe koje se odnose na područje divljači i mesa od divljači, a koje su obvezujuće za lovce, naročito kao vlasnike lovišta i osobe sa stečenom kvalifikacijom za lov.

■ **Sigurnost namirnica:** Kao osnovni zakon u području prehrambenih namirnica promatra se odredba (EZ) 178/2002 "Sigurnost prehrambenih namirnica". Ona je neopozivo važeća od 1. siječnja 2005. godine u cijeloj EU. U njezinim različitim člancima ona postavlja kriterije za lov i lovce koji, s jednom iznimkom (vlastita uporaba), su povezani sa stavljanjem u promet divljači i mesa od divljači.

Tako članak 3 Br. 2, 3 i 17 pojašnjavaju da se vlasnik lovišta koji se bavi lovom smatra **poduzetnikom koji se bavi prehrambenim namirnicama kao osnovnom proizvodnjom**. Za vlasnika lovišta koji se prema toj odredbi smatra **poduzetnikom koji se bavi prehrambenim namirnicama** znači da ga veže odgovornost za sigurnost prehrambene namirnice "divljači". Ta se odgovornost proteže i na djelatne osobe (lovce) u njegovu poduzetništvu za prehrambene namirnice i na ona ponašanja i sredstva kod ubijanja i priređivanja određene divljači kao prehrambene namirnice za ljudsku konzumaciju (Članak 17 stavak 1). Time prehrambene namirnice koje nisu sigurne za konzumaciju ne smiju dospjeti na tržište (Članak 14 stavak 1). Prehrambenim namirnicama koje nisu sigurne smatraju se one koje su štetne za zdravlje ili nisu namijenjene konzumaciji (Članak 14 stavak 2 u svezi s Člankom 5 odredbe). Onaj tko se ne pridržava te odredbe čini kazneno djelo (§ 58 stavak 2 Br. 1, odn. § 59 stavak 2 Br. 1 Zakona o prehrambenim namirnicama i sredstvima za prehranu).

Pritom nije bitno da li se div-

ljač direktno stavlja na tržište ili daje ovlaštenom pogonu za preradu divljači. Kao kazna prijeto zatvor do tri godine, odnosno jedne godine, a kod nemarnog postupanja kazna zatvora do jedne godine ili (odgovarajuća) novčana kazna (vidi Zakon o prehrambenim namirnicama i sredstvima za prehranu (LFGB) § 58, § 59 i § 60).

■ **Prodaja krajnjem potrošaču ili trgovini:** Ovom odgovornošću za sigurnost prehrambenih namirnica vlasnik lovišta kao poduzetnik koji se bavi prehrambenim namirnicama nije vezan kada divljač i meso divljači prodaje izvan nadležnosti odredbi (EZ) Br. 852/2004 i Br. 853/2004 direktno krajnjem potrošaču ili samostalnoj trgovini

(trgovini divljači, mesnicama, gastronomskim objektima). Budući da zakonodavac veliku važnost polaže na ishodivost prehrambenih namirnica (Članak 18 stavak 1 i 3), u tom je slučaju vlasnik lovišta kao poduzetnik koji se bavi prehrambenim namirnicama, ako divljač u krznu, kožurici i koži prodaje ovlaštenim pogonima za preradu divljači ili samostal-

Veterinar proglašava podobnost divljači za konzumaciju prema sljedećem

U odredbi (EZ) Br. 854/2004. navedena su sva moguća obilježja u stavku IV. Specifični propisi, poglavlje VIII. Divljač koja živi u divljini, kojima pokrajinski veterinar može meso proglasiti nepodobnim za konzumaciju. To bi bile sljedeće:

- prije ubijanja prepoznatljivi abnormalni načini ponašanja i poremećaji općeg stanja (npr. zaprljano bijelo krzno zatka zbog proljeva);
- generalizirani tumori ili gnojni čirevi koji se mogu naći u različitim unutarnjim organima ili u muskulaturi;
- upala zglobova (artritis), upala spolovila (orchitis), bolesne promjene bubrega ili slezene, upale crijeva ili kila;
- strana tijela u tjelesnim šupljinama koja nisu uzrokovana lovom, u želucu, bubrezima i mokraći, ako prsa ili koža na trbuhu imaju boju;
- okuženost parazitima (napomena: *ovdje se ne misli na jelenje uši, plućne gliste, metilje itd., već na trihine koji se nalaze u mesu, trakavicu, ciste sarkosporidije i ostalo*);
- stvaranje prekomjerne količine plina u želucu i bubrežnom traktu s promjenom boje unutarnjih organa (napomena: *uvijek prisutno kod a) divljih zečeva i kunića, koji neohlađeni - temperatura 4 °C - ostaju nerazuđeni dulje od dvanaest sati, b) kod lopatara koji su ležali nerazuđeni, a uginuli su nakon više sati, ostavljeni primjerice preko noći*);
- velika odstupanja muskulature ili organa u boji, konzistenciji ili mirisu (Napomena: *veprovina jakog mirisa nije valjana za konzumaciju!*);
- stari otvoreni prijelomi kostiju;
- sušica (kaheksija) i/ili generalizirane ili lokalizirane nabrekline/otekline (edemi);
- svježe zarasline ili slijepljenost krzna na prsima ili trbuhu, ili
- druge upadljive i povšinom velike promjene kao što su trulež (čak i opekline); i prema Stavku II poglavlja V:
- mršavost (*pothranjeni primjerci*);
- nečistoće ili zaprljanja zbog fekalija ili drugih kontaminacija (*uvijek kod strijelnih rana trbušne šupljine i kod zaprljanja nastalih, među ostalim, zbog lišća, zemlje i smole*).

Kod divljači koja pokazuje neka od navedenih obilježja i koja je dovedena u pogon za preradu divljači pokrajinski veterinar mora meso proglasiti nepodobnim za konzumaciju. (Poglavlje VIII., odjeljci A i B).

Stručna osoba mora znati prepoznati ta obilježja kako bi već kod promatranja u samom lovištu mogao donositi odluke, a naročito kada divljač ili njezini pojedinačni dijelovi trebaju ići u direktnu prodaju.

Odredbe EU-a (EZ) 178/2002 (verziji važećoj od 28. siječnja 2002. godine/1. veljače 2002. godine, s obzirom na propise koji se odnose na ovu temu, od 1. siječnja 2005. godine)

Odredba EU-a (EZ) 852/2004

Odredba EU-a (EZ) 853/2004

Odredba EU-a (EZ) 854/2004 (sve u verziji od 29. travnja 2004. godine/25. lipnja 2004. godine, važeće od 1. siječnja 2006. godine)

nim trgovinama (npr. mesnica ili gastronomskim objektima), obavezno prikazati je u prodajnim knjigama. Nadležna vlast ima pravo uvida u knjige u svako doba.

Registracija malog poduzetnika: Lovac, a naročito vlasnik lovišta trebao bi biti upoznat sa spomenutim odredbama, kao propisima odredbe (EZ) Br. 852/2004 “**Higijena prehranbenih namirnica**” i odredbe (EZ) 853/2004 “**Specifični higijenski propisi za prehranbene namirnice životinjskog podrijetla**” koje se odnose na njegovu djelatnost kao poduzetnika koji se bavi prehranbenim namirnicama i primarnog proizvođača.

Čak i kada ponuda ubijene divljači kao primarnog proizvoda (razuđena s perjem ili krznom) nije uključena u ovlašteno područje obje odredbe (Članak 1 stavak 2 propis c odredbe (EZ) Br. 852/2004. odn. Članak 1 stavak 3 propisa c i e odredbe (EZ) Br. 853/2004) ona se ne odnosi na ponudu malih količina u odredbi (EZ) Br. 852/2004. Prema članku 6 stavka 1 i 2 te odredbe onaj tko meso divljači u malim količinama nudi krajnje potrošaču ili mjesnim samostalnim trgovinama treba se kod nadležne vlasti registrirati kao poduzetnik koji se bavi prehranbenim namirnicama, što pritom ne mijenja činjenicu da je prema Članku 1 stavku 3 propisa e odredbe (EZ) Br. 853/2004 prodaja dijelova divljači u malim količinama krajnjem potrošaču ili mjesnim samostalnim trgovinama za daljnju prodaju krajnjem potrošaču izuzet od propisa te i **samo te odredbe** (853/2004). Zaključno, tako je određeno objema ranije navedenim odredbama, nacionalni zakon obavezan je, za područje direktne prodaje i time obuhvaćajući osobe koje se tom djelatnošću bave, jamčiti ostva-

rivost ciljeva odredaba EZ-a (Sigurnost prehranbenih namirnica i Higijena prehranbenih namirnica) kao i (852/2004: Članak 1 stavak 3, odn. 853/2004: Članak 1 stavak 4).

Stručna osoba - obrazovana osoba: U odredbi (EZ) Br. 853/2004 u Dodatku III stavku IV zahtijeva se obrazovanje lovaca glede znanja o zdravlju i higijeni. Istodobno, naveden je katalog potrebnih i traženih znanja. Ta znanja provjerava nadležna vlast (veterinarska služba) u pojedinačnom slučaju, prije kvalifikacije određenog lovca kao “stručne osobe” u smislu te odredbe.

Prihvaćanje položenog ispita za lovce kao dovoljnog u smislu odredbe stjecanja zvanja stručne osobe, samo po sebi je neprihvatljivo. Razlog tome je što “stručna osoba” mora raspolagati znanjima pravnih i upravljačkih propisa iz područja zdravstva ljudi i životinja i iz područja higijene koje je iznimno važno za puštanje divljači na tržište. U njih se naročito ubrajaju odredbe EZ-a važeće od 1. siječnja 2005. godine i 1. siječnja 2006. godine kojima se za lov i lovce utvrđuje znatno doškolovanje. Time konačno “stručna osoba” u području lova zauzima istu poziciju kao i “područni stručni asistent” higijene prehranbenih namirnica. U području lova, na temelju stečenih znanja, “stručna osoba” prilikom procjene ubijene divljači mora biti u stanju odlučiti treba li meso proglasiti nepodobnim za konzumaciju. “Stručna osoba” u tom slučaju takoreći samostalno djeluje kao predstavnik pokrajinskog veterinarara.

(prema izvorniku
Wildfleischgewinnung-BLU
Buchverlag GmbH München,
Germany
- po odobrenju i
prijevodu za Hrvatsku
Stanek d.o.o. Varaždin)

TURKALJ COMPANY
OSIJEK, M. Divalta 127
TVRTKA ZA PROMET ORUŽJA, STRELJIVA
I OPREME ZA ŠPORT-LOV-RIBOLOV
Tel. ++385 (0)31/502 222, Tel./fax: ++385 (0)31/500 222
e-mail: turkalj.company@os.t-com.hr

NOVO U PONUDI

boce G6

torbe

sudački metar B-58

kompas bodova

sudački metar B-62

60 godina Swarovski optik!

AKCIJA! 1,5-6x42

SWAROVSKI OPTIK

Fjäll Rävén odjeća

G-1000

vodonepropusna i brzosušeca

zaštita protiv vjetrova

čvrstoća materijala

UV-zaštita

zaštita protiv komaraca

PONUDA DONJEG RUBLJA I ČARAPA

Donje rublje pogodno za lovce, ribiče, skijaše i ostale rekreativce koji dugo borave u prirodi pri niskim temperaturama

termo iswed

THE EVOLUTION OF COMFORT

1. polipropilen uz tijelo, ultralak i nealergijski materijal koji pruža otpor pri pranju na visokim temperaturama
2. vanjski sloj pamuk
3. znoj se prenosi od tijela prema vanjskom sloju
4. pamuk upija znoj

LOVAČKI VJESNIK 1-2/2010.

43

Kako pucati na divlju svinju u prigonu

U vrijeme lova na divlje svinje, koje se najčešće love prigonom ili pogonom, mnogi lovci, unatoč kratkoj udaljenosti, pucaju s pretjecanjem ili s optičkim ciljnikom premda je to nepotrebno pa promašuju cilj. Zato treba naučiti pravilnu tehniku gađanja i vježbati na strjeljani, a ne tijekom lova.

Franjo Sokač

Budući da sam prvih pet godina svog lovačkog staža lovio pretežno nisku ili sitnu divljač, kasnije sam dobio priliku da redovito lovim visoku ili krupnu divljač, a najviše divlje svinje. Već više od 20 godina imam tu sreću da kao voditelj lovišta svake jeseni i zime sudjelujem ili organiziram veći broj lovova prigonom i s čekanjem.

Početničke pogriješke: U proteklim sezonama lovova na divlje svinje prigonom sreo sam mnoge lovce tzv. "svinjare", koji većinom love samo divlje svinje pa su potpuno ovladali vještinom punjenja te sigurno gađaju i pogadaju. Jer većina lovaca koji rijetko imaju prilike loviti divlje svinje prigonom, nije savladala ni osnovna načela gađanja lovačkim karabinom crnu divljač u pokretu ili trku.

Mnogi griješe već na početku pogriješnim izborom oružja, tj. idu u lov s onom puškom koju posjeduju. Tako sam jednom promatrao lovca koji se u lovu na svinje prigonom pojavio s karabinom na kojem je bio montiran optički ciljnik s velikim povećanjem. Budući je pogon bio na uskom prostoru, te je rastojanje lovaca na "štantu" bilo vrlo malo, upitam ga prijateljski da li je s tim svojim povećanjem uvježban u gađanju svinja u pokretu zbog uskog vidnog polja snajpera. On mi iskreno odgovori da je to njegov prvi lov prigonom divljih svinja i da u takvim lovovima još nema iskustva!

Savjetovao sam ga da skine optički ciljnik sa svog karabina. Tada je u tom prigonu bez problema odstrijelio divlju svinju na trideset koraka pomoću mehaničkog nišana. S velikim povećanjem snajpera on bi, kako je i sam priznao, svinju u trku na taj daljini vjerojatno promašio uko-

Snimio: Darko Prokeš

liki bi je uopće "uhvatio" u snajper. U tom je lovu sudjelovao i jedan naš poznati "djelatnik", kojem je ovlaštenik prava lova zbog njegovog društvenog položaja dopustio da "ekskluzivno" može pucati na jelena.

Neprikladna puška: Pogled mi zastane na njegovoj pušci i vidim da je to Winchester cal 30 - 30 tzv. "trenta trenta". Ja mu više u šali kažem da je vjerojatno tom puškom krenuo u lov na puhove (mada se oni ne love oružjem već klopama), i da je to preslab kalibar za svinje i jelene. On mi iskreno odgovori da on i nije neki pravi lovac već je tu slučajno u gostima, a pušku je dobio na poklon od svojih prijatelja. Srećom, u tom lovu taj "lovac" nije upotrijebio svoju Winchesterku.

Ciljanje s preticanjem: Drugi pak lovac, koji je u tom pogonu promašio dva praseta upita me (fasciniran s tri praseta koje sam odstrijelio iz mojeg drilinga): "Koliko vidim, Vi ste ne samo pravi lovac već se razumijete i u oružje, pa mi recite, molim vas, koliko preticanja moram dati kad gađam divlju svinju u trku na 30 koraka jer stalno promašujem?"

Odgovorim mu: Na toj daljini ne smijete pucati s preticanjem već morate divljač gađati u prednji dio trupa tj. u plečku, a onda i popratiti divljač puškom. Znači, nema preticanja nego držati nišan na tijelu divljači i to tamo gdje želimo pogoditi! On se nije mogao načuditi kako to da u takvim slučajevima nema pretjecanja!

Puške za lov prigonom: Moj savjet tim lovcima bio je da je, kad je o puškama riječ, najbolja puška za lov prigonom divljih svinja, po mom mišljenju, dvočevka položara - kuglara, popularna "ekspresica". Budući su takve puške dosta skupe za obične lovce (koji teže više "univerzalnim" puškama za svu divljač, kupuju ih smo pravi "svinjari" tj. lovci koji love pretežno samo crnu divljač. Ja sam npr. jako zadovoljan svojim drilingom s jednom karabinskom cijevi, a u glatku cijev stavljam "brenekicu" a u drugu "šesticu" koja je u takvim lovovima "dovoljna" za lisicu, kunu ili divlju mačku. Inače, "normalan" se lovac mora zadovoljiti s onim što ima, a to je obično karabin ili bok-kombinirka - jedna karabinska cijev, a druga sačma.

Sve su te puške sasvim pododne za ovu vrstu lova. Međutim tko ima dobro ležeću dvočevku kuglaru - "ekspresicu" u prednosti je već ovdje, prema većini lovaca.

Utjecaj kundaka na pogodak: Zimi je lovac dobro, "debelo" obučen i ima mnogo više odjeće na sebi nego npr. za vrijeme lova na srnjake ljeti, lovac koji sudjeluje u lovu prigonom mora provjeriti može li svoju pušku brzo "baciti" u rame tj. brzo s njom nišani na oko, i da li mu ona pravilno leži uz lice. Prilikom gađanja preko mehaničkog nišana mora se prije svega paziti na to da strijelac pri brzom uzimanju puške "na oko" uvijek vidi poravnatu mušicu sa zarezom, a ne da mu mušica strši iznad zareza, jer u tom slučaju u praksi dolazi do prebacivanja cilja, a tako, u pravilu, promašuje divljač. Ako kundak nikako ne pristaje uz pojačanu zimsku odjeću, tu onda može savjetom i djelom pomoći samo puškar.

HITAC NA DIVLJU SVINJU

Znakovi pogotka kod divlje svinje

Znakovi pogotka divlje svinje, ili lovački rečeno, pokazivanje pogotka neposredno nakon hitca u većini slučajeva ovisi o jačini i veličini pogođenog grla, mjestu pogotka na tijelu divljači, kao i o zrnu, njegovoj težini i njegovom učinku u tijelu divljači. Budući da divlja svinja ne pokazuje jako znakove pogotka, oni su rijetko opisani pa smo u praksi provjerili kako ona reagira na hitac.

Mladen Lešković

Crteži: Dubravko Zlomislić

Kod većine lovaca rašireno je mišljenje da divlja svinja uglavnom ne pokazuje primljeni pogodak. Malobrojni lovci će po malo, jedva zamjetnoj reakciji, prepoznati područje pogotka. Dakle, reakcija ipak postoji, ne toliko izražena kao kod punorožaca, ali ipak postoji, iako za mnoge nevidljiva. Evo primjera:

■ **Pogodak u kralježnicu:** Kralježnica je kao meta vrlo nezahvalna. To je dugačka, relativno tanka grbava crta koju treba pogoditi. Pogodak iznad ili ispod te crte u većini slučajeva znači gubitak divljači. Hitac u kralježnicu, što bliže glavi, iza uha, trenutno je smrtonosan, jer ju pogađa na samom spoju sa glavom i gotovo u svim slučajevima pored kralježnice razara i žile koje vode do mozga. Takav pogodak obara divljač trenutno na mjestu (pad u vatri) i bio bi idealan kad bi baš uvijek bilo tako. Kod pogotka u kralježnicu metak mora slomiti kičmeni stup. U takvim slučajevima divljač ili pada u vatri (pogodak u blizini glave), ili ostaje paralizirana, nepokretna na mjestu, ali živa.

Kod pogotka u kralježnicu di-

Snimio: Pavle Vratarić

Oprezno s ranjenom divljači

Kad se strijelac približava grlu koje je pogođeno u kralježnicu i oduzeto je (ranjeno), može se dogoditi da se ono s posljednjom snagom zalijeće prema naprijed i pri tome može ozbiljno ozlijediti lovca. Zato joj treba prići sa strane ili odostraga i nastojati je osloboditi mukom samilosnim hitcem.

Divlja svinja se često javi glasnim jukom. Kod pogotka u stražnji dio kralježnice, kod butova, divljač sjedne i ostane sjediti. Ranjeni vepar će se uvijek okretati prema lovcu tražeći mogućnost da napadne, no, njemu je stražnji dio tijela paraliziran i treba brzo uputiti samilosni hitac. Problemi nastaju kad se okrne gornji dio kralježnice ili njeni trnasti nastavci. Divljač pada kao gromom oši-

nuta na leđa sa nogama uvis, oštro se koprcu i nakon nekoliko trenutaka dolazi k sebi i odlazi teturajući uz vrlo malo krvi, mesa, ili sala na nastrjelu. Kod takve reakcije potrebno je brzo uputiti drugi hitac.

■ **Pogodak u noge:** To je vrlo loš pogodak koji ne želi zadati niti jedan lovac jer je rijetko smrtonosan, a divljač na njega ne rea-

gira, osobito ako je u trku. Kod lovca izaziva traumu i žal za izgubljenom divljači, a kod divljači dugotrajnu bol i mučenje.

Kod pogotka često se čuje karakterističan zvuk udara kugle u kost.

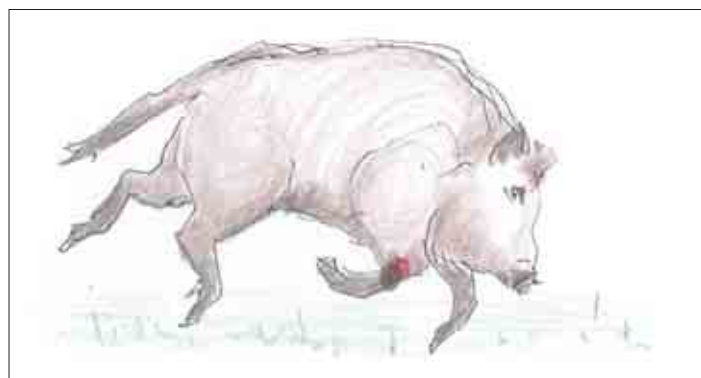
Ako je pogodak u prednje noge, svinja posrne malo prema naprijed, ali odmah staje ponovo na noge i bježi kao da nije pogođena. Na nastrjelu nalazimo ostatke kosti, nešto krvi i koštane srži. Svinje pogođene u prednje noge često ostaju u rdu, odnosno pokušavaju ga preko noći ponovno pronaći.

Kod visokih obostranih propucavanja prednjih nogu, grlo će pasti prema naprijed pokušavajući se ponovno podići. Kod visokih hitaca u stražnje noge, divljač klekne stražnjim dijelom i nakon kraćeg vremena pokušava se odvući u zaklon. Ako je prostrijeljena samo jedna noga, za sve sudionike lova potraga je prava muka i vrlo rijetko uspješna. Preporuča se odmah uposliti oštrog psa krvosljednika koji će pronaći i zadržati divlju svinju prije nego se ova privikne na ranu i samilosnim hitcem joj skratiti muke.

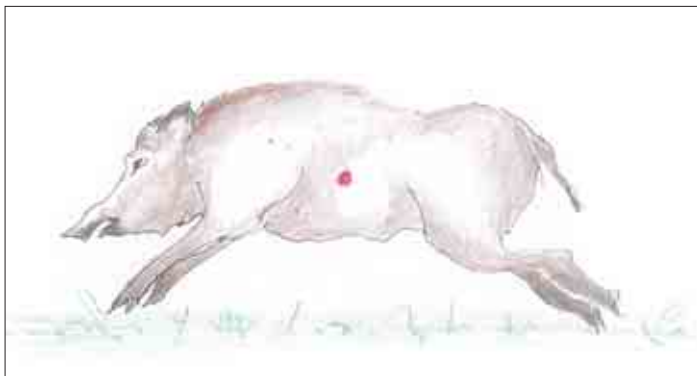
■ **Pogodak u pluća:** Hitac u pluća pogađa plućna krila i divljač pada u vatri. Pogodak u prsni koš razara srce, pluća i veliku aor-

Kod hitca u kralježnicu divljač će odmah pasti s nogama uvis

Kod hitca u prednju nogu grlo će pasti naprijed, ako je pogođena samo jedna noga, uglavnom pobjegne

Kod hitca u pluća grlo počne udarati u stabla i mijenjati pravac bijega i kretati se u polukružnim lukovima

tu iznad srca, a divlje svinje ga različito pokazuju ovisno o biomasi grla i kalibru s kojim je divljač pogodena. Ovisi također i o tome da li je divljač bila u pokretu gonjena sa psima ili je mirno rovala te o mjestu pogotka.

Hitac u pluća pogađa oba plućna krila. Jače grlo može pobjeći prilično daleko od mjesta nastrijela da bi omamljeno od gubitka kisika počelo krivudati i udarati u stabla, pada na bok i ugiba.

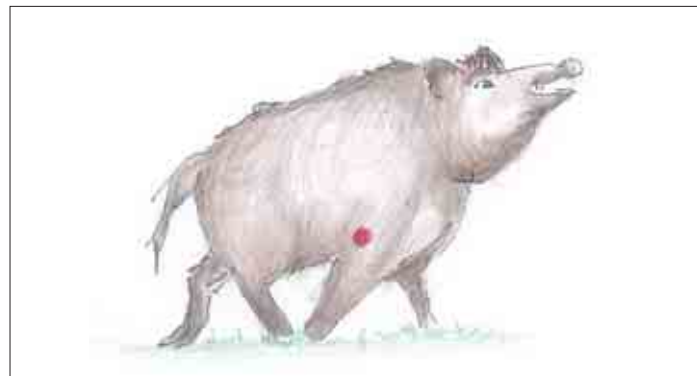
Po primljenom pogotku svinja se trzne prema naprijed. Na mjestu nastrijela, ovisno o jačini strjelne rane, nalazi se ružičasti pjenasti trag krvi.

■ **Pogodak u srce:** Srce divlje svinje smješteno je nisko u tijelu, stoga treba ciljati nisku lopaticu. Pogodak direktno u srce ima samo u rijetkim slučajevima efekt pada u vatri. Najčešće je to kod odojaka gdje je odnos mase srca i ukupne mase tijela manji. Krupne svinje jedva zamjetno pokažu pogodak izduženim trzajem prednjeg dijela tijela prema gore uzdignutom glavom i bježe dalje dok mozak ne ostane bez krvi.

U više navrata svjedočio sam pogodcima u srce standardnim kalibrima 8 x 57 JS, 30 - 06 Spr. Pri-

tom je srce bilo razneseno, a izostala je izlazna rana, dakle divljač je iskrvarila prema unutra, a ipak bijeg je bio više od 100 koraka.

■ **Pogodak iza srca:** U lovu se najviše divljih svinja odstrijeli pogotkom iza lopaticice, dakle iza srca u pluća, koja su po pogotku

Srce divlje svinje smješteno je vrlo nisko pa treba nisko gađati lopaticu da bi se pogodilo srce, pogodak je smrtonosan, ali rijetko pada u vatri

poskoči prednjim nogama i pada nakon kraćeg bijega ili ostaje u vatri, što pak ovisi o stanju divljači kod primljenog pogotka (mirna ili gonjena psima) i kalibru i vrsti zrna.

■ **Pogodak u meko:** Pogodak po sredini utrobe u pravilu je

druže želudac-crijeva, reakcija pogodne divljači neznatna je: ponekad se pogrbi ili klekne zadnjim nogama, manja grla ponekad padnu, zatim ustaju i bježe. Sadržaj želuca i crijeva kao čep zatvore prostrjelnu ranu i krvni trag je slab ili potpuno izostaje. Tako ranjena divljač od bolova ubrzo zalegne, ali se pri preranoj potrazi opet podiže i bježi dalje, često vrlo daleko. Rana je u kraćem ili duljem vremenu smrtonosna, ali bez dobrog krvosljednika divljač je najčešće izgubljena.

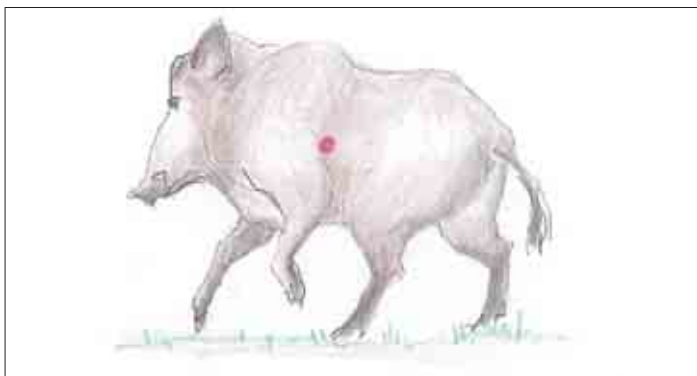
■ **Pogodak u jetru:** Ovakav pogodak ima pri udaljenosti od oko 80 m karakterističan zvuk udara kugle u tijelo. Na toj udaljenosti udarac se gotovo uvijek čuje, naročito ako je pucano sporim kalibrima npr. 8 x 57. Udar kugle u tijelo je prigušen kao kad se udari štapom po mješini s vodom. Kod jakih grla znak pogotka se gotovo nikad ne vidi. Na mjestu nastrijela krv je tamne, gotovo smeđe boje, a ako se pod prstima osjeti fini gris kao tragovi razorene jetre, postoji dobra nada da divljač nije daleko otišla. Hitac u jetru događa se najčešće kad je divljač u

Obvezan oprez pri potrazi

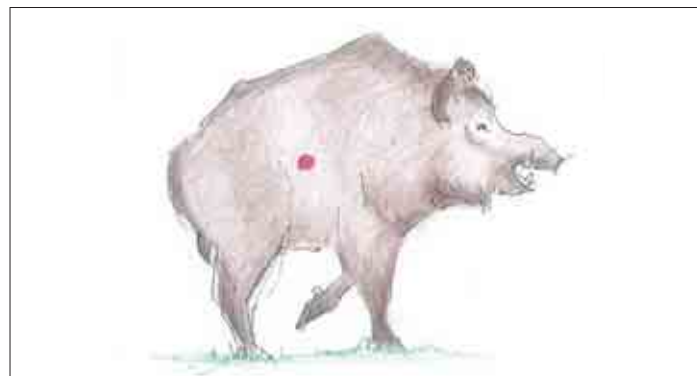
Sudjelovao sam u jednoj brzopletoj potrazi za ranjenim trogodišnjim veprom pogodenim u but kada smo zbog toga izgubili dva dobra psa koja je usmrtio vepar dobro sakriven u grmlju ali prerano nađen. Jednom drugom prigodom moj je kolega u sumrak pucao na krupnog starog veptra, a ujutro ga je išao tražiti sam. Vepar je bio pogoden u but, čitavu noć ga je pekla rana i ujutro je bio jako ljut pa je silovito napao lovca koji se, tek u drugom naletu veptra spasio samilosnim hitcem iz drilinga. Ipak, zaradio je jake razderotine na butu. Zato kod potrage za ranjenim veprom oprez mora biti zapovijed.

više ili manje razorena. Više ako je zrno prethodno pogodilo rebro i otvorilo se, a manje ako je prošlo između rebara i neznatno se deformiralo što se ipak rijetko događa. U slučajevima ovakvih pogodaka svinja vrlo blago

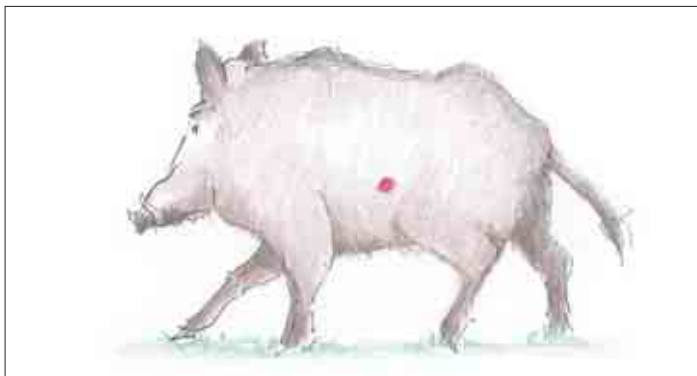
uvijek smrtonosan, ali budući da niti jedan važniji organ nije pogoden, uginuće ne dolazi brzo, divljač pobjegne i teško se pronalazi pa takav hitac najviše uzrokuje gubljenje divljači. Ako mjesto pogotka obuhvaća po-

U lovu se najviše divljih svinja odstrijeli hitcem iza lopaticice

Grlo pogodeno „u meko“ pogrbi se ili klekne zadnjim nogama, padne, ustaje i bježi. Takvim se pogotkom najčešće gubi divljač

Pogodak u jetru je onda kad strijelac gađa u „sredinu“

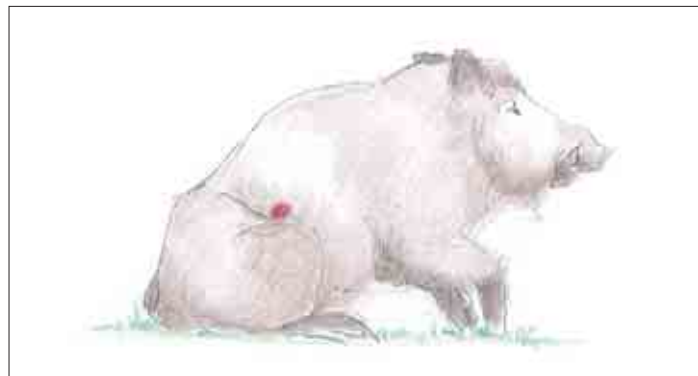
pokretu, što može iziskivati du-
lje potrage. Krupna svinja pogo-
dena u jetra može pobjeći kilo-
metrima, ali se može naći i na-
kon kraćeg bijega. Sve ovisi o
stupnju razaranja jetre, snazi ka-
libra i snazi divljači.

■ **Pogodak u bubrege:** Kod hit-
ca u bubrege pogođenom se grlu
od udarca zrna zadnji dio tijela
gurne u stranu, a manje grlo se
prevrne. Karakterističan znak po-
gotka u bubrege je glasan i ne-
prestan jauk divlje svinje, koji ne

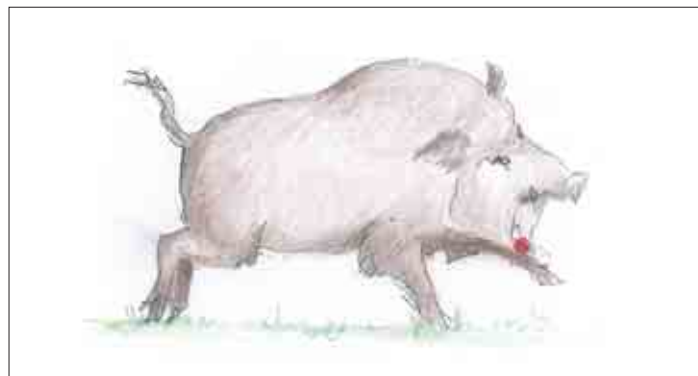
izostaje čak i kod jakih veprova.
Uz bolno glasanje divlja svinja sje-
da na stražnje noge, pokušava se
dići i s izdignutim leđima tetura
polako do sljedećeg zaklona.
Trag krvi je tamnocrven, sličan
tragu jetre.

Sličan jauk kao kod pogotka
u bubrege ponekad se javlja i kod
pogotka u ključnu kost buta, gdje
svinja pada prema nazad, što ni-
je pravilo kod čistog pogotka u
bubreg. Kod pogotka u bubreg
smrt nastupa vrlo brzo.

Kod pogotka u zdjelicu ili vi-

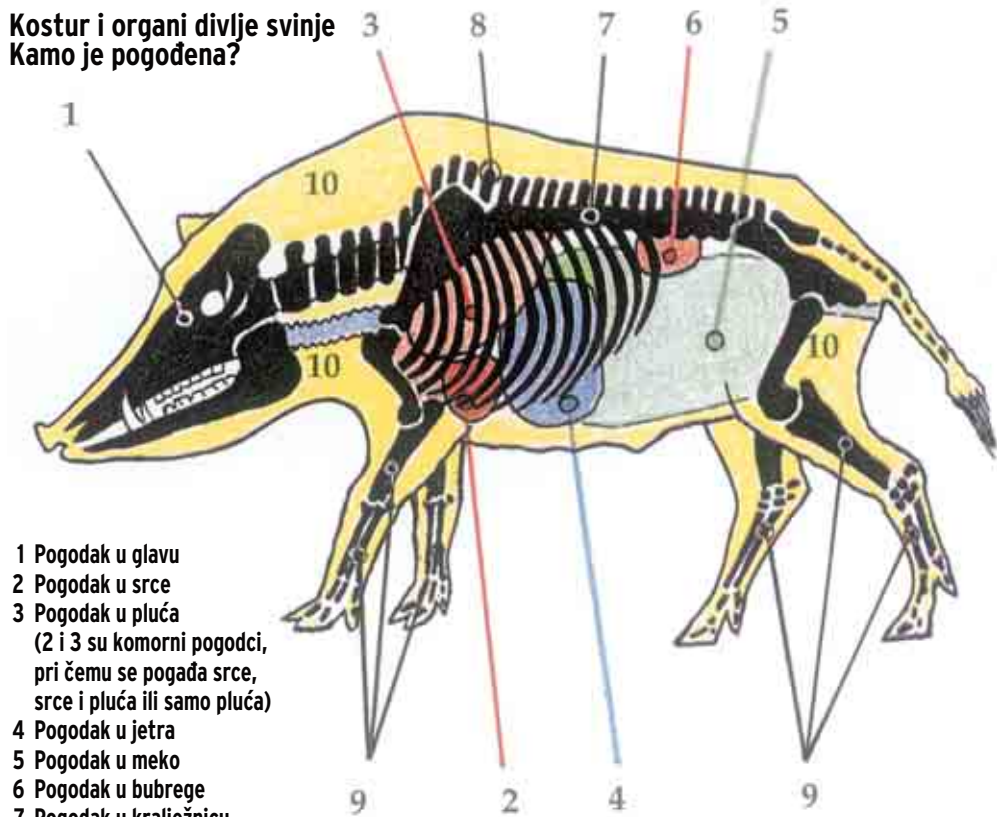

Kod hitca u bubreg grlo s izdignutim leđima tetura polako do sljedećeg zaklona

Kod pogotka u zube svinja pada, diže se i bježi, a potrage su najčešće bezuspješne

Kostur i organi divlje svinje Kamo je pogođena?

- 1 Pogodak u glavu
- 2 Pogodak u srce
- 3 Pogodak u pluća
(2 i 3 su komorni pogodci,
pri čemu se pogada srce,
srce i pluća ili samo pluća)
- 4 Pogodak u jetra
- 5 Pogodak u meko
- 6 Pogodak u bubrege
- 7 Pogodak u kralježnicu
(vrijedi za sve kralješke)
- 8 Pogodak u vrh kralježnice
(na svim produžetcima)
- 9 Pogodak u nogu
(visoki, niski pogodak u nogu)
- 10 Pogodak u mišićje

soko u stražnje noge sa koštanim
fragmentima, svinja će i nakon
mnogo sati muke preživjeti i mo-
guće ju je pronaći sa dobrim
psom krvosljednikom. Prema tra-
govima na nastrojelu treba odvag-
nuti da li je bolje sa potragom
početi odmah ili treba pričekati
najmanje pet sati.

■ **Ostali pogodci:** Za kraj spo-
menimo još neke pogodke koji
su izvedeni sa najvećom pa-
žnjom, pred najboljim psima, a
ipak gotovo nikad ne daju rezul-
tat. To su pogodci kroz zube,
kao i duboki pogodci kroz pred-
nje ili stražnje noge. Kod pogot-
ka u zube većina svinja pokazu-
je sličnost kao kod pogotka u
glavu ili iza uha, padaju preko
glave, ali brzo ustaju i bježe kao
potpuno zdrave. Na mjestu na-
strojela ostaju krhotine kostiju i
izbijeni zubi uz nešto krvave
pljuvačke koja će zavarati laika
da su pogođena pluća. Potrage
mogu trajati danima uglavnom
bezuspješno.

Duboki pogodci u noge ima-
ju isti rezultat. Tako ranjena svi-
nja se ne skriva, teško će zaleći,
a nakon kraćeg vremena više ne
krvari, ne odvaja se od krda i u
većini slučajeva preboli ranu.

Izvor:

Eddgar Bohm: *Lov na divlje svinje,*
Stanek Varaždin 2004.

OBRADA MESA DIVLJAČI

Guljenje kože i rasijecanje crne divljači

Divlja svinja (crna divljač) naša je divljač koja se najčešće lovi, ali i nalazi na kulinarskom stolu pa je rasijecanje njezina mesa poznato gotovo svakome lovcu. No, da bi tehniku rasijecanja i obrade divljačine i mladi lovci bolje svladali pobrinuo se nakladnik "Stanek" iz Varaždina koji je preveo njemačko izdanje i tiskao priručnik "Obrada mesa divljači" iz kojega, uz ljubaznu dozvolu, prenosimo pojedinosti, kako to preporučuje stručnjak iz područja higijene divljači Olgierd E. J. grof Kujawski.

Guljenje kože divlje svinje (crne divljači - odojka, divljeg praseta okoćenog u vremenu od 1. travnja do 31. ožujka prethodne godine, nazime, vepra, krmače) zahtijeva više posla, ako je komad veći. Jedan od razloga za to je kožurica koja čvrsto pranja uz donji dio tkiva. Ona se ne može kao kod jelena potiskivati šakom i prstima, već je valja odstraniti čineći rez za rezom. Kod sna-

žnog odojka, odnosno nazimeta, potrebno je od 2500 do 3500 rezova nožem do potpune obradbe kožurice. Kod starijih primjeraka kožurica na leđima u visini lopatica zadebljana je u tzv. štit. Masno tkivo koje se nalazi u trbušnoj šupljini i leđnu masnoću kasnije možete samljati i napraviti svinjsku mast. Nije nužno uporabiti meso jakog vepra zbog upijajućeg neugodnog

urinoznog mirisa i okusa koji meso čini neuporabljivim. To ćete odmah uočiti pokušate li meso kuhati ili peći. Također, možete staviti malen komad mesa u vruće ulje, odnosno hladno staviti u vodu i prokuhati. Samo meso kao primjesa kobasici od mljevenog mesa od divljači također se ne smije uporabiti.

1. Komad divlje svinje, u ovom slučaju mlade divlje svinje, obješene objema stražnjim nogama na kuke za meso.

2. Počevši od buta, razrežite divlju svinju od sredine tijela sve do zglobova i odvojite rezući okolo.

3. Držite divljač napetu i odvojite kožu od tijela obostrano od trbušne šupljine sve do buta.

4. Rezovima noža odvojite kožuricu od leđa sve do visine lopatica.

5. Zarežite kožuricu na zglobovima prednjih nogu sve do sredine prsiju i nakon toga odvojite preko lopatica.

6. Odvojite kosti kopita i zglobova koje su ostale na kožurici, odvojite kožuricu preko zatiljka i glave.

7. Uхватite rameni dio lopaticu za natkoljenu, otisnite od tijela i rezom preko pazuha odvojite od tijela divljači.

8. Neposredno iza glave napravite rez da biste odvojili glavu i otpilite ju od vrata.

9. Duž rebara, ispod leđa napravite rez za razdvajanje, odrežite rebra škarama ili pilom za kosti.

10. Na prijelazu vrata prema leđima uokolo zarezite meso, nakon toga napravite rez za razdvajanje ili prepilite između dva kralješka.

11. Na prijelazu od lumbalne kralježnice prema križnoj kosti zarezite ukoso u smjeru zdjelice i odvojite leđa.

12. Pošto prepilite prsnu kost spojenu sa zdjelicom kosti, odvojite but stavite zajedno s ostalim odvojenim dijelovima mesa.

13. Kod jače divlje svinje leđa se raskole, zatim se duž leđa nožem zada linija po kojoj će se leđa prepiliti.

14. Prikazane su dvije svinjske polovice odvojene pilom duž kralježnice. Rez pile ide po sredini kralježnice.

Spremanje pojedinačnih dijelova

Divlja svinja (lat. *sus scrofa*) ima jednu zajedničku osobinu sa svojim srodnikom, domaćom svinjom, a to je ukusno meso. No meso divlje svinje znatno je sočnije budući da u svojoj muskulaturi ima više masnih vlakana nego domaće svinje koje se danas tove da budu što manje masne. Uzmimo u obzir i činjenicu da je meso divljih svinja po svojoj strukturi jezgrovitije od mesa uzgojenih srodnika. Kao i kod domaćih svinja, i kod divljih svinja se od leđa mogu do-

biti odresci tzv. *T-Bone* i kotleti. Za to potrebni rezovi pilom uvijek počinju od kostiju. Nakon toga nožem nastavite odvajati kotlete od leđa. Za taj dio najbolje su polovice leđa s komadima od 60 kg i više (vagano s kožuricom). Kao najbolji dio divlje svinje među gurmanima smatra se vrat. Posebno je mesnat (oko 75 % udjela mesa) i zahvaljujući tragovima masnoće vrlo sočan.

Vrijedno je znati: kao i čistokrvne europske divlje svinje, tako su i domaće svinje, koje su potekle od divljih, stoljećima bile tamno čekinjaste. Isto kao i njihovi živući srodnici, one imaju 36 kromosoma, ustvrdio je prof. dr. Alexander Herzog. Tek sredinom 19. stoljeća u Engleskoj su se počele križati domaće svinje tamnih čekinja sa svijetlim azijskim svinjama (koje imaju 38 kromosoma) pa je time nastao temelj za uzgoj današnjih domaćih svinja (sa 37 kromosoma).

1. Leđa mlade svinje s komadom vrata. Prikazani su i već otkoštene mali fileti koji se nalaze na donjoj strani leđa (bedra).

2. Ista leđa, no ovaj put s kralježnicom s izvađenim leđnim mišićima, a pokraj njih oba fileta i komad vrata.

3. Gore: vratna kralježnica bez mesa. Sredina: otkoštene vratni mišići. Dolje: odresci s vratne strane.

4. But odojka s otkoštenom zdjeličnom kosti. Gore, između butova, prikazani su dijelovi mesa izvađeni tijekom otkoštavanja.

5. Otkoštene butovi odojka sa zdjeličnim kostima i otkoštene koljenice i natkoljenice s mišićima.

6. Lopatice odojka s ramenim dijelom lopatice i natkoljenice te već odvojene koljenice s mišićima.

7. Rameni dio lopatice bez kostiju, od gore: meso s ramenog dijela lopatice, obje koljenice, natkoljenice i lopatice.

8. Od lopatice, leđa i buta teškoga komada divlje svinje uklanja se vidljiva masnoća oštrom nožem u tankim rezovima.

Prerada rebra divlje svinje za rolanu pečenku

Komad divlje svinje s pogotkom kroz obje lopatice, ako je ulovljena i čisto razudena, može dati vrlo ukusno meso od rebara s pripadajućom trbušnicom, naročito za vrlo ukusnu rolanu pečenku. Od pribora potrebna je podloga za rezanje, nož za otkoštavanje, nož za meso i "vadžilica rebara".

Uz rebra potrebni su začinski dodaci poput senfa, ljupčca-vrsta začina (bot. *Levisticum officinale* L.), mješavine ljutih začina, papra i soli i vrsta širokog lijevka s pripadajućom mrežicom, kroz koji ćete provući već začinjeno i skupljeno meso. Široki lijevak i mrežicu za rolanu pečenku možete pronaći u trgovini mesarskog pribora. Druga mogućnost, koja se

posebno cijeni u ljetnim mjesecima kad je vrijeme roštilja, dio je rebara nazvan "špic-rebra". Stavite li rebra u maslinovo ulje obogaćeno začinima, dobit ćete pravu poslasticu za grickanje pripremljenu na roštilju.

1. Donja strana rebara: vrhom noža zarezite kožu na kostima od prsne kosti duž rebara.

3. Petlju vadžilice stavite oko vrha kostiju koji viri iz mesa i povucite rebro iz mesa.

5. Plosnato, tanko meso iz kojeg ste izvadili rebra narežite u pravokutnik, začinite i zarolajte.

Kao treća inačica za uporabu nudi se obradba rebara i trbušnice nasjeckane na komade u začinjenu mesnu štrucu ili u bogatu paštetu od divljači.

2. Vrhove rebara oslobodite tako da ih iščupate i napravite mjesta za "vadžilicu rebara".

4. Pretrgnite rebro u hrskavici na prsnoj kosti. Nakon toga izvucite prsnu kost iz mesa.

6. Rolana pečenka koju ste pomoću širokog lijevka ugurali u mrežicu za pečenje, oblikovana od mesa rebara divlje svinje.

Sjeverna zeba

Fringilla montifringilla

Sjeverna zeba, poznata još i kao planinski bitkavac, zebac gorski i dr., dugačka je 14,5 - 15 cm. Mužjak ima tamna leđa, bijele krilne pruge, narančastosmeđa prsa i ramena te bijelu trticu (uočljivu prilikom odlijetanja). U doba parenja lako je prepoznatljiv po crnoj glavi i plaštu (zimi mu je glava tamnosmeđa). Ženka ima svjetliju glavu i trbuh te sivo perje sa strane na vratu. Kljun je snažan. Let je žustar i valovit. Zov je oštro "cviik", pjev je "dzviii". Letni joj je zov "čak-čak".

Crtaj: Durdica Debović

Staništa su joj brezove šume, vrbovi šibljadi.

Gnijezdi jednom godišnje, od travnja do kolovoza, u sjevernoj Europi. Gnijezdo pravi u grmlju ili na drvetu, u obliku kupole od trave, mahovine, perja i dlaka. Ženka u njega snese 5 - 7 zelenkastih jaja posutih smeđim točkicama na kojima sjedi 11 - 12 dana. Mlade hrane oba roditelja oko 14 dana.

Hrani se sjemenkama i insektima. Zimi se hrani na tlu ispod bukve i graba te na poljodjelskim zemljištima.

Kod nas je redovita, široko rasprostranjena i česta zimovalica.

Prema Pravilniku o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama, NN 84/96, za štetu na sjevernoj zebi predviđa se kazna od 600 kn.

Žutarica

Serinus serinus

Žutarica je najmanja od široko rasprostranjenih europskih zeba. Dugačka je 11 - 11,5 cm i smeđožute je boje. Kljun je kratak i debeo. Glava je lagano smeđe isprugana, leđa žućkasta. Odozdo je žute do žutozelene boje s tamnijim prugama i žutom trticom. Mužjak ima izrazito žutu glavu i prsa. Ženka je slabijeg intenziteta žute boje, smečkastija je, s više pruga. Pjev je zvonak i zveketav. Zov je sličan češljugarovom.

Crtaj: Durdica Debović

Staništa su joj rubovi šuma, šumarci, otvorena područja s drvećem, gradski parkovi, voćnjaci i vrtovi.

Gnijezdi dva puta godišnje od travnja do srpnja. Gnijezdo od trave, lišaja i dlaka gradi u gustim krošnjama niskog drveća. Rub gnijezda obložen je blatom. Ženka u gnijezdo polaže 3 - 5 bjelkastih jaja posutih crvenosmeđim pjegama na kojima sjedi oko dva tjedna. Mlade hrane oba roditelja 14 - 16 dana.

Hrani se sitnim sjemenjem.

Kod nas je redovita, široko rasprostranjena i česta, gnjezdarica selica, stanarica, preletnica i zimovalica.

Prema Pravilniku o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama, NN 84/96, za štetu na žutarici predviđa se kazna od 600 kn.

Priredio: Boris Debović

Zlatan

Lilium martagon L.

Zlatan, poznat još i pod nazivima ljiljan zlatan, zlatoglavi lijer, vrtoglav, zlatoglav, turska čalma i dr., zeljasta je trajnica visoka od 30 do 60 cm. Na vrhu gole i uspravne zelene stabljike (koja po sebi može imati i crvene pjege) ima cvat sastavljen od 3 do 10 svijetlozelenih pognutih cvjetova. Na polovici stabljike ima pršljenasto raspoređene dugoljasto eliptične listove dugačke oko 15 cm i široke do 4 cm. Listovi su sjedeći, s kratkim dlakama i cjelovitim rubom. Mesnati cvjetovi s tamnijim pjegama imaju poseban miris koji je najjači uvečer i noću. Prašnici su narančastosmeđe boje. Zlatan je varijabilna svojta i po boji cvjetova i po dlakavosti. Po boji, cvjetovi mo-

gu biti gotovo bijeli ili tamnocrveni s purpurnim pjegama. Ima podzemnu jajastu lukovicu zlatnožute boje. Razmnaža se vegetativno i sjemenom.

Raste na rastresitim i bogatim tlima, neutralne do kisele reakcije, među grmljem, uz rubove šuma te na skrovitim čistinama brdskih i planinskih livada. Pojavljuje se pojedinačno ili u malim skupinama. Kod nas se može naći u Slavoniji, Hrvatskom zagorju, Kalniku, Medvednici, Žumberačkom i Samoborskom gorju, Lici, Velebitu, Biokovu, Turapolju i Gorskom kotaru. Cvijet na slici snimljen je na Žumberačkom gorju, u blizini sela Kravljak.

Zbog branja čitave biljke, brojnost joj se smanjuje te je od 1970. na svim prirodnim nalazištima zaštićena Zakonom o zaštiti prirode.

Pripremio i snimio: Boris Debović

**ZABRANJENO
BRATI!**

Nije grijeh, ako je dobar smijeh

Lovačkih pravila i običaja lovci se drže ovisno od lovačkog društva, kraja i, nadasve, shvaćanja lovačke kulture. A tamo gdje ih se ne poštuje prekršitelji se kažnjavaju "rundom" pića i sličnim kaznama, što izaziva smijeh i zadirkivanje kolege koji se ogriješio, to izaziva sveopći smijeh, a to veselje je, zapravo, smisao i svrha druženja i ovakva „kažnjavanja“.

Postoje razna pravila, običaji i navike na kojima inzistiraju lovci, različito od sredine do sredine. Isto tako, postoje lovačka pravila koja se nigdje ne smiju (ili ne bi smjela) kršiti. Primjerice, slaganje „štreke“ ulovljene divljači: većini je lovaca poznat red i način slaganja divljači, što podrazumijeva i prethodne radnje od kojih je najvažnija da se sudionici lova vrata na zbornom mjestu za davanje počasti i podjelu divljači. Sve je manje prisutna nekadašnja praksa da su se lovci, spremivši u ruksak odstrijeljene zečeve i fazane, ili u prtljajnik krupnu divljač, razišli svaki svojim putem.

Evo jednog primjera: nakon uspješna lova "štreka" je složena, počast divljači obavljena i, po abecednom redu prema lovnim pravima, podjela ulova započela. Na red je došao i mladi lovac D. Da li zbog uzbuđenja ili treme zbog toga što ga ostali gledaju, on se na spomen svojega imena javio, zakoračio po pripadajućeg mu fazana koji je bio u prvom redu i pritom prekorao drugi red "štreke". Prisutni lovci u zboru, na počasti ozbiljni i mirni, ispod šiltova kapa i oboda šešira kao jastrebi paze i vrebaju na sve pokrete koji se mogu preokrenuti u predstavu. Čim je D. zakoračio, vrijeme kao da je stalo, a bezbroj se lovačkih glasova u jedan optužujući glas slilo. On se, siromah, u pokretu "smrznuo", nijemo gledajući što ga je snašlo!

- Pa nisam..., pa znam..., pa sam se zabunio..., pokušao se opravdati!

Ali prijateljska lovačka srca, ovog puta bila su vrlo kruta, našla su prekršitelja, krivca, žrtvu. Nema milosti: Za ovu povredu lovnog reda lovac D. se kažnjava s jed-

Jedanaest lovačkih grijeha

1. Dolazak i sudjelovanje u lovu u vojničkoj, radnoj ili sličnoj nelovačkoj odjeći.
2. Sudjelovanje u lovu i lovnim okupljanjima noseći crne, bijele ili neke druge nelovačke čizme.
3. Dolazak na zbor, prozivku ili počast divljači s upaljenom cigaretom ili bez lovačkog pokrivala za glavu (kape ili šešira)
4. Neotvoreno (vidljivo) oružje kod lovačkih stajanja; što podrazumijeva pušku prelamaču prelomljenu, a karabin s izvučenim zatvaračem.
5. Diranje nogom ulovljene divljači.
6. Sjedenje na divljači ili oslanjanje na istu (naročito) kod slikanja.
7. Prelaženje preko štreke ulovljene divljači.
8. Vješanje na trofejne dijelove divljači bilo čega osim pripadajućih medalja.
9. Otimanje donesene lovine ili zapovijedanje tuđem psu i hranjenje tuđeg psa.
10. Diranje tuđeg oružja bez vlasnikovog odobrenja.
11. Neovlašten potpis na krštenički štap.

nom gajbom pive kojom je dužan kolege lovce počastiti u sljedećem lovu, odmah je lovnik presudio i objavio uz glasno odobravanje ostalih lovaca.

U drugom "pogonu" u lovačkom domu, uz vrući gulaš i hladno vino svi su bili raspoloženi, a odjednom je primijećena jedna lovačka kapa obješena na jelenski rog. Lovnik, koji je to primijetio, ili su mu lovci dojavili, mudro šuti, čeka da se objed završi, neka svečarsko raspoloženje poraste, a onda će:

- Čija je ova kapa?

- Moja! - javio se stari lovac F.

- Odlično. Sada ju uzmi, a za kaznu što ne poštuješ jelenski rog, u sljedećem lovu čistiš svojim vinom, ali pazi da bude cijepljeno, a ne noja! - presudio je lovnik.

Zatečen, u nevjerici, F. je nijemo gledao: što ga je to, nakon toliko godina lovačkog staža snašlo. Knedla u grlu i krv u obrazima zaustavili su mu svaku riječ. Ali, red je red i mora se poštivati. Sjetio se da je jednom dok je gostovao u susjednom lovačkom društvu, za istu takvu pogriješku krivac trebao na eks popiti dva deci vina.

- Kolege lovci! Pri kraju našeg današnjeg druženja i krštenja lovac možemo potvrditi izrečene lovnikove mjere našim kolegama D. i F., uz napomenu da to nisu kazne, već je to čašćenje koje će oni privrediti svojim kolegama njihovo plaćanje školarine za novostečena znanja lovačkog primjerenog ponašanja i poštivanja lovnih običaja - objasnio je na kraju predsjednik društva.

Napomena: Ovo su, uglavnom nepisana lovačka pravila lijepog ponašanja koja se prenose generacijama i koje lovci uglavnom poštivaju, ali nisu obvezna. Kad ih netko prekrši, kažnjava se, ali to kažnjavanje nije ozbiljne naravi, već se ono upriliči zbog zabave i smijeha ostalih sudionika lova. U praksi se pokazalo da svakim takvim "plaćanjem školarine" prekršitelji, a i prisutni, puno nauče i poslije uvijek paze da im se štogod od zabranjenog ne dogodi!

Stjepan Hren

Jela od fazana

prema receptima Višnje Ogrizović

Fazan je naša najčešće pripremana pernata divljač i kod nas je vrlo omiljeno jelo koje se priprema na stotinu različitih načina. Postao je omiljen i stoga što se on i umjetno uzgaja pa ga možemo imati na stolu u svako doba godine. Na hladnom mjestu u perju može stajati i do tjedan dana, što lovci nazivaju „zrijenjem“, a očišćenog se, na hladnom mjestu, može držati u pacu i do dva tjedna. Perje se čupa sljedećim redoslijedom: najprije s leđa, onda s vrata i glave, s nogu pa s repa da bi se na kraju očupalo s grudi i to pažljivo kako bi kožica ostala čitava jer je vrlo ukusna i smatra se poslasticom. Crijeva se odstrane, a ostavlja se jetra, srce i želudac.

À la suvorov

Pripremite: fazana teškoga oko 1,5 kg, 40 dag gusje jetre, 25 dag gljiva, 2,5 dl madeire ili sličnoga slatkastog vina, 1,5 dl soka od pečenja, sol, papar, dimljenu slaninu, ulje

U malo posoljenu vinu prokuhajte jetru, a zatim sitno narezane gljive. Skuhanu jetru metnite u očišćenog fazana. Omotajte ga tankim ploškama dimljene slanine, zavežite koncem i pecite 25 minuta. Tada dodajte gljive sa sokom i sok od pečenja, posolite i popaprite. Sve metnite u vatrostalnu posudu i hermetički je zatvorite. Pecite još 15 minuta i poslužite.

S narančama i orasima

Pripremite (za 4 osobe): fazana, 5 dag maslaca, sol, papar, 1 kg neočišćenih oraha, 1 dl crnog vina, 2 naranče

Očistite, posolite i popaprite fazana. Očistite orahe, a s naranče skinite gornji, žuti sloj kore i narežite na rezančice (samo ako kora nije prskana kemikalijama). Iscijedite sok od naranča. Fazana popržite sa svih strana da dobije lijepu boju, zalijte vinom i narančinim sokom te dodajte orahe. Posolite i popaprite. Kad provri, smanjite temperaturu, poklopite i pirjajte 45 minuta. Na kraju ukasite rezančicama narančine kore.

S konjakom i vrhnjem

Pripremite (za 6 do 8 osoba): 3 fazana, 1/4 šalice maslaca, 8 žlica sitno nasjeckanog luka, 1 dl vinjaka, 2 šalice pileće juhe, sol, samljeveni papar, 3 ploške dimljene slanine, 4 dl gustog vrhnja, 2 žlice sitno naribanog hrena, malo mljevene crvene paprike

Fazane očistite i narežite. Oljuštite i nasjeckajte luk, ispržite ga na maslacu samo dopola, tj. da postane staklast. Dodajte narezane fazane i dalje pržite da dobiju boju. Kad porumene, prelijte vinjakom i zapalite. Kad se plamen ugasi, zalijte pilećom juhom, posolite, popaprite i na meso rasporedite narezane komade slanine. Pirjajte prelijevajući sokom otprilike 45 minuta. Izvadite meso, dodajte vrhnje i hren pa kuhajte da se zgusne. Prelijte preko mesa (i slanine, koju metnite između mesa) i pospite mljevenom paprikom.

Na istarski način

Pripremite: fazana teškoga 80 - 100 dag

Za marinadu: 10 dag luka, 4 dag češnjaka, 25 dag korjenastog povrća, 1/2 kiselkaste jabuke, litru bijelog vina, 10 - 15 bobica brinja (borovica), 2 - 3 listića žalfije, 1 - 2 listića lovora, sol, papar

Za umak: ulje, 5 dag dimljene slanine, korjenasto povrće, 2 dag pekmeza od rajčica, 3 dag brašna, 15 dag šampinjona, džem od brusnica, naribani sir

Očistite fazana, raspolovite, i polovice stavite u zdjelu. Posebno skuhaite sastojke za marinadu sa 3 litre vode i ohlađeno prelijte preko fazana.

Nakon 24 sata marinadu odlijte, prokuhajte, ponovno njome prelijte fazana i ostavite još 24 sata. Narežite fazana na 8 - 10 komada i pirjajte na ulju zajedno s nasjeckanim korjenastim povrćem iz marinade i svježim. Kad sve porumeni, umutite brašno i rajčice pa zalijte na meso s procijedom marinadom i vodom. Omekšano meso izvadite, umak procijedite, umiješajte protisnuto povrće.

Posebno ispirajte gljive i stavite u umak kad i meso.

Možete dodati brusnice ili vina. S time se poslužuje domaća tjestenina fuži. Pospite sirom.

U loncu

Pripremite (za 4 osobe): lijepog fazana, 10 dag dimljene mesnate slanine, 10 dag svježeg crnog kruha, 2 dl kiselog vrhnja, 8 dag svinjske masti, 3 dl bijelog vina, papar, sol

Fazana pažljivo očistite, posolite i gusto nabodite uskim vrpčama hladne slanine ili ga njome ovijte i svežite koncem. Položite ga u dubok lonac, prelijte zagrijanom mašću, dolijte malo tople vode i poklopite. Čim fazan počne cvrčati, polako ga ali redovito prelijevajte vrhnjem, da omekša kuhajući se. Zgotovljenoga prelijte vrućim vinom, ponovno poklopite i pirjajte još nekoliko minuta.

Zatim ga izvadite iz lonca, skinite s njega slaninu i stavite ga u zagrijanu pećnicu. Slaninu narežite i popržite da postane hrskava. Fazana pažljivo narežite. Sok zagrijte, a da bi bio gušći, metnite u nj naribanu sredinu kruha, protisnite ga i još jednom prokuhajte i poslužite s fazanom.

Fazan s umakom

Pripremite (za 4 osobe): 50 - 60 dag kuhanoga ili pečenoga mesa od fazana

Za umak: 1 dl jogurta, 1/2 dl majoneze, 1 kiselu jabuku, 1/2 žlice naribanog hrena, malo peršinova lišća i koromača, sol

Upotrijebite ostatke kuhanoga ili pečenoga fazana. Za umak dobro promiješajte jogurt s majonezom, dodajte sitno naribanu kiselu oguljenu jabuku, hrena po ukusu te nasjeckanog peršina i koromača (ili nekoga drugog začinskog bilja), te posolite. Hladno meso narežite i prelijte umakom. Možete ukasiti na rezance narezanom zelenom salatom.

LOVAČKA PRIČA

U tri oka

Marka sam bolje upoznao, kada sam "hvatao vezu" za pripravnički staž i polaganje lovačkog ispita u njegovom lovačkom društvu. Čak sam se i prijavio da stanujem kod nje-ga u malom mjestu, iako sam stano-ovao u gradu. Marko se volio šaliti. Kada smo tu urotu oko ispita u njegovoj kući kovali dru-mom je prolazio poštar.

- Vidiš li ovog čovjeka? Stano-vat će kod mene, a on će ti za Novu godinu dati litru rakije, kao što ti i ja dajem.

Ženu je pretplatio na časopis, za koji sam tada pisao, a poslije joj je govorio kako nešto "muti s novinarima". Žena se branila, no časopis joj se svidio i nije ga ot-kazala. Zapravo, Marko je bio taj, koji je volio "šarati", no to je dru-ga priča.

Moj urednik je isto bio lovac i kada je prvi put gostovao u ta-da već "našem" lovištu, Marko je poslije lova poželio popričati s njim "u tri oka". Porazgovarali su, a urednik je tek kasnije sa-znao kako su stvarno razgovara-li "u tri oka". Marko je imao jed-no stakleno, posljedica mladić-kog nestašluka, povod za mnoge Markove šale.

S jednim okom je vozio auto-mobil i to puno bolje od mnogih s dva oka. Jedino je znao plašiti svoje sputnike tako da je vozio s jednim zatvorenim okom, a ne-ki nisu bili sigurni je li zatvorio stakleno oko ili ono zdravo.

Naravno, kada je vozio, morao se više okretati, a i inače je to če-sto činio - kad god bi vidio zgod-nu žensku. Da pogleda lijepu že-nu nije mogao odoljeti ni kada je bio sa svojom suprugom, no tada samo onoliko koliko je mogao di-skretno i bez okretanja glave.

U lovu sam se volio šaliti, kao što to lovci obično rade. Stavio sam mu kamen u naprtnjaču. Mi-slio sam, nije to neka šala, a ne-će ni znati, tko je to učinio. Već sam zaboravio na to, kada sam kod kuće u naprtnjači našao ve-liku staru cipelu. Žena je rekla:

- E, jesi mi donio lovinu.

Vjerojatno je najbolja šala bi-la ona koju je Marko priredio svojoj grupi lovaca. Preostao je još jedan pogon u lovu na zeče-ve i fazane, a poslije toga - zajed-

nički ručak. Marko se ponudio pripremiti jelo. Lovci su se izne-nadili, jer Marko to nije nikada radio, ali ništa nisu posumnjali. Između ostalog, za jelo su bili ražnjići na žaru. Bili su ukusni i svi su ih kušali osim Marka

- Jeo sam, dok ste vi bili u lo-vu - opravdao se.

Marko je ostavio jedan ražnjić i, kada se ohladio, ponudio ga je svezanim lovačkim psima. Svaki je, reklo bi se, s gađenjem, okre-nuo glavu.

- Eto, što ste jeli, ono što ni psi neće - ražnjiće od lisičjeg me-sa. Ne bojte se, meso je pregleda-no na trihinelu. Ako u Kini jedu tu pse, možete i vi njihovu roda-ku liscicu.

Kolege-lovci su naučili na Markove šale, pa i one neslane. Ovaj put su malo više zalili ražnji-će i smišljali kako vratiti Marku. U tome nisu uspjeli, barem ne is-tom mjerom.

Jednom su lovci odstrijelili medvjeda, koji je bio "prolazna" divljač u našem lovištu. Krzno i glavu su dali preparirati kao tro-feju i ukras, meso je pregledao na trihinelu mjesni veterinar i rekao da nije zaraženo. Dio je slamuren i osušen na dimu i zraku, a od os-tatka su napravljene kobasice. Sve je bilo dobro začinjeno i zajedno sa sirom dobra podloga za piće uz lovačke razgovore.

Jednom je stari Nikola, koji je bio najstariji lovac u društvu i počasni član navratio u dom .Jeo je medvjedinu i pio s lovcima. Kada je došao kući i legao pored babe, navalio je na nju. Ona je ustala i upalila svjetlo.

- Što pališ? - pita Nikola.

- Hoću vidjeti, jesi li to ti?

Nakon tog događaja Nikola priča kako je medvjede meso afrodizijak, Marko je sazvao hit-ni sastanak lovačkog društva u domu. Predložio je, a to je jed-noglasno usvojeno, da se o "slu-čaju s medvjedinom, Nikolom i babom" i kako medvjede meso djeluje kao afrodizijak, nikome ne priča.

- Ako ne budete šutjeli, morat ćemo naseljavati medvjede u lo-vište, a tko će onda plaćati štete - rekao je Marko.

Zoran Timarac

LOVAČKA SVAKODNEVICA

Na tatinom krštenju

Mali je Matej još u pidžami s prozora mahao svom ta-ti koji je odlazio u lov, a on je brižno spremao pušku u prtljažnik, smiješeći se pozdra-vio sina i sjeo u auto svog prijate-lja Mladena. Danas popodne je lovačka veselica sa krštenjem. Njegovog tatu i još dva novaka će svečano primiti među lovce. Doći će puno ljudi, a među nji-ma i on i mama.

Sve je to veselilo bistrog dje-čaka, ali nešto ipak nije razumio. Govorilo se da će tata dobiti ba-tina. Zašto bi dobio batina? Za-to jer je lovac?

Susjed Ivo, koji im je često dolazio u kuću, pričao je o to-me s nekim posebnim zadovolj-stvom. Lakše mu je bilo što se i tata tome smijao. Znači ništa strašno. Nije mogao dočekati popodne da vidi to neobično krštenje.

U velikoj sali lovačkog doma sve je bilo spremno za zakusku. Mama i njene prijateljice su se zaista potrudile da sve bude na svom mjestu. Dakako, i Matej je pomogao. Slagao je pribor, sal-vete, ali i vrlo često gledao kroz prozor.

- Evo ih, dolaze! - povese-li se dječak kad su prvi automobili dolazili na prostor ispred doma.

Lovci su dobro raspoloženi ulazili polako u salu.

- Pogledaj ih, sve jedan krup-niji od drugoga - pomisli Matej.

U rukama su gotovo svi ima-li kratke, drvene prutove. Neki su bili lijepo izrezbareni.

- Hej, jesi li ti Miljenkov ma-li? - zapita jedan lovac gledajući ga.

Matej zbudjeno kimne.

- Danas ćemo tvog tatu dobro namlatiti - reče jedan gorostas.

Glasan smijeh se razlijegao dvoranom.

- Zar će ga stvarno s ovim udarati? - pitao se dječak u sebi, po prvi put osjećajući neki čud-ni strah.

Odmah potom, osjeti blagu ruku na ramenu.

- Ne boj se, veliki dečko, ja ću ga braniti - topli glas je dolazio od najstarijeg lovca u društvu, gospodina Antuna.

- Vi ćete ga braniti, ali kako? - zapita starca glasom punim na-

de.

- Bit ću odvjetnik tvom tati.
- Odvjetnik? - još se više zbu-ni dječak.

- Naravno, ovdje će biti i su-dac i tužitelj. I sve što ide uz to, ali u šaljivom tonu.

- Zar će ga zbilja batinati? - za-pita još jednom Matej, nehotice pogledavajući prema štapovima.

- Ma samo malo, tek da ne za-boravi svoje krštenje. To je tra-dicija, mi stari lovci smo to pro-šli - nasmije se stari Antun.

- Zar i vi?

-Pa rekao sam ti, svi. Bez to-ga se ne može postati lovac.

Matej je najviše uživao kad je čuo sva ta smiješna pitanja, ali i još smješnije odgovore.

Kad je tata točno odgovorio, poželio je zapljeskati.

- Miljenko, koliko vrsta svra-ka postoji? - pitao ga je jedan lo-vac.

- Dvije vrste: crnobijela i bije-locrna- nasmijao se tata svom odgovoru.

- Odlično, bit će manje bati-na - veselila se mama koja je ta-koder pratila predstavu.

Sve je do kraja prošlo u vese-lom raspoloženju. Čak i udara-nje novih lovaca nije za Mateja izgledalo tako strašno. Tata se doduše držao jedno vrijeme ru-kama otraga, ali ipak sa smije-škom. Podnio je to kako i doli-kuje, muški i lovački.

Kad je došlo vrijeme da se pođe doma, Matej je prišao An-tunu, tatinom lovačkom brani-telju.

- Drago mi je što smo se upo-znali - reče dječak rukujući se - moram vam nešto priznati. Sad sam tek shvatio zašto je tata ju-čer od mene tražio da mu posu-dim kožni novčanik.

- Ha, stavio ga je u stražnji džep hlača - reče starac - mudro, mudro.

- Eto, i ja sam u nečemu pri-donio - reče ponosno Matej.

- Baš mi je drago. Sretan put mladiću - nazdravljao je Antun časom - mi ćemo stariji još ma-lo ostati.

Dječak pogleda po dvorani, ne znajući da je prava lovačka fešta tek počela.

Žarko Skok

LOVAČKI ZAPISI

Suri

Nije bilo lovca ovog kraja koji nije čuo za Surog, pravu pravcatu grdosiju i mudrijaša među veprovima. Oni koji su ga sretali pričali su da je toliko velik da ni šumskom vlakom ne može proći, a da ne očeše neko stablo, pa je nekad bio veći, nekada manji, a ponekad su mu kljove poput sablji izvirivale iz razjapljenih čeljusti zveckajući pri hodu.

Ivan je bio istinski lovac i o lovu je znao sve. Čovjek sitna rasta, pola čovjeka, kako se i sam sa sobom znao često našaliti. On je ponajbolje poznao Surog, ali o tome nije volio pričati, pa ni onda kada bi se cijelo društvo nedjeljom popodne znalo sastati u obližnjoj seoskoj birtiji i popiti koju više od starog Ivana nisu uspjeli izvući niti riječ. Znao bi on samo u iznimnim prilikama onako kroz brk dobaciti "veprušina jedna" i tada bi nastao tajac. Svi bi načulili uši očekujući nešto više, ali on bi se samo nasmiješio i odmahnuo rukom.

Prolazili su dani, mjeseci i godine, a Suri je i dalje bio glavna tema lovačkih krugova. Ivan je posustajao, godine su činile svoje, ali u očima mu se još uvijek vidio onaj sjaj, volja i htijenje za lovom. U obližnjim su se planinama odstrjeljivali pravi gorostasi i svi su mislili da je baš to Suri. Htjeli su steći tu toliko važnu slavu, ali što bi im to vrijedilo kada bi na kraju ipak Ivan morao dati svoju zadnju riječ jer, kako bi stari svijet rekao, on je za to bio zadužen od Boga i ljudi.

Moja je priča počela jednog hladnog zimskog popodneva. Odmarajući se u toplini doma iz polusna me prene kucanje na vratima. U trenu poskočim, otvorim vrata, kad tamo stari Ivan. Iznenadjenju nije bilo kraja, a kako i ne bi kad mu preko ramena još i puška visi. Brzo se snađem, ponudim ga da uđe, a on samo promrmlja: "Hajde, mali, spremaj se, jer nema puno vremena". Ubrzo shvatim njegove riječi, obučem se, dohvatim opremu i poskakujući krenem za njim i to baš kroz susjedov vrt gdje sam ga kao mali znao kradom promatrati kako odlazi na svoju čeku koju je tako ljubomorno znao čuvati. Ubrzo smo stigli podno stare bukve sjemenjače na kojoj se prostirala svima dobro znana Ivanova čeka. Tu sam zastao i nepomično nastavio zuriti u Ivana koji je oprezno prišao do kaljužišta i iz džepova izvadio nekoliko šaka kukuruza zabacivši ga po obližnjem grmlju. Popevši se na čeku, udobno smo zasjeli. Ivan me pogleda ispod oka i reče: "Vidiš, mali, tu će doći Suri i nigdje više, a mogu oni po svoj toj silnoj planini lutati, ali uzalud im bilo". Vrijeme je lijeno odmicalo, vjetru ni daška, pravi trenutak za čekanje. Ispod oka sam stalno zagledavao u Ivana koji je očima šarao od grma do grma, od stabla do stabla. Glavom mi prođe misao da će uskoro pasti mrak i trebat će krenuti kući, ali u tom trenutku tišinu presiječe oštra lomljava suhog granja. Ivan me dohvati za ruku dajući mi do znanja da nešto dolazi. Sada je već sasvim blizu, dašće, stenje, zvečka kljovama da se cijela šuma ori. Ivan tiho prošapta: "Suri je". I samo što je to rekao pored kaljužišta se ukaže prava pravcata grdosija. Dohvatim pušku, nanišanim i odapnem, a Suri poskoči pa se protegne koliko je dug i širok. Opresno smo prilazili, a on sve veći i veći dok su mu kljove poput sablji izvirivale iz razjapljenih čeljusti. Ivan mi veselo pruži ruku i čestita govoreći: "Eto mali, to je Suri". Osmjeh mi se protegne od uha do uha, veselju nije bilo kraja. Bila je to prava lovačka fešta kakve nije odavno bilo. Nije prošla ni godina, a stari Ivan ode u neka druga lovišta. Selom su kružile priče da su te noći i planine jecale, ali priče su priče, i da ih nema, ni sela ne bi bilo. Ja i dalje odlazim na Ivanovu čeku i često se sjetim starog Ivana i Surog i dobro znam da se njih dvojica i dalje nadmudruju i smišljaju neke nove priče.

Bruno Starčević

Zakaj je tak?

A mogle je biti i drugač, a zakaj nije drugač pitaju se lovci "Sv. Huberta" Bedekovčina. Mislili smo na poštene odluke onih koji nas sude i nismo zeli advokata kad peneze nemamo. I sad poslušnite kaj se je zbiljo. Osoba X tuži da mu je srna potrla altu, Audija 80, potrla obadvije lampe, vezni lim, kiler i haubu. Je, i to je moguće, je, i to je moguće! Ali kak je srna tak duga od fara do fara? A ščem je zdrobila vezni lim? To je morala biti žirafa! Cijeli slučaj je montirani da se odnekud dobiju penezi, a na ceste nema traga kočnja. Nišči nije nič videl, krvi nema, srne nema! I tak velika šteta, a brzina je bila 30 km/h znajući pri temu čudu da je srna slaba i plaha živina i sa najmanjim sudarem z autom ona pada - strada.

A za ovaj slučaj molim čitateljstvo koje ima sluha da nam se javi kao pravna pomoć ili bar za utjehu. Štetu treba platiti oko 17 000 kn, a letrika vrijedi 10 000 kn, a rezervni dijelovi su nabavljeni na črne bez račune. I na kraju ostaje glaka za koju je gospon policajec rekel da je od srne, ali nemre reći kakva je bila, svijetle ili tamne boje. I zakaj se sud mre zgrabiti kad niti glaka niti nije od srne?! Niti je vještačena kad je nije ni bile. I veštaka sme trebali platiti teri nigdar nije videl smu fuste. On je bil protif lofca, kad sem pital suca kak se te ponaša, rekel mi je: "Ja moram nekuga osuditi - unda ste te vi, lofci!"

Lovozakupnik
Juraj Mirt, Bedekovčina

LOVAČKI VICEVI

Igra riječi

Negdje u nekom splitskom kafiću začuje se glas žednog lovca:

- Konobar, ja bih malo pivo!
- Pa, pivaj, čoviče, ko ti brani!

puta sam ponavljao peti razred i lovački pas mi je bio broj pet.

- I, je li taj pas bio prvi u toj utrci?
- Ne, peti.

Emanuela Blažević, Solin

New York

Došao lovac u New York i unajmi stan. Kad je došao u stan, vidi da je stan pun miševa, hoće to prijaviti gazdi, ali ne zna engleski. Zove lovac gazdu pa će skontat nešto:

- What's problem?
- Mmmmm... Tom... and... Jerry... u know??
- Yes, I know!
- Mmmmm.....e pa Jerry....

Odustao

Ujutro muž lovac kaže ženi da ne ide u lov. Žena oduševljeno kaže: "Zar si odustao od lova?" "Ne, ne mogu naći pušku!"

Razlika

Koja je razlika između puža i muža? Obojica imaju rogove, sline za ženama i misle da je kuća njihova.

Drvo

Vozi se lovac Ivo kroz šumu te se zabi je autom u drvo. Uzme on sjekiru i počne sjeći drvo. Nailazi Štef te pita: „Ivo, zašto rušiš to drvo?“ Ivo mu odgovori: „Moram, jer mi auto nema rikverc!“

Franjo Sokač

Broj pet

Razgovaraju dva lovca:

- Znaš li ti da je meni broj pet najrsret-niji i najbolji?
- Pa kako?
- Pa vidiš, imam petero djece, pet žena, živim u ulici petog petaša broj 5, pet

Točna rješenja iz br.11/2009. jesu: nazimad, bedrenica, močvarica. Ovom prigodom su u Zagrebu u Nazorovoj 63, za vrijeme Noći muzeja, sretne dobitnike izvukli **Silvano Blažičević** iz LD „Zagrebački lovac“, **Krešimir Reindl** iz LD-a „Fazan“ Daruvar i **Vlatko Kirin** iz LD-a „Fazan“ Vrapče.

1 **Lovački dalekozor Norconia** dar Lovac trgovine Zagreb, tel. 01/48 30 200, dobio je **Rajko Žulj**, Put kroz Oklaj 38, 22303 Oklaj.

2 **Vijetnamku LP-M-60** dar Lapis Plusa Zagreb, dobio je **Krunoslav Mandić**, D. Cesarića 23 F, 31000 Osijek.

3 **LP hlače** voodootporne dar Lapis Plusa dobio je **David Matić**, B. Radičevića 21, 31000 Osijek.

4 **LP Lovački prsluk**, dar Lapis Plusa Zagreb, dobio je **Mirko Marijan**, Grada Vukovara 52e, 10000 Zagreb.

Nagrađenima čestitamo, a ostalima želimo puno sreće sljedeći put!

NOVE NAGRADE

1 **Legendarna vijetnamka LP-M 65 NC**, model koji se dokazao na najvećim bojišnicama u svijetu kroz više od 40 godina, pola pamuk, pola najlon, kapuljača, zatvarač vojnih specijalaca, dar Lapis Plus-a Zagreb, **mpc 599 kn**

2 **Ruksak za planinare i lovce** po uzoru na klasične ruksake, provlačne metalne kopče, dar Lapis plus trgovine Zagreb, **mpc 199 kn**

3 **Paco - Buck nož**, klasično lovačko sječivo, kožna futrola, nehrđajući čelik, dar Lapis plus trgovine Zagreb, **mpc 179 kn**

4 **Uvez Lovačkog vjesnika** za 2009. godinu, dar "Lovačkog vjesnika"

Zadatci iz ove križaljke:

1. Ritska šljuka
2. Divlje svinje u drugoj godini
3. Životinje koje preživaju

Napišite na dopisnicu tri tražena pojma i pošaljite je do 20. ožujka 2010. na adresu:

"Lovački vjesnik"
(za nagradnu križaljku)

10000 Zagreb, Nazorova 63

Imena dobitnika objavit ćemo u br. 4/2010.

AKO VEĆ NISTE, PRETPLATITE SE ILI UPUTITE SVOJE PRIJATELJE NA NAJVEĆI LOVAČKI ČASOPIS U EUROPI GLASILO HLS-a I ČASOPISA ZA LOVCE I OSTALE LJUBITELJE PRIRODE - "LOVAČKI VJESNIK" - KOJEG NA KUĆNU ADRESU DOBIVA VELIKA OBITELJ OD 54 000 ČITATELJA U ZEMLJI I INOZEMSTVU!

JEDNOSTAVNO:

Uplatite 250 kn na žiro-račun: 2340009-1100010145 PBZ poz. na br. 03-30401

Europa 50 EUR, ostali 100 USD,
devizni račun: 25000-99-82800-6323 PBZ

Zbog brže evidencije molimo pošaljite dokaz o uplati na našu adresu:

HLS - Lovački vjesnik, Nazorova 63, HR - 10000 Zagreb ili
e-mail: lovacki.vjesnik@hls.t-com.hr

NAGRADNA KRIŽALJKA "LOVAČKOG VJESNIKA"

ZDENKO HAN	SLAVNI SVIJETSKI PUTNIK S KORČULE	GRAFITNA PISALJKA	PREDMET	MI, FA, SO...	TALIJSKI LJUBO	PIĆE OD GROŽĐA (MNOŽ.)	DUGOREPA PAPIGA	ŠTO U ČAKA-VACA	SLOVO IZAJ	NAŠ KIPAR GRGA	ŽENSKO IME	DRŽAVLIJANKA OMANA	OZLJEDA	SPORTSKI NOVINAR KOŽUL							
NISKA PLANINA ISTOČNO OD ZAGREBA																					
ČUVENA SPILJA U ŠPANIJSKOJ									PRIPADNIK SELJAČKOG NARODA POŠILJATI												
PROKOP NA BOJIŠNICI				KARENJINA OKVIR SLIKE				TUDE BROM													
ČETVRTI STUPANI DIJATONSKE LJESTVICE							ODANA BLUDU SĀTOVI							RITSKA ŠLJUKA							
MJEŠAVINA GLINE SA HIDROKSIDOM ŽELJEZA					ANTUN NALIS	RANO USTAJANJE OLAF THON							KEMIJSKI ZNAK ZA BOR DIVLJE SVINJE U DRUGOJ GODINI								
PANAMA			STAROSJEDILAC NOVOG ZELANDA ŽIVOTINJE KOJE PREZIVAJU					TANKE, TANAŠNE RADIJUS													
OKRUGLO SLOVO		MALA PANTERA, ZABRANJENA U LOVU DRŽAVA NA ČELU S ENIROM										VRSTA PERŠINA INDIJANAC MAVROVIĆEVE FRIZURE									
PRAZNI HOD MOTORA											STRAGA, POZADI										
JEDNOGODIŠNJE ZDRUŽEBE																		EUROPSKA DIVLJA MAČKA			
	NAŠ OTOK BAROMETRI																		JEDINICA ZA MJERENJE ELEKTRIČNOG OTPORA (MNOŽ.)		
JEDNOZNA-MENKASTI BROJ																			SREDNJOAZIJSKI KNEZ		
"KRALJ" ŽIVOTINJA													IMENJAKINJA SLIKARA MURTIČA ZAVIDAN								
ALBANSKA TELEGRAFSKA AGENCIJA				ENO, ETO	DRUGO PREZIME TV NOVINARKE JUREŠKO	RADNIK KOJI VRŠI ARMIRANJE	ČETVRTI SAMOGLASNIK	ŠKARE	IVO KARLOVIĆ	SLOVA ISPRED K I Ž BAKAR			PRISILE, PRINUDE	VRSTA DIZALA NA ZAVOJE							
KALIJ		PROSTORIJA U KOJOJ SE ČEKA NOGOMETAŠ MESSI										PREDRAG VUŠOVIĆ NASLEDNO IMANJE KOJE NIJE VEZANO FEUDALNIM PRAVOM									
DRAGOJEVIĆ I MLAKAR							KOD OPTIČKIH INSTRUMENTA STALO KROZ KOJE SE GLEDA (MNOŽ.) POVAZNA ZAMJENICA, TA														
OSOBNA ZAMJENICA			MJESTO U SLOVENIJI KOŠARKAŠ RAĐA						BODRO	PJEVAČ NIŽETIĆ PJESNIK KIŠEVIĆ											
HALOGENI KEMIJSKI ELEMENT				OMEDENOST, OBRUBLJENOST ČJELOKUPAN, ČITAV																	
GLUMAC BEŠLAGIĆ					MAKEDONSKI PJESNIK KOČO TANTAL							RIMSKIM BROJKAMA PETSTOJEDAN GORAN IVANIŠEVIĆ		ANA KURNIKOVA							
TV VODITELJICA SOPEK							TUŽNA, LIRSKA PJESMA PRVO SLOVO ABECEDA														
NEPROPUŠNA ZEMLJA								NAJVEĆI GRAD SLAVONIJE													

Snimio: Pavle Vratarić

LOVAČKI PSI

Prodajem **španijel bretone** stare 3 mjeseca, od odličnih roditelja, 2 kujice crno-špricane, 1 smeđe špricanu i 1 crno-špricanog mužjaka. Cijena 100 € po komadu. Tel. 033/736-036 ili mob. 098/963-7342.

Prodajem **posavske goniče** (M+Ž) stare 3 godine. Mob. 098/420-919.

Slobodan za parenje **posavski gonič**, HR-INT. I. euro-šampion u ljepoti, IPO i radni ispit. Mob. 091/797-5406.

Slobodan za parenje **istarski kratkodlaki gonič** Feri od Bira, savršene genetike pasa zečara, sa položenim ispitom te državnom utakmicom na divlju svinju. Mob. 098/9142-502.

Prodajem dvije kujice **njemačkog oštrodlakog ptičara** stare 4 mjeseca i mužjaka iste pasmine, starog 9 mjeseci, vrhunsko porijeklo, osiguran prijevoz do kupca. Tel. 033/787-694 i mob. 099/786-3765.

Kupujem dobre svinjare i zečare koji ne gone srnu. Proba na mom terenu. Tel. 0038-75-1-896-064, zvati navečer.

Štenci **engleskog setera** stari 2 mj., majka uvezena iz Italije, linije Francini's i Radentis, izuzetna u lovu na šljuku, otac Lem di Vall Bisca, najtrofejniji seter u Hrvatskoj, Int.Ch., Ch.Hr., Ch. It., Ch.Slov. (73 x CACIT, CACT). Mob. 099/2338-461.

Njemački prepelčari, štenci stari 2 mj., od odličnih i radnih roditelja, sljedoglasni na zeca i fazana. Mob. 098/205-188.

Prodajem **posavske goniče**: ženku 5 g., ocjena odličan te ženku i mužjaka stare 20 mj., pripremljeni za ocjenu. Svi psi posjeduju rodovnicu. Mob. 098/9969-387.

Prodajem **špringer španijele** od odličnih radnih i eksterijernih roditelja, (3Ž+2M), stari 6 mjeseci, već uvedeni u lov. Tel. 035/477-653 i mob. 091/512-9256.

U lovu 2. 1. 2010. godine, u lovištu LU-a „Veteran“ Zrinska Gora, **izgubljen pas brak jazavčar** jelenje boje, tetoviran br.17799. Nagrada nalazniku. Mob. 098/440-357 - Grdiša.

Prodajem: **posavske goniče** stare godinu dana, 2 **slovačka kopova** (IM+IŽ), stare godinu dana, psi imaju IPO i ocjene, te štence **posavskih goniča** stare 5 mj., (IM+5Ž). Tel. 044/814-791.

Prodajem štence **mađarske vizle** od radnih roditelja, cijepljene, s HR rodovnicom. Mob. 091/5785-863.

Prodajem **posavske goniče** uvedene u lov, raznih uzrasta, od 7 mjeseci do 3 godine, eksterijerno lijepih i radnih. Psi su obučavani za rad na divlju svinju, moguća proba. Štence isporučujem tijekom cijele godine, okolica Gline. Tel. 044/884-125 ili mob. 099/5722-780 i 091/900-3054.

Slobodan za parenje **njemački kratkodlaki ptičar**, potomak europskih i svjetskih šampiona u radu i eksterijeru, više-struko nagrađivan, odličan lovn pas, čvrste ferme i besprijeekornog aporta sa kopna i vode. Potomci: Waso V Rothenuffeln, Amigo KS von der Asseburg, Usta Rothenuffeln, Erik Pradellinensis, Isa Pradellinensis. Tijekom cijele godine prodajem njegovu biranu štenad. Mob. 098/9232-472 i 091/7393-945.

Uzgajačnica „H.S. od Ivanica“ ima na prodaju **mađarske vizle**, i to: štence starosti 3 i 7 mj., te odrasle lovnije kuje oko 1,5 godina, uvedene u lov i s položenim ispitom. Svi psi su s rodovnicom, tetovirani, kupirani i cijepljeni. Moguća dostava na području Hrvatske. Ujedno, odličan **vizlan slobodan za parenje**. Tel./faks 01/2820-133.

Slobodan za parenje **posavski gonič Šaban**, R.CAC, R.CACIB Zagreb 2008; CACIB, 2xCAC, BOB Varaždin 2009; izuzetan svinjar, 2xCAC na divlju svinju, treće mjesto K. Dubica, sveukupni pobjednik Josipdol, D. Resa, Slunj, prvak županije. Tel. 047/645-062 ili mob. 098/557-942.

Slobodan za parenje **njemački oštrodlaki ptičar** Hatz v.d. Hollebachs Heide, IPO, C, 3xPRM. Otac: Jupp III Wupperrau, majka: Dunja Hollebachs Heide. Pas se odlikuje svim karakteristikama današnjeg uzgoja. Tel. 032/280-082.

Prodajem povoljno **njemačkog kratkodlakog ptičara** (ŽŽ), starosti 2 i 3 godine, odlično ocijenjene, IPO, ispit bez odstrajela. Mob. 091/555-2530, Novska.

Lovci-kinolozi, sa **kratkodlakim njemačkim ptičarima** smo osvojili sve, naši psi uspješno rade diljem RH, a sada ponovno krećemo s bretonima na pobjednička postolja. Kuja iz našeg uzgoja Taca III od Kistanjske je 9. 12. donijela na svijet 8 prekrasnih štenaca, u svim bojama bretona. Ovi štenci su potomci čuvenih pesarni: Scarpeccis, Vorn, Di san Mamiljano, De Keranlouan, Di S.Jakopo, De Loc Envel Dei Fiorindo. Trenutno nudimo **štenad oštrodlakih ptičara**, oštenjenih 19. 11., od šampionskih roditelja te **ženku smeđu kratkodlakog ptičara** od 6 mj., i **muško štene** svjetlo-pastavo od 2,5 mj., sin od našeg INT.CH Kastora, iz uzgajačnice V. Goldental. Tel. 031/700-747 i mob. 091/530-5676.

Njemačka oštrodlaka ptičarka stara 3 g., odlična ocjena, IPO, **kratkodlakog ptičarka**, 10 mj., **njemačka lovnja terijerka**, 2 g., ocjena odličan, IPO i utakmica na divlju svinju. Mob. 099/1918-160.

Prodajem **terijera**, 4 mj., od izuzetno radnih roditelja svinjara, otac Mita Crni Grom, majka IPO, CACIT, KT i **oštrodlaku jazavčarku** 2 g., radna kuja, IPO, CAC, BOB. Mob. 098/298-634.

Prodajem: mlade **kuje balkance** (2), štence **balkance** 4 mj., **kopove** od 5 i 8 mj., i **kuje** od 2 i 3 godine te **brak jazavčara** dobrog za divlju svinju. Tel. 031/864-019 i mob. 098/616-562.

Prodajem **istarske oštrodlake štence**, ekstra leglo, (4M+2Ž), stare 3 mj., od roditelja šampiona u radu i ljepoti. Majka i otac štenaca su izuzetno radni i oštri na divlje svinje. Cijena 200 €. Mob. 099/6832-328.

Prodajem štence **balkance** stare 6 mj., od odlično ocijenjenih i radnih roditelja, koji imaju veliki radijus traženja i dugo i ustrajno gone. Mob. 098/1984-669.

Prodajem štence **malog munsterlandera** od odličnih radnih i eksterijernih roditelja. Tel. 043/234-020 i mob. 098/239-698.

Prodajem **englesku setericu**, 2 g., **alpsku brak jazavčarku**, 2 g., položila IPO, te **alpskog brak jazavčara**, 6 mj. Mob. 095/8744-018.

Epanjel bretoni stari 7 mj., uvedeni u lov, odličnog aporta i traženja, tetovirani i cijepljeni te **odrasli** za lov (M+Ž) sa položenim ispitima, radni na svu nisku divljač. Vršimo dresuru lovačkih pasa. Moguća dostava. Tel. 043/771-178 i mob. 091/565-7519.

Prodajem **engleskog setera** starog 14 mj., potpuno uvedenog u lov (čvrsta ferma, vođenje, aport). Otac mu je Nardi od Pastorčića, majka Helga od Kupske doline. Položen IPO. Proba prije isporuke. Mob. 098/446-915.

Uzgajačnica „Sarajlic“ prodaje **engleske pointere**: (2M) oranž boje, stari 4 g., i crnog 1 g., (3Ž) dvije crno-bijele stare 3,5 i 5 g., i žuto-bijela 1,5 g., obučeni za lov. Može proba u svim lovištima. Mob. 091/5466-145 i 099/7577-074.

Uzgajačnica „Sarajlic“ prodaje štenad **vajmarskih ptičara** od vrhunskih lovnih roditelja i eksterijernih šampiona, sa osvojenih više titula u ljepoti i radu. Mob. 091/5466-145 i 099/7577-074.

Uzgajačnica „Sarajlic“ prodaje štenad **crnogorskog planinskog goniča** (alpince) od vrhunskih svinjara i zečara dokazanih u radu na divljim svinjama u cijeloj Hrvatskoj. Mob. 091/5466-145 i 099/7577-074.

Uzgajačnica „Sarajlic“ prodaje odrasle pse (**posavske goniče**, **istarske goniče**, **balkanske goniče**, **trobojce**, **alpince**), obučene za lov divlje svinje i zeca. Mob. 091/5466-145 i 099/7577-074.

Štenad **njemačkih oštrodlakih ptičara**, lijepih i izuzetno radnih linija te **ženka** stara 9 mj., uvedena u lov i kvalitetna **ženska štenad epanjel bretona**, provjerenih lijepih i radnih linija. Tel. 01/2828-036 i mob. 091/5390-359.

Prodajem **dva štence brak jazavčara** jelenje boje. Biti će povišenog rasta. Oštenjeni 15. 8. 2009.godine. Počeli su sa četiri mjeseca raditi u gateru na divlje svinje. Sada prate trag do 2 km, na tragu se dugo glasaju, a u gustom šipražju dugo oblajavaju. Proba dozvoljena u bilo kojem gateru, na bilo kojem terenu. Cijena svakog šteneta je 1000 €, fiksno. Tel. 01/4855-593 i mob. 099/1949-573.

Istarski oštrodlaki goniči, stari 2-4 g., IPO, ispit goniča na zeca, ocjena odličan. Gone naročito nisku divljač. Mob. 098/1315-977.

Dana 3. 1. 2010. godine, na području **Ogulin-Vrbovsko nestao posavski gonič**. Pas je tetoviran u lijevo uho, br.17298. Nagrada nalazniku. Mob. 099/803-5503, Zoran Galetić, Križpolje.

Uzgajačnica „Od Kuhade“ prodaje **alpske brak jazavčare** svih uzrasta, jelenje i crne s paležom. Mužjak za parenje: Dax vom Muhlach. Slike na www.lovacki-psi.net Mob. 091/510-7307.

Prodajem **posavske goniče** (2M + 1Ž) stari 18 mjeseci, uvedeni i sljedoglasni u lovu. Narudžbe za štence **posavce** vršim za 2010. godinu. **Slobodan za parenje rasplodnjak posavac**, 6 godina star, tamnije boje, sa obrucom oko vrata, sljedoglasan u lovu na divlje svinje. Mob. 092/266-194.

LOVAČKE PUŠKE

Prodajem **pištolj** češku Zbrojovku, kal. 9 mm, kao nov, u pola cijene. Mob. 098/718-854.

Prodajem noćni IC ciljnik, IC dalekozor, sve gen. 2. dvocijevne IC naočale, gen. 3. velikog doseg vidljivosti, sve sa IC iluminatorima, posebno jaki IC iluminator, odličnu katodu za IC ciljnik "Zrak" 5 x 80, optiku "Lair Co" 8 x 56 s osvjetljenom končanom, dalekozor Zeiss DF 7 x 40, izvanredne kvalitete, prizmatički durbini za čeku, strjeljaštvo "Zrak" 40 x 42, džepni 20 - 40 x 40 te veliki katalog optike Frankonia. Tel. 01/481-6391, od 8 do 11 sati.

Prodajem novu **trap pušku** Bettinsoli. Mob. 098/399-069.

Prodajem **lovačku pušku** Ludvig Borovnik-Borovlje, kombinacija kal. 7,65-16,70 u dosta dobrom stanju. Tel. 031/383-549 i mob. 091/5666-551.

Prodajem **belgijski Browning**, kal. 16, izvrsno usčuvan, sa 100 komada strjeljiva i ostalim priborom, cijena 3500 kn te **češku Zbrojovku**, kal. 9, sa strjeljivom, novu. Mob. 098/757-327 (Zagreb).

Prodajem **češku Zbrojovku**, dobro usčuvan 7x57 R/16, **rezervne cijevi** 16/16, optika Swarovski 6x42, Shull montaža. Mob. 098/270-957.

Prodajem **pištolj** F.N. Browning, kal. 9 mm. Cijena po dogovoru. Mob. 098/939-6206.

OSTALO

Prodajem **muške paunove**, stare i mlade. Tel. 035/431-464.

Prodajem **kamenu sol za divljač**, prešana sol za divljač i stoku s dodatkom minerala te stočnu sol. Tel. /faks 040/821-182 ili mob. 098/242-392, Ceilinger d.o.o. Nedelišće.

Kupujem teletakt za dresuru njemačkog ptičara. Ponude javiti na Mob. 098/242-392.

GLAD d.o.o.

Goranska 12, Delnice
Tel./fax 051 812-170
Mob. 098 722-373
www.puskarnaglad.hr

- popravak i prepravak oružja
- ugradnja nosača i ciljnika svih vrsta
- izrada kundaka
- upucavanje
- bruniranje
- graviranje na drvu i metalu

Izobrazba u Ferlachu.

Nudimo i lovačke noževe s gravurama po želji kupca te graviramo postojeće. U ponudi imamo i duboreze za lovačke sobe, motivi i veličina mogu se naručiti.

TRGOVAČKI OBRT "GAJO"
Karlovačka 15, Josipdol, tel. 047/581-013, mob. 098/890-641
vl. Marija Mikić

- lovačko sačmeno i karabinsko oružje, revolveri i pištolji
- karabinsko i sačmeno strjeljivo - strjeljivo za revolvere i pištolje - plinski pištolji, zračne puške - noževi, optika, dalekozori - svečana odijela - radna odijela

LOVAC WEB PORTAL LOVAC
FORUM - FOTOGALERIJA - MALI OGLASNIK
WWW.LOVAC.INFO

Metalni ormari za puške, pribor i strjeljivo

Ormar za 3 puške 1600 kn
Ormar za 5 pušaka 1860 kn
Ormar za 7 pušaka 2257 kn
Ormar sistem kase za 10 pušaka 2800 kn
Ormar dvokrilni za 12 pušaka 4000 kn

Moguća izrada po narudžbi

Boja: zelena ili po narudžbi / unutrašnji pretinak sa 2 ključa / vrata s dvostrukim stijenkama i 2 ključa, završavaju na tri točke

Moguća dostava na adresu

POPUST 300 kn PO ORMARU

Proizvodi: **Popović**,
Velika Gorica, Kurilovečka 82-84
Tel. 01/6217-239
radno vrijeme 7 - 16 sati

PUŠKARSKA RADIONICA DAVOR PELIN
Servis za sve vrste lovačkog i sportskog oružja

- izrada kundaka po mjeri lovaca i strijelaca
- bruniranje, pozlata, srebrjenje, niklanje
- montiranje i upucavanje svih vrsta nišanskih i optičkih sprava
- zamjena istrošenih mehaničkih dijelova

Radno vrijeme: 8,30 - 16,30 ili mogućnost dogovora u drugim terminima

Mikulčić 94, 10000 Zagreb
Tel. 01/37 36 864
Mob. 098/236-742

Ručno rezbarene podloške (duboreze) za sve vrste trofeja. Izrada i graviranje kundaka i drški za pištolje. Bruno Furić, 35425 Davor, Gundulićeva 53, tel. 035/347-687, www.bruno.hr

POPRAVAK VOZILA · SERVIS I ODRŽAVANJE REZERVNI DIJELOVI · VUČNA SLUŽBA

AUTO PLIN - UGRADNJA
10251 HRV. LESKOVAC - ZAGREB
ZASTAVNICE 3
TEL./FAX 01/6578-275
MOB. 098/274-393

Zagreb, Grgura Ninskog 3

Obavlja preglede za:

- držanje i nošenje oružja (lovci) **350 kn**
- pregled zaštitara i čuvara **450 kn**
- pregled vozača "A" i "B" kategorije **350 kn**
- pregled vozača "C", "D" i "E" kategorije **450 kn**

Svaki radni dan od 7 do 10 h

Poštovani kolege lovci!
Izrađujem ukrasne pločice od hrastovine za sve vrste divljači! Cijene vrlo povoljne, već od 25 kn/kom, za veće količine dodatni popust!
DANIJEL KRPAN, SISAK, mob. 099/575-4711

Poštovani kolege lovci!
Već 34 godine izrađujem za vas trofejne podmetače (dasku), obično od hrastovine, za sve vrste divljači u Hrvatskoj. Izrađujem i vješalice na koje se stavlja glava srnjaka ili samo rogovlje ali i noge srneće divljači. Izrađujem i aluminijske obojene glave jelena i srnjaka svih veličina. Sve je to moja vlastita kreacija! Javite se! Dobra vam kob!

VOJIN PEJČIĆ
Kolodvorska 62, Sarvaš, 31000 Osijek,
tel. 031/588-227, mob. 098/169-8584

Izrađujem satove s lovačkim motivima. Idealno za poklone, lovačke sobe i domove. Obavijest: GELEMANOVIĆ mob.: 091/577-2447, 099/697-7210 ● www.rezbarija.com

Povoljno izrađujem rezbarene podložne pločice za sve vrste trofeja. Obavijest: GELEMANOVIĆ mob.: 091/577-2447, 099/697-7210 ● www.rezbarija.com

univerzal d.o.o.
ZAGREB, Medarska 67

**Ograđivanje lovišta,
voliera, voćnjaka i dr.**

Univerzal d.o.o.
Medarska 67, 10000 Zagreb
Hrvatska

Veleprodaja: 01-3847-422; 01-3847-449
Veleprodaja: 01-3847-423; 01-3847-447
Veleprodaja: 01-3847-434; 01-3847-432

Funkcionalna: 01-3847-894
E-mail: prodaja@univerzal.hr
Internet: www.univerzal.hr

NOVO!

Priprema i izrada 54 vrste tradicionalnih kobasica

Cijena za čitatelje
"Lovačkog vjesnika"
60 kn + poštarina.

Narudžbe na:
tel. **01/3750-589**
mob. **091/2121-444**
faks **01/3757-304**

ILE KOVAČEVIĆ

**T&T SVE ZA LOV I RIBOLOV
SVE VRSTE STRELJIVA I ORUŽJA**

MALOPRODAJA (8 - 20 h)
10434 STRMEC SAMOBORSKI
Dr. Franje Tuđmana 6a
Tel. 01/33 23 990

VELEPRODAJA (9 - 17 h)
LOVAČKA GALANTERIJA - proizvodnja

FOMEI
ČEŠKA OPTIKA I DALEKOZORI

51216 VIŠKOVO - RIJEKA
Vozišće 5, VTC CENTAR
Tel. 051/67 51 06

47000 KARLOVAC
Domobranska 25
Tel. 047/60 16 78

mob. 098/17 44 441
faks 01/33 85 561

34550 PAKRAC, Bolnička 7

Tel. 034/411 961
098/963 5578
www.lov-ribolov.net

trgovina
"BREZA & IGUANA"
sve za lov i ribolov

ROBU ŠALJEMO I POUZEM

RADNO VRIJEME
pon - pet
8,00 - 16,30
subotom
8,00 - 13,00

**MOGUĆNOST PLAĆANJA
KARTICAMA do 36 rata**

- U PONUDI SVE RENOMIRANE MARKE LOVNOG ORUŽJA I STRELJIVA
- SPORTSKO, START ORUŽJE, SAMOSTRIJELI
- DNEVNI I NOĆNI CILJNICI (YUKON, TASC0, BUSHMELL...)
- KOMPLETNA PONUDA LOVNE OPREME (ODJEĆA, OBUĆA, NOŽEVI, DVOGLEDI...)
- Renomirane marke ribolovnog pribora - primame - živi mamci

USLUGA MONTAŽE I UPUČAVANJA OPTIČKIH CILJNIKA

HONGOLDONIA

GENERALNI UVOZNIK I OVLASŢENI SERVIS
JELKOVEČKA CESTA 5, 10360 BEŠVETE
Tel. 01/2002053 Fax. 01/2020754
Mob. 098 252 848

- MOTOKULTIVATORI
- AGREGATI • PUMPE
- KOSILICE • PUHAČI ...

BROJ 1 U SVIJETU

HONDA
POWER EQUIPMENT

www.hongoldonia.hr
e-mail: hongoldonia@inet.hr

LEDWAVE

LED d.o.o.

tel: 01-561-9365
fax: 01-561-3131

**ZA VAŠE POTPUNO ZADOVOLJSTVO I DOBRU KOB
U SVAKOJ PRILICI NUDIMO VAM SVJETILJKE
KOJE ĆE VAS ODUŠEVITI.**

Wild Finder

Wild Finder II

Z-3 Targeter

Z-4 Targeter

Z-10 Targeter
punjiva, dolet do 300m

filteri **A-02** **A-21**

mikroprekidač

A-30
nosići za montažu

A-03

LEDWAVE

LED d.o.o.

tel: 01-561-9365
fax: 01-561-3131

**Servis oružja i opreme
"Kavur N&M"**

Ksavera Šandora Dalskog 20
10 410 Velika Gorica
tel. 01/6215-567
mob. 091/525-4338

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 09-17
po dogovoru: do 19
subota: 09-14
www.kavur.net

**Uskoro OTVARAMO još jednu radionicu i
dućan sa lovačkom opremom**

- Popravak • Prepravak • Renoviranje • Restauriranje •
- Bruniranje • Eloksiranje • Posrebrivanje •
- Patinirano posrebrivanje • Nikljanje • Poziata •
- Izrada kundaka po mjeri za sve vrste vatrenog oružja •
- Izrada korica za pištolje i revolvere •
- Graviranje u drvu i metalu •
- Montiranje nišanskih i optičkih sprava •
- Upucavanje • Trajno i djelomično onesposobljavanje •

Mogućnost obročnog plaćanja: master, diners, american, visa, maestro

ATTOS

d.o.o. Varaždin

HUBERT

tel: 042 320 784
fax: 042 302 012

MAROCCHI
VRHUNSKJE TALIJANSKE PUŠKE

ROTTNER SEFOVI ZA ORUŽJE I STRELJIVO
Gun 5 - za 5 komada oružja - 970,00 Kn
Hunter 8 - za 8 komada oružja - 2.700,00 Kn - **AKCIJA**

DELTA
optical

- Titanium 7x50
- Titanium 8x56
- Titanium 10x56
- Titanium 9x63

VRHUNSKA LOVAČKA OPTIKA. Jamstvo pet godina.

Model	Tip	Boja	Optički sistem	Optički sistem
T-4024	20 mm	44		
T-3-10x20	20 mm	44		
T-3-10x20 SF	20 mm	44	Side Focus	
T-20x50	50 mm	Midjet	Side Focus	
4050	50 mm	44		
T-1-10x24	24 mm	44		

LADA auto d.o.o.
Zagreb
Ovlašteni servis vozila Lada

Savica Šanci 111, Zagreb
Tel: 01/2406 104, Fax: 01/2406 098
e-mail:lada@lada-auto.hr

MIRNOVEC
PIROTEHNIKA

TRAŽIMO POSLOVNE
PARTNERE ZA
OVLAŠTENU DISTRIBUCIJU
(FRANŠIZU)

Mirnovac Pirotehnika d.o.o. Mirnovac 20, 10430 Samobor
Tel: 01/ 333 1000, Fax: 01/ 333 1011
E-mail: info@mirnovec.hr
www.mirnovec.hr

Lovačke priče

35 hrvatskih filmova o lovu i divljači, snimljenih u našim lovištima (Baranja, Slavonija, Bjelovar, Lika ...), uvažavajući hrvatske lovačke običaje i tradiciju.

NARUČITE

Lov divljih svinja prigonom i šuljanjem, lov srnjaka, lov jelena, obuka krvosljednika ...

- 1 DVD - 100,00 Kn
- 3 DVD - 250,00 Kn
- 7 DVD - 500,00 Kn

Dostava na kućnu adresu bez naplate poštarine

www.serval.hr

Serval d.o.o., Majevička 12, 10000 ZAGREB, Tel.: 01/ 30 28 311

BUGATTI d.o.o.

OVLAŠTENI UVOZNIK VOZILA LADA OD TVORNICE OAO "AVTOVAZ"

SERVISER, UVOZNIK REZERVNIH DIJELOVA, NOSITELJ HOMOLOGACIJE I GARANCIJE

Salon automobila: Antuna Kanižlića 32, 31000 Osijek
 tel. 031/307-077 fax 031/307-084 e-mail: autosalon@bugatti.hr

Gospodo lovci, uz pušku, šešir i dvogled morate imati i
Ladu 4x4

U lovu
Vas
nikad
neće
iznevjeriti!

PRODAVATELJI I SERVISERI VOZILA LADA

"AUTOTEHNIKA" d.o.o. Varaždin	tel. 042/230-711
"BRIŽINE" d.o.o. Rešetari	tel. 035/367-333
"MAJA I BOŠKO" d.o.o. Solin	tel. 021/210-718
"NINA AUTO" Barban	tel. 052/567-211
"TEHNOPUS" d.o.o. Zagreb	tel. 01/619 64 56
"ŠIMUNIĆ SERVIS" Zagreb	tel. 01/373 03 61

d.o.o. za graditeljstvo, trgovinu i tehničku zaštitu

Nova ves 78, Zagreb
 t.4666300 f.4666133
 mail.hora@hora.hr
www.hora.hr

5 pušaka od 2.045,00 kn 10 pušaka od 2.775,00 kn

- sve vrste sefova - ugradni, namještajni, vatrootporni, otvaranje na ključ, elektronsko, na otisak prsta,.....

prodajna mjesta: ZG, Hora doo, Nova ves 78, 014666300
 VŽ, Compart doo, Kralja Petra Krešimira IV 3, 042 500655

TRAINER[®] TOPBREEDER

Specijalne linije hrane za profesionalne uzgajivače i lovce

Power – superpremium linija
Performance – premium linija

**Puno je lovaca prepoznalo kvalitetu,
zašto ne biste i Vi?!**

Generalni uvoznik i distributer za RH:
ANETA-DINGO d.o.o.
Franje Puskarica 90, ZAGREB
TEL/FAX : 01/6530-803
MOB : 099 6622 443, 099 6622 444

MIRNOVEC PIROTEHNIKA

SVE ZA LOV I STRELJAŠTVO

Strossmayerova 30, Virovitica

U dućanu ćete pronaći:

- vatreno oružje
- zračno oružje
- lukovi i strijele
- digitalne optike
- ruksaci i torbe
- dalekozori
- streljivo
- noževi
- dnevni i noćni ciljnjaci
- i ostala oprema

U periodu od 15.12.-31.12. u dućanu
će se uz lovečki asortiman prodavati i
ASORTIMAN PIROTEHNIKE

www.mirnovac.hr, mail: info@mirnovac.hr, tel: 099720507, 01053 4444

Kruška vilijamovka izrasla u staklenoj boci u eko-voćnjacima samoborskog gorja, zaštićena limunskom kiselinom. Po želji možete puniti vlastitom rakijom.

Mogućnost izrade različitih motiva pjeskarenjem na boci (lovački motivi, motivi lovačkih društava i sl).

mpc boca 79 kn
mpc boca pjeskarena 109 kn

Za veleprodaju i avansno plaćanje odobravamo popuste. Šaljemo pouzećem.

Informacije i prodaja:
OPG Ski Frankie, I. Velikanovića 12, Samobor
tel. 01, 091, 099 / 3367 444

Eurolov i ribolov d.o.o.

TRGOVINA

Zagrebačka c. 182 - 10297 JAKOVLJE

TEL.: 01/3357 456, FAX: 01/3351-208

**NAJNOVIJE I NAJMODERNIJE GOJZERICE
MOŽETE KUPITI SAMO KOD NAS!**

**GENERALNI DISTRIBUTERI
ZA HRVATSKU**

**NAJVEĆI LOVAČKI CENTAR U HRVATSKOJ
PONOVO OTVOREN U JAKOVLJU**

RADIŠNICA ZA POPRAVAK I PREPRAVAK ORUŽJA

- PROMET ORUŽJA I STRELJIVA
- LOVAČKA OPREMA
- RIBIČKA OPREMA SVIH RENOMIRANIH MARKI
- PROGRAM HONDA MARINE
- TRAKTORI I PRIKLJUČCI ZA SVE VRSTE

**3 KM.
SJEVEROZAPADNO
OD WESTGATE**

način pripreme i konzerviranja

Lovačka kuhinja 2010.

Rokovnik "Lovačka kuhinja", 252 recepta + bilješke.
Opseg 280 strana, tvrdi uvez, etui od mikrovala.
Izdavač: "Stella Alpina" - Cijena 62 kn + poštarina.
Snimci, design i koncepcija: Drago Šimunković.

Narudžbenica

Hrvatski lovački savez
Nazorova 63, 10000 Zagreb
faks 01/48 34 557, tel. 01/48 34 560

Kojom naručujem ____ primjeraka **Rokovnika - Lovačka kuhinja 2010.**
u izdanju Drage Šimunkovića, po cijeni od **61 kn** + poštarina.
Knjigu mi pošaljite pouzećem

Adresa naručitelja: _____

Mjesto i datum: _____ Potpis: _____

LAMPE ZA ORUŽJE I SVJETILJKA ZA TRAŽENJE I PROMATRANJE DIVLJAČI

Najjače, najmanja i najlakše do sada izrađene lampe za oružje, sa univerzalnom montažom, mikroprekidačem i s mogućnošću ugradnje IR filtra.

XENON Z 2

Dužina: 125 mm • Težina: 135 g • Jakost: 65 lumina • Domet: 85m • Univerzalna montaža • Mikroprekidač •

XENON Z 3

Dužina: 164 mm • Težina: 145 g • Jakost: 120 lumina • Domet: 150 m • Univerzalna montaža • Mikroprekidač •

XENON Z 4

Dužina: 210 mm • Težina: 230 g • Jakost: 220 lumina • Domet: 180 m • Univerzalna montaža • Mikroprekidač •

850 KN

1.100 KN

1.520 KN

Svjetiljke WILD FINDER izrađene su za traženje i praćenje divljači. Spekter svjetlosti, što ga proizvodi filteri 3 W LED, ne zameće divljači. Osim toga posebna svjetlost omogućava znatno brže otkrivanje tragova krvi. U magli omogućava iznadprosječni domet promatranja. To je idealna svjetiljka za svakog lovca.

1.080 KN

NOVO

WILD FINDER

Dužina: 130 mm • Težina: 120 g • Jakost: 80 lumina • Domet: 90m • Svjetlost: ciano zelena ili crvena

1. mikroprekidač 242 KN

2. mikroprekidač 183 KN

3. filter 95 KN

4. montaža 95 KN

5. montaža 187 KN

6. montaža 238 KN

ŠALJEMO POUZEĆEM. INFORMACIJE I PRODAJA:
BELUGA D.O.O., TEL.: 00 386 1 25 10 880 ILI 099 57 58 873

TRGOVINA "BENKO"

LOV & RIBOLOV

KLOŠTAR PODRAVSKI
tel/fax: 048/816 540

KREDITI DO 36 RATA.
KARTICAMA: MA, AM, D, VISA, MC
RDBU SALJEMO POUZEĆEM!

tasco japan inc.

TT 1.25-4.5x28mm
2.990,00 kn

JAKNA M65
499,00 kn

12. KOMPLETAN ASORTIMAN

ISKORISTITE PRILIKU!!

KUPITE VRHUNSKE ČIZME PO CIJENI OBICNIH!

SADA 389,90 kn
100% GUMA NEOPREN VIBRAM OZON

POKUJVE LAMPE VEĆ OD 599,00 kn

www.lov-ribolov-benko.com

UNIVERZALNI LASERSKI CILJNIK

- Dužina: 6,5 mm
- Težina: 35 g
- Jakost: 5 mW
- Domet: 300m
- Mikroprekidač

U kompletu je Wiver montaža i montaža za optički ciljnik

Cijena kompleta: 530 KN

ŠALJEMO POUZEĆEM. INFORMACIJE I PRODAJA:
BELUGA D.O.O., TEL.: 00 386 1 25 10 880 ILI 099 57 58 873

DETONEK®

TRGOVINA ORUŽJEM, STRELJIVOM, OPTIKOM I SVOM PRATEĆOM OPREMOM ZA LOV I LOVCE

SAUER 202 CLASSIC 15.980 kn

TIKKA HUNTER T3 6.990 kn

BENELLI ARGO 12.900 kn

CROSMAN BENJAMIN 2998 kn

CROSMAN PHANTOM 1000 998 kn

BROWNING ELITE 14.990 kn

CROSMAN 4.5MM 250 KOM 17.80 kn

OPTIČKI CILJNICI KAHLES

OPTIČKI CILJNICI MEOPTA

TEL: 01 3647 147

WWW.DETONEK.HR - DETONEK@DETONEK.HR

SHOPING CENTAR KNEŽIJA - HORVAČANSKA 17A, ZAGREB

M-90 d.o.o.
HRVATSKA TVORNICA STRELJIVA
 UTEMELJENO 1990

B. J. Jelačića 51, HR - 47250 Duga Resa
 **385 (0)47 844 625
 **385 (0)47 844 626
 http://www.m-90.hr e-mail: m-90@ka.hinet.hr

KAPE * AMBLEMI * ZASTAVE * JARJOLI

Videntin
 KROJAČKI OBRT
 Tel: 042/749-900
 Mob: 098/792-646
 www.zastave.com

PASLUCI * MAJICE * BANNERY * KOPLJA

HUNTER & KŽ

Tomašičeva 4, Zagreb
 tel. 01/46 11 044
 fax 01/46 11 055
 www.hunter-kz.hr

PRIBOR ZA ČIŠĆENJE
 WFG ČEPOVI ZA ČIŠĆENJE ORUŽJA
 SAMOSTRELI
 ZRAČNE PUŠKE 335 m/s 1100,00 kn
 WEB SHOP

LARIX
 Tvrtka s najboljim rješenjima
 The Company with best solutions

POSEBNA PONUDA!
BESPLATNA DOSTAVA U SVE DIJELOVE HRVATSKE!

HRVATSKI PROIZVOD

ORMAR ZA ORUŽJE LOVAC 5+

- Hrvatski proizvod
- Vrhunska kvaliteta
- Najveći u svojoj kategoriji
- Ormar za 5 pušaka
- Odvojeni prostor za oružje i streljivo

CIJENA: 999,00 kn

LARIX d.o.o., Varaždinska ulica, 2. odvojak br. 4 - Jalkovec, 42000 Varaždin, Tel.: 042 379 479, Fax.: 042 379 499, Web: www.larix.hr, E-mail: info@larix.hr

**NJEMAČKA PRECIZNOST!
 IZVANREDNA KVALITETA I
 POUZDANOST!**

ROTTNER TRESOR

ZATRAŽITE BESPLATNI KATALOG!
 ORMARI ZA ORUŽJE

Vatrootporni i protuprovalno osigurani metalni ormari sa dvoslojnim vratima debljine 6 cm za 5 do 12 pušaka, te odvojenim trezorom na zaključavanje za streljivo. Mogućnost zaključavanja sa ključem, mehaničkom i elektronskom bravom.

5742,40 kn 3065,90 kn

Tko kaže da dio prirode ne može biti uvijek uz Vas?

ERSTE
CARD CLUB

"Ljubitelj sam lova, ribolova i uživam boraviti u prirodi, pripremi pribora, mamaca i iščekivanju ulova, a pritom želim sebi priuštiti kompletan doživljaj uz odgovarajuću opremu... Vi svakako znate što želite, a kartica Erste Card Cluba razvijena u suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom ostvaruje sve Vaše želje uz značajne popuste i uštede."

Jedina kartica koja podržava Vašu strast prema životu u skladu s prirodom!

MasterCard kartica u suradnji s Hrvatskim lovačkim savezom iskazuje Vašu ljubav prema prirodi, lovu i ribolovu.

MasterCard HLS kreditna kartica ujedno je revolving kartica i klasična kreditna kartica pa tako sami određujete u kojem iznosu ćete podmiriti svoje račune (najmanje 5% ili 200,00 kn).

Dobrodošli na posebnim prodajnim mjestima

U trenutku kad želite kupovati omiljene proizvode za lov ili ribolov, koristite MasterCard HLS karticu i ostvarite dodatne pogodnosti!

•prvi partizan•

GROM - zmo vrhunske izvedbe

kontrolirano i pouzdano širenje,
duboki proboj, maksimalno zadržavanje težine
točnost i zadovoljavajuća snaga

**STEYR
MANNLICHER**
COUNT ON IT

➤ **MANNLICHER CLASSIC** : - pouzdan, nevjerovatno siguran
- maksimalne preciznosti i lakoće korištenja

➤ **MANNLICHER CLASSIC LIGHT** : - idealna kombinacija klasnične lovačke puške i male težine
- užljebljena 508mm duga cijev garantira poznatu mannlicherovu preciznost i pruža praktičnu i dugoročnu upotrebu

Domjanković
d.o.o.

www.domjankovic.com
drazen.domjankovic@zg.t-com.hr

01 6250 478 Markuševac Turopoljski 8
01 6236 950 Donji Dragonožec

Jamstvo za Vaš dobar izbor!

MAGLITE LED
2D, 3D, 4D

NOVO!

MINI MAGLITE LED
2AA, 3AA

RX4019

MAGLITE

COLD STEEL

36G
Master Hunter
Plus

Bushnell
tasco

TITAN optike s crvenom točkom
TT14526 IR

WORLD CLASS
WA39x40N 3-9x40

TITAN
T312x52N4A 3-12x52

SONOMA
SN72140 7-21x40

POWERVIEW
13-1250 12x50

BKRD42 1x42
BKRD30 1x30

VICTORINOX

0.8873.4 i 0.8873 HUNTER

3.0239 SWISSTOOL SPIRIT PLUS

1.4733.72 FISHERMAN

Miguel N Nieto

5004A 23 cm

814 9 cm

- preklopni i lovački noževi izuzetne kakvoće uz povoljne cijene

- višenamjenski reflektori

Light Force

Maestralprom
d.o.o.

DONJI PREČAC 9, 10000 ZAGREB
e-mail: info@maestralprom.hr
www.maestralprom.hr

tel. 01/ 242-23-05
fax 01/ 24-22-373

Radno vrijeme: pon-pet 8-16h

Rokovnik HLS-a za 2010. godinu

Lovački
rokovnik 2010

264 stranice
format 21 x 26 cm
tvrdi uvez
cijena 35 kn
+ poštarina

Stolni kalendar HLS-a za 2010. godinu

Narudžbenica

Hrvatski lovački savez
Nazorova 63, 10000 Zagreb, faks 01/48 34 557
e-mail: hls@hls.t-com.hr

Kojom naručujem _____ primjeraka
Rokovnika Hrvatskog lovačkog saveza za 2010.
po cijeni od 35 kn + poštarina

Neopozivo naručujem _____ primjeraka
Stalnog kalendara za 2010. po cijeni 15 kuna + poštarina

Plaćanje: pouzećem predračunom

Adresa naručitelja: _____

Mjesto i datum: _____ Potpis: _____

Zidni lovački kalendar

13 listova, format 34 x 48,5 cm, s motivima žive divljači, kalendar lova, mjesečeve mijene

Članovi HLS-a
dobit će ga
besplatno preko
svojih lovačkih
udruga!

Za ostale je
cijena
25 kn
+ poštarina.

Za narudžbe
veće od
100 komada,
10% popusta,
a za veće od 500,
popust
je 15%.

LOVAČKI KALENDAR
HRVATSKOG LOVAČKOG SAVEZA
2010.

NARUDŽBENICA

Hrvatski lovački savez, 10000 Zagreb
Nazorova 63, faks 01/48 34 557
e/mail: hls@hls.t-com.hr

Neopozivo naručujem _____ primjeraka
Zidnog kalendara 2010. po cijeni 25 kuna + poštarina

Plaćanje: pouzećem predračunom

Prezime i ime (JMBG) ili MB: _____

Adresa: _____

Tel./faks: _____

Potpis i pečat: _____

KREDITI DO 60 RATA

Trg A.Mihanovića 1 Zagreb (Dubec)

DAROVİ ZA NAŠE KUPCE

Pregledajte dućan, nađite ove kartice i pročitajte što dobivate.

Lapis Plus d.o.o. MALOPRODAJA
tel: 01 2922382

POSJETITE NAS NA INTERNETU ILI UŽIVO NA PRIKAZANOJ LOKACIJI

WWW.IZFOTELJE.COM

Najveći izbor noćnih optika, ciljnika, dalekozora, vatrenog i zračnog oružja, streljiva, lovačke odjeće, ruksaka, torbi, remenja, ribolovnog pribora i opreme, pribora za čišćenje, i još mnogo toga...

ZAGREB

Radno vrijeme demo centra: Pon.-Pet.: 08 - 20 Subota: 08 - 12

CRVENA TOČKA RD-5FA
promo. cijena 563 kn

KOLIKO JE PUTA BIO BRŽI OD VAS - VIŠE NIKADA

- ZA BRZE METE U POKRETU I LOV U POGONU
- 4 tipa končanice
- odabir između ZELENE i CRVENE boje
- Ispitana na trzaj do 7150 J (najveća otpornost na tržištu)

INFO: Lapis Plus d.o.o. 01-2922382 ili 01-4668785

SWT "PRO LINE" CILJNICI
1.5-6x42 CI | 2.5-10x50 CISF
1756 kn | 1948 kn

- 30mm jednodjelni "MONOLITH" tubus za nenadmašnu svjetlosnu propusnost
- povećanja 1.5 - 6 X i 2.5-10 X
- končanica 4a uz višestupnjevano osvjetljenje točke
- precizna "click-stop" regulacija položaja končanice
- iznimna otpornost na trzaj i najvećih kalibara
- višeslojni optički premazi za kristalnu oštrinu
- optički kanal zaštićen od magljenja i orošavanja
- bočna korekcija paralakse (2.5-10x50)

Lapis Plus d.o.o. tel: 01-4668785

WWW.IZFOTELJE.COM

4x60 3x50

AKCIJA: Uz dar digitalni noć/dan monokular

Rezervirajte ga po staroj cijeni

Pogledajte ga - probajte ga!!!
Lapis Plus d.o.o.
01-4668785 ili 01-2922382

JEDNOSTAVNO NAJBOLJI 2+ gen

BRZO PRETVORITE SVOJ DNEVNI CILJNIK U VRHUNSKI NOĆNI 2+ GEN. VIDLJIVOSTI BEZ PRESEDANA
PROMO CIJENA S PDVom 26.500 kn
Rezervirajte ga po promo cijeni do ožujka

Lapis Plus d.o.o.
01-4668785 01-2922382
www.izfotelje.com

D-141

Stigla je nova pošiljka D-141ciljnika
Sve informacije na 01 4668785 ili 2922382

SENTINEL 3X60 I 6S - VLAĐARI 1+ GEN.

Ciljnici koji su svojim revolucionarnim dizajnom istisnuli starije modele 1 generacije

- 3x60 - Superiorna svjetlosna moć i povećanje za one koji žele korak više ... 7.499 kn
 - 2x50 GS - Najnapredniji ciljnik 1+ generacije s revolucionarnom GS tubom za kristalno jasnu sliku u cijelom vidnom polju koji zasjenjuje sve viđeno u ovoj generaciji...8.375 kn.
- Zalihu starijih modela YUKON optika nudimo po:
Sentinel 2x50- 5.199kn Titanium 4.990kn Tactical 5.188 kn Exelon 2.150
Ekskluzivni distributer za RH, BiH: Lapis Plus 01-4668785

UNIŠTITE NOĆ

Nosači taktičkih lampi za puščane cijevi i optike...

Filteri Crveni, Zeleni, IC, UV

SWT-09 (LED).....559kn
Taktička lampa - 450 luxa u 14cm
Mikroprekidač i običan prekidač
Izmjenjive glave i filteri

BACITE STARE REFLEKTORE I BATERIJSKE LAMPE

SWT-1000 (LED).....1299kn
Nevjerojatnih 1000 luxa
Punjivi uložak + punjač
Mikroprekidač i običan prekidač
Adapter za obične baterije

Lapis Plus NOVITETI:

LEATHERMAN
Posjetite našu prodaju (vidi plan grada gore)
01-2922382

Lapis Plus d.o.o. Sve informacije na 01-4668785 ili www.izfotelje.com

Teritorijalni jelen u lovištu.

Prilikom gradnje visokog zasjeda ili hranilišta za hladne zimske dane ili čišćenja prosjeka i šljukarica- uz pomoć STIHL motorne pile dorasli ste svakom zadatku.

Teško dostupno granje najbolje ćete doseći uz pomoć STIHL- ovih motornih kresača visokih grana.

Sve motorne uređaje STIHL povezuje pouzdanost i mnogi dodaci koji ih čine komfornim u radu. Zbog toga je STIHL prvi odabir u svakom lovištu.

STIHL proizvode ćete dobiti isključivo kod ovlaštenog STIHL trgovca.

Adresu vama najbližeg STIHL trgovca saznajte na:

www.unikomerc-uvoz.hr

Mario Sošić - Kancelir

Teško i neprihvatljivo zvuče riječi da ga više nema, ali istina je neumoljiva. Nije više među nama. Izgubili smo dragog nam lovca, lovočuvara, dugogodišnjeg predsjednika naše udruge. Bolest je odnijela velikog čovjeka i prijatelja, ali niti sudbina, niti vrijeme ne mogu ukrasti uspomene. Laka mu istarska gruda koju je toliko bezgranično volio!

LD "Jarebica" Bale

Vinko Ivančić

U 70. godini života napustio nas je zauvijek naš dugogodišnji član. Otišao je u vječna lovišta. Nositelj je lovačkih odličja II. i III. reda.

Ostaje nam uspomena na lovca koji je uživao u društvu lovaca, lovu i prirodi.

Vinko, bila ti laka ova naša slavenska zemlja!

LD „Vepar“ Podgorać

Đuro Fuks

Nakon teške bolesti, u 67. god. života, napustio nas je naš dugogodišnji član, lovac i prijatelj. Naše Društvo izgubilo je dragog i plemenitog čovjeka, iskrenog i uvaženog kolegu te uzornog lovca koji je bio zaljubljen u prirodu i lovačko društvo.

Đuro, lijepo je bilo družiti se i biti lovac u tvom društvu! Tvoj plemeniti lik sačuvat ćemo u trajnom sjećanju. Počivao u miru!

Ivan Kovačić

U 89. godini života zauvijek nas je napustio naš najstariji član, gošpodin Ivan Kovačić. Bio je član našeg lovačkog društva pune 62 godine. Za svoj nesebičan doprinos u lovstvu bio je odlikovan odličjima HLS-a III. II. i I. reda. Smrću našeg prijatelja lovca izgubili smo uzornog i vrijednog člana čije će ime ostati u trajnom sjećanju svih nas.

Neka mu je vječna hvala i slava te neka mu je laka naša hrvatska zemlja!

LD „Fazan“ Pušća

Marko Renić

Iznenadnom smrću, u 63. godini, prekinut je životni i lovački put našeg vjernog i marljivog člana. Do posljednjeg dana vodila ga je ljubav prema prirodi, životinjama, lovu, a napose prema lovačkom druženju. Ostat ćemo mu vječno zahvalni što je u svome dugogodišnjem lovačkom stažu dao veliki doprinos radu našeg Društva.

Kao dobar lovac, ali prije svega kao vedar i dobar čovjek, ostat će zauvijek u sjećanju svih onih koji su ga poznavali, a osobito nas lovaca.

LD „Jarebica“ Trilj

Dragutin Sever

Iznenada nas je i zauvijek napustio naš uzoran dugogodišnji član Dragutin Sever. Teška bolest svladala ga je u 71. godini života i uzela iz naših redova nadasve vrijednog i uzornog čovjeka, lovca i prijatelja, koji je svojim nesebičnim radom i zalaganjem u Lovачkom društvu pridonosio boljitku lovstva. Bio je zaljubljenik u prirodu, ponajviše u našu Ivanšćicu. Cijeli svoj lovački rad vezao je uz razvoj Društva, čiji je član bio punih 36 godina i uvijek se isticao marljivošću, prijateljstvom i brigom za divljač. Za svoj nesebičan rad primio je više priznanja i odlikovanja.

Velika hvala našem Flokiju na svemu što je učinio za naše Društvo!

LD "Jelen" Ivanec

Nikola Čeak

S dubokom boli i tugom primili smo vijest da je prestalo kucati veliko srce člana naše Udruge i prijatelja. Bio je uzoran lovac, častan čovjek i veliki zaljubljenik u prirodu, lov i divljač. Svojim je radom dao nemjerljiv doprinos djelovanju naše Udruge i u tome je bio primjer ostalim lovcima i uzor mladima.

Ostalo je jedno prazno mjesto u našim lovačkim redovima, ali nije prazno mjesto u našim srcima i našim sjećanjima, jer tu Nikola ostaje zauvijek.

Hvala mu za sve što je učinio za naše lovstvo i našu udругu!

LU "Posavina" Sunja

Juraj Mitar

Nakon duge i teške bolesti, u 65. godini, prekinut je životni i lovački put našeg vjernog i marljivog člana. Do posljednjeg dana života vodila ga je ljubav prema prirodi, životinjama, lovu, a napose prema lovačkom druženju. Ostat ćemo mu vječno zahvalni na svemu što je učinio na razvoju i unapređenju lovstva, na njegovom bogatom lovačkom i organizacijskom iskustvu, koje je svesrdno prenosio na mnoge naraštaje lovaca i ljubitelja prirode. Kao dobar lovac, ali prije svega kao vedar i dobar čovjek, ostat će zauvijek u sjećanju svih onih koji su ga poznavali, a napose nas lovaca.

LD "Stari Gaj" Sisak

Živko Ožanić

U 53. godini nenadano nas je i zauvijek napustio dobar prijatelj, lovac i plemeniti čovjek. Još si nedavno zajedno s nama planirao radove koje treba izvršiti u lovištu, pun očekivanja i entuzijazma. Tragična ruka sudbine htjela je drugačije. Hvala Ti za nesebično zalaganje i doprinos Lovачkom društvu, lovištu i lovstvu. Vječno ti šumile goranske šume!

LD "Tetrijeb" Delnice

Antun Strsoglavec

Iznenada, nakon kratke bolesti, u 57. godini života, napustio nas je dragi prijatelj i dobar lovac. U svom sedmogodišnjem lovačkom stažu isticao je svoju ljubav prema prirodi i lovu, a posebno prema Lovачkom društvu.

Velika mu hvala za sve što je učinio za naše Društvo i za sve trenutke koje smo proveli zajedno. Ostat će zauvijek u našem sjećanju i neka mu je laka zagorska gruda!

LD "Kuna" Pregrada

Ivan Mačković

U 83. godini života iznenada nas je napustio dugogodišnji član i prijatelj. U svom 50-godišnjem lovačkom radu dao je veliki doprinos zaštiti i uzgoju divljači te je za svoj rad primio sva odlikovanja HLS-a. Obnašao je sve funkcije, a zadnja mu je bila dužnost predsjednika Društva. Njegovim odlaskom ostalo je prazno mjesto u našim redovima.

Ivane, ostat ćeš nam u trajnoj uspomeni, a za sve što si učinio neka ti je vječna hvala!

LD "Fazan" Konjščina

Ivica Ivančan

Tragičnom smrću, u 60. godini, prekinut je život našeg dugogodišnjeg člana te osnivača našeg Lovачkog društva. Bio je veliki prijatelj od kojeg se moglo mnogo naučiti, ostat će zauvijek u našim sjećanjima. Hvala mu na svemu!

LD "Lisac" Breznički Hum

Josip Štimac

U 78. godini zauvijek nas je napustio dugogodišnji član, prijatelj i lovac. Hvala mu za 32 godine doprinosa razvoju Lovачkog društva i lovstva. Njegov lik ostat će nam u trajnoj uspomeni. Vječna mu slava i hvala!

LD "Tetrijeb" Delnice

Jure Bičanić

Teška bolest je iz naših redova u 55. godini života istrgnula dragog nam lovca, prijatelja i kolegu Juru Bičanića.

Ostat će nam u trajnom sjećanju. Neka mu je laka hrvatska zemlja!

LU "Mala Kapela" Plitvička Jezera

Domagoj Sedlar, prof.

Naša je Udruha prošle godine ostala bez dragog prijatelja, istinskog ljubitelja prirode, druženja i lova, koji je umro nakon duge i teške bolesti. Svojom vizijom, entuzijazmom i nesebičnim radom dao je velik doprinos osnivanju i razvoju Udruge, posebice u izgradnji lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata u lovištu te edukaciji lovaca. Za svoj rad kao dugogodišnji tajnik i predsjednik Udruge te član ispitne komisije ŽSSDŽ-a i voditelj za ekologiju pri Savezu, dobio je brojna priznanja i odlikovanja, među ostalim i najviše, HLS-a.

Za sve što je učinio za našu Udругu neka mu je vječna slava i hvala!

LU "Gornja Poljica"

Ivan Šimunković

U 71. godini života, tragičnom smrću ostali smo bez našeg dugogodišnjeg člana i velikog prijatelja, našeg Rusa, kako smo ga od milja zvali. Bio je drag i plemenit čovjek, uzoran lovac i posebno dobar čovjek.

Hvala mu za sve što je učinio za naše Društvo. Zauvijek će ostati u našem sjećanju.

LD "Šljuka" Bistra

Josip Hlad

Iznenada nas je, nesretnim slučajem, u 46. godini života napustio naš Josip. Bio je dobar prijatelj, čovjek velikog srca i otvorene duše. Nedostajat će nam druženja u lovačkim praskozorjima ili na domjencima. Ostat će nam u trajnom sjećanju i dragoj uspomeni.

LD "Lisica" Veliko Trgovišće

Boris Bilić

Nakon kratke i teške bolesti, u 42. godini života, na vječni je počinak otišao naš dragi lovac i prijatelj. Ostat će u sjećanju naša druženja, te njegova velika ljubav prema prirodi, životinjama i lovu. Kao vedar i čestan čovjek nedostajat će svima koji su ga poznavali.

Hvala mu za sve što je učinio za našu Udrugu.

Počivao u miru u sjeni vječnih lovišta!

LU „Vepar“ Okučani

Darko Brezec

Iznenada i nadasve prerano, u 41. godini, zauvijek nas je napustio naš dragi prijatelj, lovac i uzoran član. Ostavio nas je zburnjene, u nevjericu, s bezbroj pitanja, na koja je teško naći odgovor, jer zašto je morao otići čovjek koji nam je darovao bezbroj ugodnih trenutaka svojom blagom ljudskom naravi, svojim tihim odmjerenim riječima u kojima su uvijek mjesta imali iskrenost i dobrota. Njegovao je obiteljsku tradiciju bavljenja lovstvom dajući primjer kako se istinski voli priroda i njezini stanovnici.

Sa staze kojom smo zajedno koračali ti si, dragi Darko, iskoračio, i tvoje je mjesto ostalo ispražnjeno, ali nije ostalo prazno mjesto u našim srcima i našim sjećanjima, gdje ćeš ostati zauvijek. Neka ti je vječna hvala i slava i laka hrvatska zemlja!

LD „Žuna“ Zagreb

Zlatko Šimatić

Tragičnom smrću, u 35. godini života, zauvijek smo izgubili dugogodišnjeg člana, od milja zvanog „Grom“. Teškom nesrećom obitelj je izgubila vjernog supruga, a troje malodobne dječice dragoga tatu. I mi, lovci, pridružujemo se obitelji u njihovoj tuži, jer smo s Gromom izgubili dragog prijatelja, velikog ljubitelja prirode i lova. Svoju hrabrost je nebrojeno puta pokazao kao čuvar granica Lijepe naše, a marljivost i radinost u raznim akcijama izgradnje lovno-gospodarskih objekata.

Grome, velika Ti hvala za sve ono što si učinio za lovačku udruhu. Hvala Ti na svim trenucima što smo ih proveli zajedno! Neka ti je laka banijska gruda koju si neizmerno volio i kao vojnik čuvao!

LU "Lještarka" Kraljevčani

Zlatko Hleb

Iznenada i prerano, u 39. godini, prekinut je život našeg dragog kolege Zlatka. Tvoj prerani odlazak ostavio je u nama veliku tugu i bol, jer pred nama je bilo još mnogo zajedničkih druženja. Ponosni na tebe jer si bio hrvatski branitelj, oprastamo se i obećavamo da ćeš vječno ostati u našim srcima.

Hvala ti na svemu i počivao u miru Božjem!

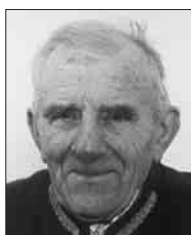

LD "Lisac" Breznički Hum

Aleksandar Maljković

Nakon kratke i teške bolesti, napustio nas je u 88. godini najstariji član naše Udruge, Aleksandar Maljković - Sandre. Bio je jedan od osnivača našeg društva, ljubitelj lova, prirode, rado viđen u društvu i svim našim akcijama.

Za sve što je učinio za našu Udrugu velika mu hvala!

LU "Brinje" Brinje

Josip Josipović

Tiho, kako je i živio, zauvijek nas je, iznenada i prerano, napustio, u 57. godini života, naš dugogodišnji član. Svojim nesebičnim davanjem i radom bio je uzor mladim naraštajima lovaca, stoga ćemo ga zauvijek pamtiti po dobroti i dobrim djelima.

LU „Zec“ Kuzminec

Josip Pavičić

Iznenada i prerano, u 57. godini života, napustio nas je naš dugogodišnji član i prijatelj. Tih i miran čovjek, ljubitelj lova, prirode i lovačkih druženja. Kao čestan čovjek i uzoran lovac, svojim je radom ostavio neizbrisiv trag u našem Društvu.

Velika mu hvala za sve što je učinio za naše Lovачko društvo i za trenutke koje smo proveli zajedno. Ostat će vječno u našim sjećanjima.

LD „Petnja“ Sibirj

Ivica Franjetić i Pero Majstorović

U prošloj godini zauvijek su nas napustili lovci Ivica Franjetić u 59. godini života i Pero Majstorović u 66. godini života.

Bili su veliki ljubitelji prirode, a nadasve lova. Svojim dosjetkama i lovačkim pričama razveseljavali su naše društvo i kao takvi će nam ostati u dragoj uspomeni. Ostat ćemo im uvijek zahvalni za njihov nesebični rad.

Neka im je vječna slava i hvala! Počivali u miru Božjem!

LD „Slavonac“ Kutjevo

Josip Hriberski

Oprostili smo se od dobrog lovca i prijatelja, koji je bio naš dugogodišnji član. Njegova ljubav prema prirodi i lovu te posebno prema lovnim prijateljima, bila je nemjerljiva. Iako shrvan teškom i dugotrajnom bolešću, ostao je vjerran svome lovačkom pozivu, kojeg je istinski volio.

Za njim ostaje velika uspomena, koja nikad neće izbljediti, a za sve što je učinio za naše Društvo, velika mu hvala!

LD "Kuna" Pregrada

Josip Šestak

Vrijeme prolazi, a izgleda kao da smo nedavno prošetali lovištem u rijetkim trenucima opuštanja i lovačkog druženja. Tragična smrt prerano je prekinula lovački put Jožeka, poštenog, vrijednog i marljivog čovjeka koji je ostavio duboke tragove u našem Društvu.

Mjesto istinskog zaljubljenika u prirodu i druženje ostalo je prazno, a nama ostaje vječna uspomena na čovjeka velikog srca. Hvala mu na svemu!

LD "Šljuka" Petrijanec

Antun Šantek - Dikica

Teška bolest je iz naših redova istrgnula, u 67. godini života, dragog nam prijatelja, kolegu i nadasve cijenjenog lovca. Pamit ćemo ga kao izuzetno plemenitog i dobrog prijatelja. Ljubav prema lovu, prirodi i lovačkim druženjima vodila ga je do posljednjeg dana.

Dragi prijatelju, vječno ćeš živjeti u našim mislima i lovačkim uspomnama!

Neka ti je vječna slava i hvala!

LD „Fazan“ Dekanovec

Ivo Puljić

U 78. godini napustio nas je naš dugogodišnji član, prijatelj i lovac starog kova.

Premda teško bolestan, ostao je vjerran član našeg Društva do zadnjeg dana.

Uvijek ćemo ga se sjećati i velika mu hvala za sve što je učinio za lovstvo i naše Društvo.

Počivao u miru Božjem!

LD „Konavle“- Gruda

Milan Rušnov

Iznenadnom smrću, u 69. godini života, zauvijek nas je napustio naš dugogodišnji član, nosilac lovačkog odlikovanja 3. reda. Volio je prirodu i lov, a nadasve lovačka druženja, šalu i pjesmu. Dao je velik doprinos uzgoju i zaštiti divljači, nesebično je pomagao u redovnim lovovima, a bio vrijedan i marljiv u izgradnji lovačkog doma i lovno-gospodarskih objekata.

„Tetak“, hvala Ti za sve što si učinio za lovce i udruhu!

LU "Lještarka" Kraljevčani